

Dziennik Urzędowy C 326

Unii Europejskiej

Wydanie polskie

Informacje i zawiadomienia

Rocznik 62

30 września 2019

Spis treści

IV Informacje

INFORMACJE INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH UNII EUROPEJSKIEJ

Komisja Europejska

2019/C 326/01	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady i Trybunału Obrachunkowego — Roczne sprawozdanie finansowe Europejskiego Funduszu Rozwoju za rok 2018	1
2019/C 326/02	Wydawane przez Trybunał poświadczenie wiarygodności dotyczące ósmego, dziewiątego, dziesiątego i jedenastego EFR przedstawiane Parlamentowi Europejskiemu i Radzie – Sprawozdanie niezależnego kontrolera	149

PL

IV

(Informacje)

INFORMACJE INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK
ORGANIZACYJNYCH UNII EUROPEJSKIEJ

KOMISJA EUROPEJSKA

KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY I TRYBUNAŁU
OBRACHUNKOWEGO

Roczne sprawozdanie finansowe Europejskiego Funduszu Rozwoju za rok 2018

(2019/C 326/01)

SPIS TREŚCI

	<i>Strona</i>
POŚWIADCZENIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	2
ZASOBY EFR – WYKORZYSTANIE I RACHUNKOWOŚĆ	3
ŚRODKI ZARZĄDZANE PRZEZ KOMISJĘ EUROPEJSKĄ	6
SPRAWOZDANIE FINANSOWE EFR	8
INFORMACJA DODATKOWA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO EFR	17
SPRAWOZDANIE FINANSOWE FUNDUSZY POWIERNICZYCH UNII SKONSOLIDOWANYCH W RAMACH EFR ...	40
ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2018 DOTYCZĄCE FUNDUSZU POWIERNICZEGO „BÊKOU” ...	41
ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE FUNDUSZU POWIERNICZEGO UE DLA AFRYKI ZA 2018 R.	48
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIA FINANSOWE EFR I FUNDUSZY POWIERNICZYCH UE	55
SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI FINANSOWEJ EFR	59
SPRAWOZDANIE ROCZNE Z REALIZACJI – ŚRODKI PIENIĘŻNE ZARZĄDZANE PRZEZ EUROPEJSKI BANK INWESTYCYJNY	89

POŚWIADCZENIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Roczne sprawozdanie finansowe Europejskiego Funduszu Rozwoju za rok budżetowy 2018 zostało przygotowane zgodnie z tytułem X rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju oraz zasadami, regułami i metodami rachunkowości przedstawionymi w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego.

Oświadczam, że zgodnie z art. 18 rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju ponoszę odpowiedzialność za sporządzenie i przedstawienie rocznego sprawozdania finansowego dotyczącego Europejskiego Funduszu Rozwoju.

Urzędnik zatwierdzający oraz Europejski Bank Inwestycyjny przekazali mi wszystkie informacje niezbędne do sporządzenia sprawozdania finansowego prezentującego aktywa i zobowiązania Europejskiego Funduszu Rozwoju oraz wykonanie budżetu, gwarantując ich wiarygodność.

Niniejszym poświadczam, że w oparciu o wyżej wymienione informacje oraz kontrole, które uznałam za niezbędne przed podpisaniem sprawozdania finansowego, mam wystarczającą pewność, że sprawozdanie finansowe prawidłowo i rzetelnie przedstawia sytuację finansową Europejskiego Funduszu Rozwoju we wszystkich istotnych aspektach.

Rosa ALDEA BUSQUETS

Księgowy

21 czerwca 2019 r.

ZASOBY EFR – WYKORZYSTANIE I RACHUNKOWOŚĆ

1. KONTEKST

Unia Europejska (dalej zwana UE) współpracuje w zakresie rozwoju z wieloma krajami rozwijającymi się. Głównym celem tych działań jest promowanie rozwoju gospodarczego, społecznego i w dziedzinie środowiska, a w szczególności ograniczanie i eliminacja ubóstwa w perspektywie długoterminowej przez zapewnianie państwom-beneficjentom pomocy rozwojowej i pomocy technicznej. Aby to osiągnąć, UE sporządza – wspólnie z krajami partnerskimi – strategie współpracy i uruchamia środki finansowe w celu ich realizacji. Wspomniane środki UE przyznawane na cele współpracy na rzecz rozwoju pochodzą z trzech źródeł:

- z budżetu Unii Europejskiej,
- z Europejskiego Funduszu Rozwoju,
- z Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

Europejski Fundusz Rozwoju (dalej zwany EFR) jest głównym instrumentem umożliwiającym udzielanie pomocy unijnej na finansowanie współpracy na rzecz rozwoju dla państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku (dalej zwanych AKP) oraz krajów i terytoriów zamorskich (dalej zwanych KTZ).

EFR nie jest finansowany z budżetu Unii Europejskiej. Powołano go na mocy wewnętrznej umowy przedstawicieli państw członkowskich zgromadzonych w Radzie; zarządza nim specjalny komitet. Komisja Europejska (dalej zwana Komisją) odpowiada za finansową realizację działań prowadzonych przy użyciu środków EFR. Natomiast Europejski Bank Inwestycyjny (dalej zwany EBI) zarządza instrumentem inwestycyjnym.

W latach 2014–2020 pomoc geograficzna dla państw AKP i KTZ będzie nadal finansowana w głównej mierze przez EFR. Każda edycja funduszu ustanawiana jest zazwyczaj na okres około pięciu lat i podlega osobnemu rozporządzeniu finansowemu, które wymaga sporządzenia sprawozdania finansowego dla każdej edycji EFR. W związku z powyższym dla każdego EFR sporządza się odrębne sprawozdanie finansowe w odniesieniu do części, którą zarządza Komisja Europejska. Sprawozdanie to przedstawia się również w postaci skonsolidowanej, aby zapewnić ogólny ogląd sytuacji finansowej w zakresie środków, za które odpowiada Komisja.

Umowa wewnętrzna ustanawiająca 11. EFR została podpisana przez uczestniczące państwa członkowskie, zebrane w Radzie, w czerwcu 2013 r. ⁽¹⁾ Weszła ona w życie dnia 1 marca 2015 r.

W 2018 r. Rada przyjęła rozporządzenie finansowe mające zastosowanie do 11. EFR ⁽²⁾. Rozporządzenie to, które uchyliło poprzednio obowiązujące rozporządzenie, ma zastosowanie do operacji finansowanych z poprzednich EFR, bez uszczerbku dla obowiązujących zobowiązań prawnych. Rozporządzenia tego nie stosuje się do instrumentu inwestycyjnego w ramach poprzednich EFR.

Na podstawie umowy o partnerstwie AKP-UE ustanowiony został instrument inwestycyjny. Instrument ten jest zarządzany przez EBI i wykorzystywany w celu wspierania rozwoju sektora prywatnego w państwach AKP w drodze finansowania przede wszystkim inwestycji prywatnych, choć nie jest to jedyny obszar finansowania. Instrument został zaprojektowany jako fundusz odnawialny, tak aby spłaty pożyczek mogły być ponownie inwestowane w inne działania. W ten sposób instrument sam się odnawia i jest niezależny finansowo. Ponieważ Komisja nie zarządza instrumentem inwestycyjnym, nie jest on uwzględniony w pierwszej części rocznego sprawozdania finansowego – w sprawozdaniach finansowych EFR ani w związanym z nimi sprawozdaniu z realizacji finansowej. Sprawozdanie finansowe dotyczące instrumentu inwestycyjnego zostało załączone jako odrębna część sprawozdania rocznego (część II), aby przedstawić pełen obraz pomocy rozwojowej udzielonej w ramach EFR.

2. W JAKI SPOSÓB FINANSOWANY JEST EFR?

Rada Europejska na posiedzeniu w dniu 2 grudnia 2013 r. przyjęła wieloletnie ramy finansowe na lata 2014–2020. Postanowiono wówczas nie ujmować współpracy geograficznej z państwami AKP w budżecie UE, ale w dalszym ciągu finansować ją przy pomocy istniejącego międzyrządowego EFR.

⁽¹⁾ Dz.U. L 210 z 6.8.2013, s. 1.

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2018/1877 z dnia 26 listopada 2018 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju i uchylającego rozporządzenie (UE) 2015/323 (Dz.U. L 307 z 3.12.2018, s. 1).

Budżet UE ma charakter jednoroczny i zgodnie z budżetową zasadą jednoroczności wydatki i dochody są planowane i zatwierdzane na jeden rok. W przeciwieństwie do budżetu Unii Europejskiej EFR jest funduszem, którego działalność ma charakter wieloletni. W ramach każdego EFR ustanawia się fundusz ogólny mający na celu wdrażanie współpracy na rzecz rozwoju przez okres wynoszący zwykle pięć lat. Ponieważ zasoby są przydzielane na kilkuletnie okresy, mogą one być wykorzystywane przez cały czas trwania EFR. Fakt, że budżet nie ma charakteru jednorocznego, podkreślany jest w sprawozdawczości budżetowej, w ramach której wykonanie budżetu EFR określa się w odniesieniu do całości środków finansowych.

Zasoby EFR pochodzą z doraźnych wkładów państw członkowskich UE. Mniej więcej co pięć lat przedstawiciele państw członkowskich zbierają się na szczeblu międzyrządowym, aby ustalić łączną kwotę, jaka zostanie przyznana na rzecz Funduszu, oraz nadzorować jej wykorzystanie. Komisja następnie zarządza Funduszem zgodnie z unijną polityką w zakresie współpracy na rzecz rozwoju. W związku z tym, że każde państwo członkowskie ma swoją własną politykę rozwoju i pomocy, realizowaną równocześnie z polityką unijną, państwa członkowskie muszą koordynować swoje strategie z polityką UE, aby zapewnić ich komplementarność.

Poza wspomnianym wkładem państwa członkowskie mogą również zawierać umowy o współfinansowaniu lub dokonywać dobrowolnych wpłat na rzecz EFR.

3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ NA KONIEC ROKU

3.1. ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Zgodnie z art. 18 ust. 3 rozporządzenia finansowego dotyczącego EFR, sprawozdanie finansowe EFR sporządza się w oparciu o system rachunkowości memoriałowej bazujący na międzynarodowych standardach rachunkowości dla sektora publicznego (IPSAS). Reguły rachunkowości przyjęte przez księgowego Komisji stosowane są we wszystkich instytucjach i organach UE, co pozwala na wprowadzenie jednolitych zasad zapisów księgowych oraz wyceny i prezentacji sprawozdań finansowych w celu harmonizacji procesu sporządzania sprawozdań finansowych. Reguły rachunkowości UE stosuje się również do EFR, biorąc pod uwagę szczególny charakter jego działań.

Sporządzenie rocznego sprawozdania finansowego EFR należy do obowiązków księgowego Komisji, który jest księgowym EFR. Gwarantuje on, że roczne sprawozdanie finansowe prawidłowo i rzetelnie przedstawia sytuację finansową EFR.

Roczne sprawozdanie finansowe zostało przedstawione poniżej:

Część I: Środki zarządzane przez Komisję

- (i) Sprawozdanie finansowe i informacja dodatkowa – EFR
- (ii) Sprawozdanie finansowe funduszy powierniczych Unii skonsolidowanych w ramach EFR
- (iii) Skonsolidowane sprawozdania finansowe EFR i funduszy powierniczych Unii
- (iv) Sprawozdanie z realizacji finansowej EFR

Część II: Sprawozdanie roczne z realizacji – fundusze zarządzane przez EBI

- (i) Sprawozdanie finansowe dotyczące instrumentu inwestycyjnego

Część „Sprawozdanie finansowe funduszy powierniczych Unii skonsolidowanych w ramach EFR” obejmuje sprawozdanie finansowe dwóch funduszy powierniczych utworzonych w ramach EFR: unijnego funduszu powierniczego „Bêkou” (zob. sekcja „Sprawozdanie finansowe unijnego funduszu powierniczego „Bêkou”) i funduszu powierniczego UE dla Afryki (zob. sekcja „Sprawozdanie finansowe funduszu powierniczego UE dla Afryki”). Sprawozdania finansowe poszczególnych funduszy powierniczych są przygotowywane pod kierownictwem Księgowego Komisji i są przedmiotem kontroli zewnętrznej przeprowadzanej przez audytora z sektora prywatnego. Dane liczbowe dotyczące funduszy powierniczych zawarte w tych rocznych sprawozdaniach finansowych są danymi wstępnymi.

Roczne sprawozdanie finansowe EFR musi zostać przyjęte przez Komisję najpóźniej do dnia 31 lipca następnego roku oraz przedłożone Parlamentowi Europejskiemu i Radzie w celu uzyskania absolutorium.

4. BADANIE I ABSOLUTORIUM

4.1. BADANIE

Roczne sprawozdanie finansowe dotyczące EFR podlega nadzorowi zewnętrznej instytucji kontrolującej – Europejskiego Trybunału Obrachunkowego (zwanego dalej „Trybunałem Obrachunkowym”), który sporządza sprawozdanie roczne dla Parlamentu Europejskiego i Rady.

4.2. ABSOLUTORIUM

Ostateczna kontrola ma miejsce w ramach procedury udzielenia absolutorium z realizacji finansowej zasobów EFR za dany rok budżetowy. Organem udzielającym absolutorium z realizacji EFR jest Parlament Europejski. Oznacza to, że po skontrolowaniu i ostatecznym zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego Rada wydaje zalecenie, a następnie Parlament Europejski podejmuje decyzję w sprawie udzielenia absolutorium Komisji w związku z realizacją finansową zasobów EFR za dany rok budżetowy. Decyzja ta oparta jest na ocenie sprawozdania finansowego, sprawozdaniu rocznym Trybunału Obrachunkowego (zawierającym formalne poświadczenie wiarygodności) oraz odpowiedziach Komisji na pytania i prośby o udzielenie dodatkowych informacji skierowane do Komisji.

ŚRODKI ZARZĄDZANE PRZEZ KOMISJĘ EUROPEJSKĄ ⁽³⁾

⁽³⁾ Należy zauważyć, że w związku z zaokrągleniem danych liczbowych do mln EUR może się wydawać, że niektóre dane finansowe w poniższych tabelach nie sumują się.

SPIS TREŚCI

	<i>Strona</i>
SPRAWOZDANIE FINANSOWE EFR	8
BILANS EFR	9
SPRAWOZDANIE Z FINANSOWYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI EFR	10
RACHUNEK PRZEPIYWÓW PIENIĘŻNYCH EFR	11
ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO EFR	12
BILANS POSZCZEGÓLNYCH EFR	13
SPRAWOZDANIE Z FINANSOWYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI POSZCZEGÓLNYCH EFR	14
ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO POSZCZEGÓLNYCH EFR	15
INFORMACJA DODATKOWA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO EFR	17
SPRAWOZDANIE FINANSOWE FUNDUSZY POWIERNICZYCH UNII SKONSOLIDOWANYCH W RAMACH EFR	40
ROZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2018 DOTYCZĄCE FUNDUSZU POWIERNICZEGO „BÊKOU” ...	41
INFORMACJE WSTÊPNE DOTYCZĄCE UNIJNEGO FUNDUSZU POWIERNICZEGO „BÊKOU”	42
BILANS	45
SPRAWOZDANIE Z WYNIKÓW FINANSOWYCH	46
RACHUNEK PRZEPIYWÓW PIENIĘŻNYCH	46
ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO	47
ROZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE FUNDUSZU POWIERNICZEGO UE DLA AFRYKI ZA 2018 R.	48
INFORMACJE WSTÊPNE DOTYCZĄCE FUNDUSZU POWIERNICZEGO UE DLA AFRYKI	49
BILANS	52
SPRAWOZDANIE Z WYNIKÓW FINANSOWYCH	53
RACHUNEK PRZEPIYWÓW PIENIĘŻNYCH	53
ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO	54
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIA FINANSOWE EFR I FUNDUSZY POWIERNICZYCH UE	55
SKONSOLIDOWANY BILANS	56
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z FINANSOWYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI	57
SKONSOLIDOWANY RACHUNEK PRZEPIYWÓW PIENIĘŻNYCH	57
SKONSOLIDOWANE ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO	58
SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI FINANSOWEJ EFR	59

SPRAWOZDANIE FINANSOWE EFR ⁽⁴⁾

⁽⁴⁾ Należy zauważyć, że w związku z zaokrągleniem danych liczbowych do mln EUR może się wydawać, że niektóre dane finansowe w tabelach nie sumują się.

BILANS EFR

mln EUR

	Informacja dodatkowa	31.12.2018	31.12.2017
AKTYWA TRWAŁE			
Płatności zaliczkowe	2.1	887	582
Wkłady do funduszu powierniczego	2.2	201	163
		1 088	745
AKTYWA OBROTOWE			
Płatności zaliczkowe	2.1	1 448	1 518
Należności z tytułu transakcji wymiany i należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	2.3	138	92
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2.4	387	347
		1 973	1 958
AKTYWA OGÓŁEM		3 061	2 703
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE			
Rezerwy	2.5	—	(4)
Zobowiązania finansowe	2.6	(18)	(14)
		(18)	(18)
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE			
Zobowiązania	2.7	(241)	(563)
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychody przyszłych okresów	2.8	(1 281)	(733)
		(1 523)	(1 296)
ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM		(1 540)	(1 314)
AKTYWA NETTO		1 521	1 389
FUNDUSZE I KAPITAŁY REZERWOWE			
Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) – aktywne EFR	2.9	50 423	46 173
Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) z zamkniętych EFR, przeniesiony na kolejne okresy	2.9	2 252	2 252
Wynik ekonomiczny przeniesiony z ubiegłych lat		(47 037)	(43 219)
Wynik ekonomiczny za rok		(4 118)	(3 818)
AKTYWA NETTO		1 521	1 389

SPRAWOZDANIE Z FINANSOWYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI EFR

mln EUR

	Informacja dodatkowa	2018	2017
PRZYCHODY			
Przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany	3.1		
Odzyskiwanie środków		4	61
		4	61
Przychody z transakcji wymiany	3.2		
Przychody finansowe		10	4
Pozostałe przychody		46	22
		57	25
Przychody ogółem		60	87
KOSZTY			
Instrumenty pomocy	3.3	(4 054)	(3 700)
Koszty współfinansowania	3.4	17	(42)
Koszty finansowe	3.6	7	(8)
Inne koszty	3.7	(148)	(154)
Koszty ogółem		(4 178)	(3 904)
WYNIK EKONOMICZNY ZA ROK		(4 118)	(3 818)

RACHUNEK PRZEPIYWÓW PIENIĘŻNYCH EFR

mln EUR

	Informacja dodatkowa	2018	2017
Wynik ekonomiczny za rok		(4 118)	(3 818)
Działalność operacyjna			
Podwyższenie kapitału – wkłady (netto)		4 250	3 850
(Zwiększenie)/zmniejszenie wkładów do funduszy powierniczych		(38)	(66)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu płatności zaliczkowych		(235)	(319)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu należności z tytułu transakcji wymiany i należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany		(46)	40
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu rezerw		(4)	—
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań finansowych		3	8
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań		(322)	14
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów i przychodów przyszłych okresów		548	(42)
PRZEPIYWY PIENIĘŻNE NETTO		40	(333)
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		40	(333)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek roku	2.4	347	680
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec roku	2.4	387	347

ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO EFR

mln EUR

	Kapitał – aktywne EFR (A)	Kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania) – aktywne EFR (B)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) – aktywne EFR (C) = (A)-(B)	Skumulowane kapitały rezerwowe (D)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) z zamkniętych EFR, przeniesiony na kolejne okresy (E)	Aktywa netto ogółem (C)+(D)+(E)
STAN NA 31.12.2016	73 464	31 140	42 323	(43 219)	2 252	1 357
Podwyższenie kapitału – wkłady	—	(4 050)	4 050	—	—	4 050
Zwroty dla państw członkowskich	(200)	—	(200)	—	—	(200)
Wynik ekonomiczny za rok	—	—	—	(3 818)	—	(3 818)
STAN NA 31.12.2017	73 264	27 090	46 173	(47 037)	2 252	1 389
Podwyższenie kapitału – wkłady	—	(4 250)	4 250	—	—	4 250
Wynik ekonomiczny za rok	—	—	—	(4 118)	—	(4 118)
STAN NA 31.12.2018	73 264	22 840	50 423	(51 155)	2 252	1 521

BILANS POSZCZEGÓLNYCH EFR

mln EUR

	Infor- macja dodat- kowa	31.12.2018					31.12.2017				
		8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	Ogółem	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	Ogółem
AKTYWA TRWAŁE											
Płatności zaliczkowe	2.1	—	23	520	344	887	—	32	221	330	582
Wkłady do funduszu powierniczego	2.2	—	—	—	201	201	—	86	—	77	163
		—	23	520	546	1 088	—	118	221	407	745
AKTYWA OBROTOWE											
Płatności zaliczkowe	2.1	0	19	445	984	1 448	1	40	867	610	1 518
Należności z tytułu transakcji wymiany i należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	2.3	1	65	36	36	138	0	64	17	11	92
Rachunki między EFR	2.3	183	111	2 421	—	2 715	189	88	3 555	—	3 832
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2.4	—	—	—	387	387	—	—	—	347	347
		184	195	2 902	1 407	4 689	190	193	4 439	968	5 791
AKTYWA OGÓŁEM (†)		184	218	3 422	1 953	5 777	190	311	4 660	1 375	6 536
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE											
Rezerwy	2.5	—	—	—	—	—	—	—	—	(4)	(4)
Zobowiązania finansowe	2.6	—	—	(1)	(16)	(18)	—	—	(7)	(7)	(14)
		—	—	(1)	(16)	(18)	—	—	(7)	(11)	(18)
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE											
Zobowiązania	2.7	(0)	(6)	(125)	(111)	(241)	(0)	(13)	(133)	(417)	(563)
Rachunki między EFR	2.3	—	—	—	(2 715)	(2 715)	—	—	—	(3 833)	(3 833)
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychody przyszłych okresów	2.8	(0)	(83)	(358)	(840)	(1 281)	(0)	(76)	(517)	(140)	(733)
		(0)	(89)	(482)	(3 666)	(4 237)	(0)	(89)	(650)	(4 389)	(5 128)
ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM (†)		(0)	(89)	(484)	(3 682)	(4 255)	(0)	(89)	(657)	(4 401)	(5 147)
AKTYWA NETTO (†)		184	129	2 938	(1 729)	1 521	190	222	4 003	(3 025)	1 389
FUNDUSZE I KAPITAŁY REZERWOWE											
Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) – aktywne EFR	2.9	12 164	10 773	20 960	6 527	50 423	12 164	10 773	20 960	2 277	46 173
Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) z zamkniętych EFR, przeniesiony na kolejne okresy	2.9	627	1 625	—	—	2 252	627	1 625	—	—	2 252
Przesunięcia kapitału wniesionego (zgodnie z wezwaniem) między aktywnymi EFR	2.9	(2 509)	2 137	55	317	—	(2 503)	2 177	120	206	—
Wynik ekonomiczny przeniesiony z ubiegłych lat		(10 098)	(14 352)	(17 078)	(5 508)	(47 037)	(10 098)	(14 339)	(15 812)	(2 969)	(43 219)
Wynik ekonomiczny za rok		0	(53)	(1 000)	(3 065)	(4 118)	0	(13)	(1 266)	(2 539)	(3 818)
AKTYWA NETTO		184	129	2 938	(1 729)	1 521	190	222	4 003	(3 025)	1 389

(*) Od aktywów i zobowiązań ogółem należy odjąć rachunki między EFR w celu uzgodnienia ich z sumami bilansowymi w bilansie EFR.

SPRAWOZDANIE Z FINANSOWYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI POSZCZEGÓLNYCH EFR

mln EUR

	Infor- macja dodat- kowa	2018					2017				
		8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	Ogółem	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	Ogółem
PRZYCHODY											
Przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany	3.1										
Odzyskiwanie środków		0	3	(3)	4	4	0	5	49	7	61
		0	3	(3)	4	4	0	5	49	7	61
Przychody z transakcji wymiany	3.2										
Przychody finansowe		0	2	8	1	10	(0)	(1)	4	(0)	4
Pozostałe przychody		1	6	27	12	46	1	5	13	4	22
		1	8	35	13	57	1	4	17	4	25
Przychody ogółem		1	11	32	17	60	1	9	66	11	87
KOSZTY											
Instrumenty pomocy	3.3	0	(59)	(984)	(3 012)	(4 054)	(0)	(14)	(1 251)	(2 435)	(3 700)
Koszty współfinansowania	3.4	—	—	18	(1)	17	—	—	(42)	(1)	(42)
Koszty finansowe	3.6	0	1	5	1	7	1	1	(10)	(0)	(8)
Inne koszty	3.7	(1)	(7)	(71)	(70)	(148)	(2)	(9)	(29)	(114)	(154)
Koszty ogółem		(0)	(64)	(1 031)	(3 082)	(4 178)	(1)	(22)	(1 332)	(2 549)	(3 904)
WYNIK EKONOMICZNY ZA ROK		0	(53)	(1 000)	(3 065)	(4 118)	0	(13)	(1 266)	(2 539)	(3 818)

ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO POSZCZEGÓLNYCH EFR

mln EUR

8. EFR	Kapitał – aktywne EFR (A)	Kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania) – aktywne EFR (B)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) – aktywne EFR (C) = (A)-(B)	Skumulowane kapitały rezerwowe (D)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) z zamkniętych EFR, przeniesiony na kolejne okresy (E)	Przesunięcia kapitału wniesionego (zgodnie z wezwaniem) między aktywnymi EFR (F)	Aktywa netto ogółem (C)+(D)+(E)+(F)
STAN NA 31.12.2016	12 164	—	12 164	(10 098)	627	(2 496)	197
Przesunięcia do/z 10. EFR			—			(7)	(7)
Przesunięcia do/z 11. EFR			—			—	—
Wynik ekonomiczny za rok			—	0			0
STAN NA 31.12.2017	12 164	—	12 164	(10 098)	627	(2 503)	190
Przesunięcia do/z 10. EFR			—			(7)	(7)
Wynik ekonomiczny za rok			—	0		—	0
STAN NA 31.12.2018	12 164	—	12 164	(10 098)	627	(2 509)	184

mln EUR

9. EFR	Kapitał – aktywne EFR (A)	Kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania) – aktywne EFR (B)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) – aktywne EFR (C) = (A)-(B)	Skumulowane kapitały rezerwowe (D)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) z zamkniętych EFR, przeniesiony na kolejne okresy (E)	Przesunięcia kapitału wniesionego (zgodnie z wezwaniem) między aktywnymi EFR (F)	Aktywa netto ogółem (C)+(D)+(E)+(F)
STAN NA 31.12.2016	10 973	—	10 973	(14 339)	1 625	2 214	472
Zwroty dla państw członkowskich	(200)	—	(200)				(200)
Przesunięcia do/z 10. EFR			—			(37)	(37)
Wynik ekonomiczny za rok			—	(13)			(13)
STAN NA 31.12.2017	10 773	—	10 773	(14 352)	1 625	2 177	222
Przesunięcia do/z 10. EFR			—			(40)	(40)
Przesunięcia do/z 11. EFR			—			—	—
Wynik ekonomiczny za rok			—	(53)		—	(53)
STAN NA 31.12.2018	10 773	—	10 773	(14 406)	1 625	2 137	129

mln EUR

10. EFR	Kapitał – aktywne EFR (A)	Kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania) – aktywne EFR (B)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) – aktywne EFR (C) = (A)-(B)	Skumulowane kapitały rezerwowe (D)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) z zamkniętych EFR, przeniesiony na kolejne okresy (E)	Przesunięcia kapitału wniesionego (zgodnie z wezwaniem) między aktywnymi EFR (F)	Aktywa netto ogółem (C)+(D)+(E)+(F)
STAN NA 31.12.2016	20 960	1 773	19 187	(15 812)	—	247	3 622
Podwyższenie kapitału – wkłady		(1 773)	1 773				1 773
Przesunięcia do/z 8. i 9. EFR			—			44	44
Przesunięcia do/z 11. EFR			—			(171)	(171)
Wynik ekonomiczny za rok			—	(1 266)			(1 266)
STAN NA 31.12.2017	20 960		20 960	(17 078)	—	120	4 003
Przesunięcia do/z 8. i 9. EFR			—			47	47
Przesunięcia do/z 11. EFR			—			(112)	(112)
Wynik ekonomiczny za rok			—	(1 000)		—	(1 000)
STAN NA 31.12.2018	20 960	—	20 960	(18 077)	—	55	2 938

mln EUR

11. EFR	Kapitał – aktywne EFR (A)	Kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania) – aktywne EFR (B)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) – aktywne EFR (C) = (A)-(B)	Skumulowane kapitały rezerwowe (D)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) z zamkniętych EFR, przeniesiony na kolejne okresy (E)	Przesunięcia kapitału wniesionego (zgodnie z wezwaniem) między aktywnymi EFR (F)	Aktywa netto ogółem (C)+(D)+(E)+(F)
STAN NA 31.12.2016	29 367	29 367	—	(2 969)	—	35	(2 934)
Podwyższenie kapitału – wkłady		(2 277)	2 277			—	2 277
Przesunięcia do/z 8., 9. i 10. EFR			—		—	171	171
Wynik ekonomiczny za rok			—	(2 539)		—	(2 539)
STAN NA 31.12.2017	29 367	27 090	2 277	(5 508)	—	206	(3 025)
Podwyższenie kapitału – wkłady		(4 250)	4 250			112	4 362
Przesunięcia do/z 8., 9. i 10. EFR			—			—	—
Wynik ekonomiczny za rok			—	(3 065)		—	(3 065)
STAN NA 31.12.2018	29 367	22 840	6 527	(8 573)	—	317	(1 729)

INFORMACJA DODATKOWA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO EFR ⁽⁵⁾

⁽⁵⁾ Należy zauważyć, że w związku z zaokrągleniem danych liczbowych do mln EUR może się wydawać, że niektóre dane finansowe w tabelach nie sumują się.

1. ISTOTNE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

1.1. ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Celem sprawozdania finansowego jest dostarczenie przydatnych dla szerokiego kręgu odbiorców informacji o sytuacji finansowej, wynikach i przepływach pieniężnych danego podmiotu.

Ogólne założenia (lub zasady rachunkowości), których należy przestrzegać przy sporządzaniu sprawozdania finansowego, są określone w regule rachunkowości UE nr 1 („sprawozdania finansowe”) i identyczne z zasadami opisanymi w IPSAS nr 1; obejmują one: rzetelną prezentację, zasadę memoriału, założenie kontynuowania działalności, ciągłość prezentacji, istotność, agregowanie, kompensowanie i porównywalność informacji. Jakościowy charakter sprawozdawczości finansowej polega na tym, że informacje są właściwe, rzetelne (wiarygodne), zrozumiałe, aktualne, porównywalne i weryfikowalne.

1.2. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1.2.1. Okres sprawozdawczy

Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w ujęciu rocznym. Rok obrachunkowy rozpoczyna się dnia 1 stycznia, a kończy dnia 31 grudnia.

1.2.2. Waluta i zasady przeliczania

Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w mln euro, przy czym euro jest walutą funkcjonalną i sprawozdawczą EFR. Transakcje w walutach obcych przelicza się na euro według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Dodatkowo i ujemne różnice kursowe wynikające z rozliczenia transakcji w walutach obcych oraz z ponownego przeliczenia według kursów wymiany obowiązujących na koniec roku pieniężnych składników aktywów i zobowiązań denominowanych w walutach obcych ujmują się w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności. Inne metody przeliczania stosuje się w przypadku rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, które zachowują wartość w euro według kursu na dzień zakupu.

Stan na koniec roku aktywów i zobowiązań pieniężnych denominowanych w walutach obcych przelicza się na euro według poniższych kursów wymiany Europejskiego Banku Centralnego obowiązujących na dzień 31 grudnia:

Kurs wymiany EUR

Waluta	31.12.2018	31.12.2017	Waluta	31.12.2018	31.12.2017
BGN	1,9558	1,9558	PLN	4,3014	4,177
CZK	25,7240	25,5350	RON	4,6635	4,6585
DKK	7,4673	7,4449	SEK	10,2548	9,8438
GBP	0,8945	0,8872	CHF	1,1269	1,1702
HRK	7,4125	7,4400	JPY	125,8500	135,01
HUF	320,9800	310,3300	USD	1,145	1,1993

1.2.3. Wykorzystanie szacunków

Zgodnie z IPSAS i ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości kwoty wykazane w sprawozdaniu finansowym muszą opierać się na szacunkach i założeniach kierownictwa, których podstawą są możliwie jak najbardziej wiarygodne dostępne informacje. Istotne szacunki dotyczą m.in.: rozliczeń międzyokresowych kosztów i przychodów, rezerw, ryzyka finansowego związanego z należnościami, aktywów i zobowiązań warunkowych oraz stopnia utraty wartości w przypadku aktywów. Rzeczywiste wyniki mogą nie pokrywać się z szacunkami.

Racjonalne oszacowanie stanowi istotną część przygotowania sprawozdań finansowych i nie podważa ich wiarygodności. Dana wartość szacunkowa może zostać zweryfikowana, jeśli zmienią się okoliczności będące podstawą dokonanych szacunków lub w wyniku pozyskania nowych informacji czy zdobycia większego doświadczenia. Weryfikacja wartości szacunkowych z założenia nie odnosi się do poprzednich okresów, jak też nie stanowi korekty błędów. Skutek zmiany danej wartości szacunkowej ujmuje się w nadwyżce lub deficycie w okresach, w których zmiana staje się znana.

1.3. BILANS

1.3.1. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe klasyfikowane są do następujących kategorii: aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt; pożyczki i należności; inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności; oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. Klasyfikacja instrumentów finansowych ustalana jest w momencie początkowego ujęcia i podlega ponownej wycenie na każdy dzień bilansowy.

(i) *aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt;*

Składnik aktywów finansowych zalicza się do tej kategorii, jeżeli został nabyty zasadniczo w celu sprzedaży w perspektywie krótkoterminowej lub jeżeli został do niej zaklasyfikowany przez jednostkę. W kategorii tej ujmuje się również instrumenty pochodne. Należące do tej kategorii aktywa uznaje się za aktywa obrotowe, jeżeli ich zbycie przewidziane jest w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego. W ciągu ostatniego roku budżetowego jednostka nie utrzymywała żadnych inwestycji zaliczających się do tej kategorii.

(ii) *Pożyczki i należności*

Pożyczki i należności to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, ze stałymi lub ustalonymi płatnościami, nienotowane na aktywnym rynku. Powstają one, gdy jednostka przekazuje środki pieniężne, towary lub usługi bezpośrednio dłużnikowi i nie ma zamiaru wprowadzać należności do obrotu. Wykazuje się je w aktywach trwałych, z wyjątkiem składników, których termin zapadalności przypada w terminie 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki i należności obejmują depozyty terminowe o pierwotnym terminie zapadalności powyżej trzech miesięcy.

(iii) *Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności*

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, ze stałymi lub ustalonymi płatnościami i stałymi terminami zapadalności, które jednostka ma zamiar i może utrzymywać do terminu zapadalności. W ciągu ostatniego roku budżetowego jednostka nie utrzymywała żadnych inwestycji zaliczających się do tej kategorii.

(iv) *Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży*

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to aktywa niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały przypisane do niniejszej kategorii lub które nie zaliczają się do żadnej z pozostałych kategorii. Klasyfikuje się je jako aktywa obrotowe lub trwałe, w zależności od okresu, przez który jednostka planuje je posiadać i który zwykle odpowiada terminowi zapadalności. W ciągu ostatniego roku budżetowego jednostka nie utrzymywała żadnych inwestycji zaliczających się do tej kategorii.

Początkowe ujęcie i wycena

Zakup i sprzedaż aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt, utrzymywanych do terminu zapadalności i dostępnych do sprzedaży, ujmuje się na dzień transakcji, czyli dzień, w którym jednostka zobowiązała się kupić lub sprzedać składnik aktywów. Ekwiwalenty środków pieniężnych i pożyczki ujmuje się w dniu zdeponowania środków pieniężnych w instytucji finansowej lub przekazania ich pożyczkobiorcom. Instrumenty finansowe ujmuje się początkowo według wartości godziwej. W przypadku wszystkich aktywów finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt koszty transakcji dodaje się do wartości godziwej przy początkowym ujęciu.

Instrumenty finansowe usuwa się z ksiąg w przypadku wygaśnięcia praw do otrzymywania przepływów pieniężnych z inwestycji lub w przypadku, gdy jednostka przeniosła zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z prawem własności na inny podmiot.

Późniejsza wycena

Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt są następnie wykazywane w wartości godziwej, a zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej ujmuje się w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności w okresie, w którym powstały.

Pożyczki i należności oraz inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności ujmuje się po zamortyzowanym koszcie w oparciu o metodę efektywnej stopy procentowej.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wykazuje się następnie w wartości godziwej. Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej ujmuje się w rezerwie odzwierciedlającej wartość godziwą. Odsetki od aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży obliczone w oparciu o metodę efektywnej stopy procentowej ujmuje się w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności.

Na każdy dzień bilansowy jednostka ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika aktywów finansowych i czy odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości należy ująć w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności.

1.3.2. Płatności zaliczkowe

Zaliczkowanie jest formą płatności z wyprzedzeniem na rzecz beneficjenta, mającą na celu zapewnienie płynności. Może być ono rozbite na szereg płatności w okresie wskazanym w danej umowie, decyzji, porozumieniu lub akcie podstawowym. Płatność lub zaliczka musi zostać wykorzystana na cele, na które była przeznaczona, w okresie wskazanym w umowie lub podlega zwrotowi. Beneficjent, który nie poniesie kosztów kwalifikowalnych, zobowiązany jest do zwrotu jednostce przyznanej zaliczki. Kwota płatności zaliczkowych może zostać zmniejszona (całkowicie lub częściowo) o zatwierdzone koszty kwalifikowalne (które ujmuje się jako koszty).

W kolejne dni bilansowe zaliczkowanie jest wyceniane w kwocie początkowo ujętej w bilansie pomniejszonej o wydatki kwalifikowalne (w tym w stosownych przypadkach kwoty szacunkowe) poniesione w danym okresie.

1.3.3. Należności

Ponieważ zgodnie z wymogami reguł rachunkowości UE konieczna jest odrębna prezentacja transakcji wymiany i transakcji innych niż transakcje wymiany, na potrzeby sporządzenia sprawozdania finansowego należności dzieli się na należności wynikające z transakcji wymiany oraz na należności wynikające z transakcji innych niż transakcje wymiany (kiedy jednostka otrzymuje wartości od innej jednostki, nie przekazując bezpośrednio w zamian wartości zbliżonej).

Należności z tytułu transakcji wymiany spełniają kryteria definicji instrumentów finansowych i w związku z tym klasyfikuje się je jako pożyczki i należności, i odpowiednio wycenia (zob. **1.3.1** wyżej).

Należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany wykazuje się w kwocie początkowej (skorygowanej o odsetki i kary) pomniejszonej o odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości. Odpisu z tytułu utraty wartości dokonuje się, gdy istnieją obiektywne dowody wskazujące na to, że jednostka nie będzie w stanie odzyskać wszystkich należności na pierwotnie ustalonych warunkach. Kwota odpisu aktualizującego stanowi różnicę między wartością bilansową składnika aktywów a jego wartością odzyskiwalną. Kwota odpisu ujmowana jest w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności.

1.3.4. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty to instrumenty finansowe, które obejmują środki pieniężne w kasie, depozyty bankowe płatne na żądanie i w krótkim terminie oraz inne krótkoterminowe wysoce płynne inwestycje o pierwotnym terminie zapadalności do trzech miesięcy.

1.3.5. Rezerwy

Rezerwy ujmuje się, gdy jednostka związana jest prawnym lub zwyczajowo oczekiwanym zobowiązaniem wobec osób trzecich w wyniku przeszłych zdarzeń, gdy wzrasta prawdopodobieństwo, że w celu realizacji zobowiązania konieczne będzie zmniejszenie stanu środków, oraz gdy kwotę można rzetelnie oszacować. Nie ujmuje się rezerw na przyszłe straty operacyjne. Kwotę rezerwy ustala się przez najlepsze możliwe oszacowanie spodziewanych wydatków, które będą konieczne w celu realizacji obecnego obowiązku na dzień sprawozdawczy. W przypadkach, w których rezerwa odnosi się do zbioru wielu pozycji, przy szacunkowym określaniu kwoty zobowiązania uwzględnia się wszystkie możliwe wyniki oraz odpowiadające im prawdopodobieństwa (metoda „oczekiwanej wartości”).

1.3.6. Zobowiązania

Zobowiązania obejmują zarówno kwoty związane z transakcjami wymiany takimi jak zakup towarów i usług, jak i z transakcjami innymi niż transakcje wymiany np. z zestawieniami poniesionych wydatków od beneficjentów, dotacjami lub innymi formami finansowania przez UE.

Jeżeli beneficjentom udziela się dotacji lub innego finansowania, zestawienia poniesionych wydatków ujmowane są jako zobowiązania w kwocie roszczenia w momencie otrzymania zestawienia poniesionych wydatków. Po weryfikacji i zatwierdzeniu kosztów kwalifikowalnych zobowiązania wycenia się w wysokości zatwierdzonej i kwalifikowalnej kwoty.

Zobowiązania z tytułu zakupu towarów i usług ujmowane są w momencie otrzymania faktury w wysokości kwoty początkowej, a powiązane koszty ujmowane są w momencie realizacji dostaw i usług i ich akceptacji przez jednostkę.

1.3.7. Rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychodów

Transakcje i zdarzenia ujmuje się w sprawozdaniu finansowym w okresie, do którego się odnoszą. Na koniec roku, w przypadku gdy faktura nie została jeszcze wystawiona, a usługa lub dostawa została zrealizowana przez jednostkę, lub w przypadku istnienia porozumienia umownego (np. przez odniesienie do umowy), w sprawozdaniu finansowym ujmuje się naliczone przychody. Ponadto na koniec roku, w przypadku gdy faktura została wystawiona, ale usługi lub dostawy nie zostały jeszcze zrealizowane, przychody uznaje się za przychody przyszłych okresów i ujmuje w kolejnym okresie obrachunkowym.

Również koszty ujmuje się w okresie, do którego się odnoszą. Na koniec okresu obrachunkowego bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów są ujmowane w oparciu o szacowaną kwotę zobowiązań do przeniesienia przypadających na dany okres. Obliczenia biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów dokonuje się zgodnie z wydanymi przez księgowego szczegółowymi wytycznymi operacyjnymi i praktycznymi, które mają zapewnić wierne odzwierciedlenie w sprawozdaniu finansowym zjawisk ekonomicznych i innych zjawisk, które ma ono przedstawiać. Analogicznie, jeżeli płatność została dokonana z góry za usługi, których jeszcze nie uzyskano, lub towary, których jeszcze nie otrzymano, koszty zostaną odroczone i ujęte w kolejnym okresie obrachunkowym.

1.4. SPRAWOZDANIE Z WYNIKÓW FINANSOWYCH

1.4.1. Przychody

Przychody stanowią wpływy brutto korzyści ekonomicznych lub potencjał usługowy, które już uzyskano lub które mają zostać uzyskane przez jednostkę, skutkujące przyrostem aktywów netto innym niż przyrost wynikający z wkładów właścicieli.

W zależności od charakteru operacji leżących u podstaw rozliczeń w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności rozróżnia się:

(i) Przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany

Przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany to podatki i transfery, ponieważ jednostka przekazująca zapewnia środki organowi będącemu odbiorcą, który w zamian nie zapewnia bezpośrednio zbliżonej wartości.

Transfery to wpływy przyszłych korzyści ekonomicznych lub potencjał usługowy z transakcji innych niż transakcje wymiany, inne niż podatki. W przypadku transferów jednostka wykazuje składnik aktywów, jeżeli w wyniku przeszłego zdarzenia (transfer) kontroluje zasoby i spodziewa się uzyskać z tych zasobów przyszłe korzyści ekonomiczne lub potencjał usługowy, oraz jeżeli można w sposób rzetelny dokonać pomiaru wartości godziwej. Wpływ zasobów z transakcji innych niż transakcje wymiany ujmowany jako składnik aktywów (tj. środki pieniężne) ujmuje się także jako przychody, chyba że jednostka ma obecny obowiązek w odniesieniu do tego transferu (warunek), który trzeba wypełnić, zanim transfer będzie można ująć jako przychody. Do czasu wypełnienia warunku przychody uznaje się za przychody przyszłych okresów i ujmuje jako zobowiązanie (płatności zaliczkowe otrzymane)

(ii) Przychody z transakcji wymiany

Przychody ze sprzedaży towarów i usług ujmuje się, gdy znaczące ryzyko oraz korzyści wynikające z własności towarów zostają przeniesione na kupującego. Przychody związane ze świadczeniem usług ujmuje się przez odniesienie do etapu realizacji transakcji na dzień sprawozdawczy.

1.4.2. Koszty

Koszty to zmniejszenie korzyści ekonomicznych lub potencjału usługowego w okresie sprawozdawczym w postaci wpływów lub zużycia aktywów lub też zaciągnięcia zobowiązań, które prowadzi do zmniejszenia aktywów netto/kapitału własnego. Obejmują one zarówno koszty związane z transakcjami wymiany, jak i koszty związane z transakcjami innymi niż transakcje wymiany.

Koszty związane z transakcjami wymiany wynikające z zakupu towarów i usług ujmuje się z chwilą realizacji dostaw i ich akceptacji przez jednostkę. Wycenia się je po koszcie wytworzenia określonym na fakturze. Ponadto na dzień bilansowy koszty związane z usługami dostarczonymi w okresie, za który jeszcze nie otrzymano lub nie zaakceptowano faktury, ujmuje się w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności.

Koszty z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany odnoszą się do transferów na rzecz beneficjentów i dzielą się na trzy rodzaje: wierzytelności, transfery na mocy umów oraz dotacje, wkłady i darowizny uznaniowe. Transfery ujmuje się jako koszty w okresie, w którym miały miejsce zdarzenia leżące u ich podstaw, pod warunkiem że przepisy rozporządzenia finansowego dopuszczają tego rodzaju transfer lub została podpisana umowa dopuszczająca taki transfer, beneficjent spełnia wszelkie kryteria kwalifikowalności oraz możliwe jest wiarygodne oszacowanie kwoty.

Otrzymany wniosek o płatność lub zestawienie poniesionych wydatków spełniające kryteria ujmowania wykazywane są jako koszt w wysokości kwalifikowalnej kwoty. Na koniec roku poniesione koszty kwalifikowalne należne beneficjentom, lecz jeszcze przez nich nie zgłoszone, szacuje się i ujmuje jako bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów.

1.5. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

1.5.1. Aktywa warunkowe

Składnik aktywów warunkowych to składnik aktywów, który może powstać na skutek przeszłych zdarzeń i którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero przez wystąpienie lub niewystąpienie niepewnego przyszłego zdarzenia lub kilku takich zdarzeń, które nie są w pełni zależne od jednostki. Informacje o aktywach warunkowych ujawnia się, jeśli wpływ korzyści ekonomicznych lub potencjału usługowego jest prawdopodobny.

1.5.2. Zobowiązania warunkowe

Zobowiązanie warunkowe to zobowiązanie, które może powstać na skutek przeszłych zdarzeń i którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero przez wystąpienie lub niewystąpienie niepewnego przyszłego zdarzenia lub kilku takich zdarzeń, które nie są w pełni zależne od jednostki; lub obecne zobowiązanie, które powstaje na skutek przeszłych zdarzeń, ale nie jest ujmowane w sprawozdaniu, ponieważ nie jest prawdopodobne, aby w celu wykonania zobowiązania konieczny był wypływ środków reprezentujących korzyści ekonomiczne lub potencjał usługowy lub, w rzadkich przypadkach, gdy kwoty zobowiązania nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie

1.6. WSPÓLFINANSOWANIE

Otrzymane wkłady na współfinansowanie spełniają kryteria przychodów z transakcji innych niż transakcje wymiany pod pewnymi warunkami i są przedstawiane jako zobowiązania wobec państw członkowskich, państw niebędących członkami UE i innych państw. EFR ma obowiązek wykorzystania wkładów w celu świadczenia usług na rzecz osób trzecich lub zwrócenia aktywów (otrzymanych wkładów). Pozostające do spłaty zobowiązania z tytułu umów o współfinansowanie są równe kwocie otrzymanego wkładu z tytułu współfinansowania pomniejszonej o wydatki poniesione w związku z projektem. Nie wpływają one na stan aktywów netto.

Wydatki związane ze współfinansowaniem projektów są uznawane w miarę ponoszenia. Odpowiadająca im kwota wkładu jest uznawana za przychody operacyjne i wpływ na wynik ekonomiczny za rok jest zerowy.

2. INFORMACJA DODATKOWA DO BILANSU

AKTYWA

2.1. PŁATNOŚCI ZALICZKOWE

Wiele umów przewiduje wypłatę zaliczek przed rozpoczęciem prac, realizacją dostaw lub świadczeniem usług. W niektórych przypadkach określone w umowach harmonogramy płatności przewidują płatności na podstawie sprawozdań z postępów prac. Zaliczki są zazwyczaj wypłacane w walucie kraju lub terytorium, gdzie realizowany jest projekt.

Okres ściągłości lub wykorzystania zaliczkowania decyduje o tym, czy wykazywane jest ono w aktywach jako zaliczkowanie krótkoterminowe czy długoterminowe. Wykorzystanie jest określane w umowie dotyczącej danego projektu. Wszystkie spłaty lub wykorzystanie zapadalne w terminie krótszym niż dwanaście miesięcy od dnia sprawozdawczego wykazuje się jako zaliczkowanie krótkoterminowe. Ponieważ wiele z projektów EFR ma charakter długoterminowy, powiązane z nimi zaliczki powinny być dostępne przez okres dłuższy niż jeden rok. Tym samym takie kwoty zaliczek wykazuje się jako aktywa długoterminowe.

							<i>mln EUR</i>	
	Informacja dodatkowa	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2018	31.12.2017	
Zaliczkowanie długoterminowe	2.1.1	—	23	520	344	887	582	
Zaliczkowanie krótkoterminowe	2.1.2	0	19	445	984	1 448	1 518	
Ogółem		0	42	964	1 328	2 335	2 100	

Wzrost zaliczkowania długoterminowego wynikał przede wszystkim z przedłużenia umowy, która miała zakończyć się w 2017 r., do 2023 r. (z 7-letnim okresem wypłaty). W 2017 r. łączną wartość tej umowy ujęto jako koszty, natomiast po jej przedłużeniu kwotę zaliczkowania długoterminowego oszacowano na 217 mln EUR.

Spadek zaliczkowania krótkoterminowego wynikał ze spadku dokonanych płatności zaliczkowych (o 10 %) oraz wzrostu poziomu rozliczeń (głównie w ramach 10. EFR).

Zmniejszenie to jest zgodne z cyklem działania EFR. W 10. EFR rozliczono i zakończono wiele umów: można to zaobserwować na podstawie spadku ich liczby – z 3,4 tys. w 2017 r. do 2,6 tys. w 2018 r.

Jednocześnie liczba otwartych umów w 11. EFR wzrosła z 1,6 tys. w 2017 r. do 2,3 tys. w 2018 r. 11. EFR rozpoczął funkcjonowanie w 2015 r., więc 2018 r. był czwartym rokiem jego istnienia. 11. EFR osiągnął dojrzałość pod względem realizacji przyjętych działań.

2.1.1. Zaliczkowanie długoterminowe

	mln EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
Zarządzanie bezpośrednie	188	159
Wprowadzający w życie:		
Komisja	140	105
Agencje wykonawcze UE	0	6
Delegatury UE	48	48
Zarządzanie pośrednie	698	423
Wprowadzający w życie:		
EBI i EFI	367	166
Organizacje międzynarodowe	280	189
Podmioty prawa prywatnego wypełniające zadania służby publicznej	6	11
Podmioty prawa publicznego	24	37
Państwa trzecie	21	20
Organy UE i partnerstwo publiczno-prywatne	0	—
Podmioty prawa prywatnego realizujące partnerstwo publiczno-prywatne	—	0
Ogółem	887	582

2.1.2. Zaliczkowanie krótkoterminowe

	mln EUR					
	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2018	31.12.2017
Płatności zaliczkowe (brutto)	1	113	2 034	3 005	5 153	5 288
Rozliczone w procedurze zakończenia księgowania na koniec roku	(1)	(94)	(1 589)	(2 021)	(3 705)	(3 770)
Ogółem	0	19	445	984	1 448	1 518

	mln EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
Zarządzanie bezpośrednie	280	256
Wprowadzający w życie:		
Komisja	102	86
Agencje wykonawcze UE	8	10
Fundusze powiernicze	1	—
Delegatury UE	169	161
Zarządzanie pośrednie	1 169	1 262
Wprowadzający w życie:		
EBI i EFI	100	345
Organizacje międzynarodowe	658	563
Podmioty prawa prywatnego wypełniające zadania służby publicznej	78	59
Podmioty prawa publicznego	124	108
Państwa trzecie	208	186
Organy UE i partnerstwo publiczno-prywatne	0	—
Podmioty prawa prywatnego realizujące partnerstwo publiczno-prywatne	0	0
Ogółem	1 448	1 518

2.1.3. Zabezpieczenia otrzymane w związku z zaliczkowaniem

Utrzymuje się gwarancje, które mają na celu zabezpieczenie zaliczkowania oraz które są zwalniane po zapłacie ostatniego roszczenia w ramach projektu. Na dzień 31 grudnia 2018 r. kwota gwarancji otrzymanych przez EFR w związku z zaliczkowaniem wynosiła 79 mln EUR (w 2017 r. było to 54 mln EUR).

Większość zaliczek wypłacana jest w ramach zarządzania pośredniego. W tej sytuacji beneficjentem gwarancji nie jest EFR, tylko instytucja zamawiająca. Chociaż EFR nie jest beneficjentem, gwarancje te zabezpieczają jego aktywa. W 2018 r. kwota tych gwarancji wyniosła 534 mln EUR.

2.2. WKŁADY DO FUNDUSZU POWIERNICZEGO

Pozycja ta przedstawia kwoty wpłacone jako wkłady do funduszu powierniczego UE dla Afryki i unijnego funduszu powierniczego „Békou”. Wkłady nie obejmują kosztów, które zostały poniesione przez fundusze powiernicze i które można przypisać EFR.

Wkłady do funduszu powierniczego wykorzystywane są przez EFR przy użyciu metody zarządzania bezpośredniego.

<i>mln EUR</i>				
Fundusze powiernicze	Wkład netto na 31.12.2017	Wkłady wniesione w 2018	Alokacja kosztów netto funduszy powiernicznych – 2018	Wkład netto na 31.12.2018
Afryka	148	345	(301)	192
Békou	16	—	(7)	9
Ogółem	163	345	(308)	201

2.3. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU TRANSAKЦИИ INNYCH NIŻ TRANSAKЦИИ WYMIANY I NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU TRANSAKЦИИ WYMIANY

<i>mln EUR</i>			
	Informacja dodatkowa	31.12.2018	31.12.2017
Należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	2.3.1	37	19
Należności z tytułu transakcji wymiany	2.3.2	101	73
Ogółem		138	92

2.3.1. Należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany

<i>mln EUR</i>						
	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2018	31.12.2017
Państwa członkowskie	—	—	—	5	5	7
Klienci	2	7	16	1	26	19
Podmioty publiczne	0	9	9	7	25	20
Państwa trzecie	0	1	3	0	5	6
Odpis aktualizujący wartość	(2)	(15)	(10)	(0)	(27)	(34)
Rachunki wewnętrzgrupowe w instytucjach UE	—	—	—	3	3	2
Ogółem	1	2	18	16	37	19

2.3.2. Należności z tytułu transakcji wymiany

	<i>mln EUR</i>					
	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2018	31.12.2017
Naliczone przychody	0	63	18	0	81	74
Należności od UE	—	—	—	20	20	—
Rachunki między EFR	183	111	2 421	(2 715)	(0)	(0)
Ogółem	183	174	2 439	(2 695)	101	73

Naliczone przychody obejmują kwoty narosłych odsetek od płatności zaliczkowych związanych z projektami (63 mln EUR) oraz od płatności zaliczkowych związanych z funduszem powierniczym UE dla Afryki (18 mln EUR).

Należności od UE to kwota, którą przekazano na rachunek powierniczy należący do Komisji Europejskiej.

W celu zapewnienia efektywności do 11. EFR przyporządkowano ogólną pulę środków finansowych obejmującą wszystkie EFR. W związku z tym operacje realizowane pomiędzy poszczególnymi EFR są rozliczane na rachunkach między EFR pomiędzy bilansami poszczególnych EFR.

Rachunki między EFR są przedstawiane wyłącznie w poszczególnych EFR. Całkowita suma rachunków między EFR wynosi zero.

2.4. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY ⁽⁶⁾

	<i>mln EUR</i>					
	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2018	31.12.2017
Banki centralne	—	—	—	276	276	105
Banki komercyjne	—	—	—	87	87	242
Środki pieniężne związane z instrumentami finansowymi	—	—	—	24	24	—
Ogółem	—	—	—	387	387	347

Całkowity poziom środków pieniężnych i ich ekwiwalentów pozostał stabilny. Zmienił się jednak stan środków finansowych. Istotny spadek (136 mln EUR) zaobserwowano na rachunku wkładów Zjednoczonego Królestwa w banku komercyjnym Natwest. Stało się tak głównie dlatego, że na koniec 2017 r. Zjednoczone Królestwo zapłaciło pierwszą ratę swojego wkładu na 2018 r. – 170 mln EUR.

Na dzień 31.12.2018 w bankach centralnych przechowywano więcej środków pieniężnych celem ograniczenia ryzyka kontrahenta (zob. informacja dodatkowa 5.4).

ZOBOWIĄZANIA

2.5. REZERWY

	<i>mln EUR</i>					
	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2018	31.12.2017
Rezerwy	—	—	—	—	—	4
Ogółem	—	—	—	—	—	4

Rezerwę na rzecz Centre de Development (CDE) rozwiązano, ponieważ zakończono postępowania sądowe i nie ma konieczności ponoszenia dodatkowych kosztów.

⁽⁶⁾ Zgodnie z art. 53 rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju środki pieniężne zostały ujęte w bilansie 11. EFR. Charakter różnych rachunków bankowych został opisany w rozdziale 5 – Zarządzanie ryzykiem finansowym.

2.6. ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE

<i>mln EUR</i>						
	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania z tytułu współfinansowania	—	—	1	16	18	14
Ogółem	—	—	1	16	18	14

Objaśnienia na temat zmiany stanu zobowiązań z tytułu współfinansowania ogółem znajdują się w informacji dodatkowej 2.7.2.1.

2.7. ZOBOWIĄZANIA

<i>mln EUR</i>							
	Informacja dodatkowa	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania krótkoterminowe	2.7.1	0	6	80	88	173	361
Zobowiązania różne	2.7.2	—	—	45	23	68	202
Ogółem		0	6	125	111	241	563

2.7.1. Zobowiązania krótkoterminowe

<i>mln EUR</i>							
	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2018	31.12.2017	
Dostawcy	0	5	65	32	102	133	
Państwa członkowskie	—	—	0	1	1	12	
Państwa trzecie	0	—	6	31	37	146	
Podmioty publiczne	—	2	10	30	43	83	
Inne zobowiązania krótkoterminowe	(0)	(2)	(2)	(6)	(10)	(13)	
Ogółem	0	6	80	88	173	361	

Zobowiązania odnoszą się m.in. do zestawień wydatków otrzymanych przez EFR w ramach działań związanych z dotacjami. Są one ujmowane w kwocie roszczenia od momentu otrzymania wniosku. Ta sama procedura obowiązuje w odniesieniu do faktur i not kredytowych dotyczących działań związanych z zamówieniami. Zestawienia poniesionych wydatków są uwzględniane przy procedurach zamknięcia księgowości na koniec roku. Po zakończeniu procedur zamknięcia księgowości szacunkowe kwoty kwalifikowalne zostały ujęte w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności. Kwoty niekwalifikowalne zostały wykazane jako inne zobowiązania krótkoterminowe.

2.7.2. Zobowiązania różne

<i>mln EUR</i>							
	Informacja dodatkowa	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania z tytułu współfinansowania	2.7.2.1	—	—	47	21	68	28
Wpłaty na poczet kapitału przyszłych okresów	2.7.2.2	—	—	—	—	—	173
Inne zobowiązania różne		—	—	(2)	2	—	1
Ogółem		—	—	45	23	68	202

2.7.2.1. Zobowiązania z tytułu współfinansowania

Zestawienie długoterminowych i krótkoterminowych zobowiązań z tytułu współfinansowania w podziale na państwa członkowskie przedstawiono w tabeli poniżej:

	<i>mln EUR</i>					
	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2018	31.12.2017
Współfinansowanie długoterminowe						
Austria	—	—	—	1	1	—
Belgia	—	—	0	2	2	2
Czechy	—	—	—	1	1	—
Dania	—	—	—	3	3	0
Finlandia	—	—	—	1	1	—
Francja	—	—	1	1	2	4
Luksemburg	—	—	—	1	1	—
Niderlandy	—	—	—	3	3	—
Portugalia	—	—	—	0	0	—
Szwecja	—	—	0	—	0	3
Zjednoczone Królestwo	—	—	—	2	2	1
Australia	—	—	0	—	0	0
Agencja Stanów Zjednoczonych ds. Rozwoju Międzynarodowego (USAID)	—	—	—	2	2	4
	—	—	1	16	18	14
Współfinansowanie krótkoterminowe						
Austria	—	—	—	0	0	—
Belgia	—	—	4	0	4	3
Czechy	—	—	—	0	0	—
Dania	—	—	0	2	3	(0)
Finlandia	—	—	—	0	0	—
Francja	—	—	21	1	22	12
Niemcy	—	—	1	—	1	0
Luksemburg	—	—	—	0	0	—
Niderlandy	—	—	1	1	2	0
Polska	—	—	0	—	0	—
Portugalia	—	—	—	0	0	—
Hiszpania	—	—	2	—	2	1
Szwecja	—	—	5	1	5	5
Szwajcaria	—	—	0	—	0	0
Zjednoczone Królestwo	—	—	13	12	25	4
Kanada	—	—	0	—	0	0
Australia	—	—	0	—	0	1
Agencja Stanów Zjednoczonych ds. Rozwoju Międzynarodowego (USAID)	—	—	—	4	4	2
	—	—	47	21	68	28
Ogółem	—	—	48	37	86	42

Długoterminowe i krótkoterminowe zobowiązania z tytułu współfinansowania ogółem zwiększyły się o 44 mln EUR w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego.

W 2018 r. otrzymano łącznie 28 mln EUR nowych wkładów na współfinansowanie.

Zobowiązania z tytułu współfinansowania ogółem zwiększono o kwotę 17 mln EUR w celu uwzględnienia przychodów i kosztów związanych ze współfinansowanymi projektami (zob. informacja dodatkowa 3.1.1 i 3.4).

2.7.2.2. Wpłaty na poczet kapitału przyszłych okresów

	mln EUR					
	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2018	31.12.2017
Zjednoczone Królestwo	—	—	—	—	—	170
Litwa	—	—	—	—	—	2
Ogółem	—	—	—	—	—	173

Niniejsza pozycja dotyczy wyłącznie wkładów na 2018 r. wniesionych przez poszczególne państwa członkowskie z wyprzedzeniem

2.8. BIERNE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE KOSZTÓW I PRZYCHODY PRZYSZŁYCH OKRESÓW

	mln EUR					
	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2018	31.12.2017
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	0	83	358	838	1 279	730
Inne bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychody przyszłych okresów	—	—	—	3	3	3
Ogółem	0	83	358	840	1 281	733

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów obejmują szacunkowe koszty operacyjne w związku z istniejącymi i zakończonymi umowami bez zatwierdzonych zestawień poniesionych wydatków, przy czym koszty kwalifikowalne za 2018 r. poniesione przez beneficjentów EFR oszacowano na podstawie najlepszych dostępnych informacji. Część oszacowanych biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów, która odnosi się do wypłaconych płatności zaliczkowych, została ujęta jako zmniejszenie kwot płatności zaliczkowych (zob. informacja dodatkowa 2.1).

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów wzrosły głównie w 11. EFR (ze 140 mln EUR w 2017 r. do 840 mln EUR w 2018 r.). Jest to zbieżne ze wzrostem liczby umów (z 1,6 tys. w 2017 r. do 2,3 tys. w 2018 r.). 11. EFR rozpoczął funkcjonowanie w 2015 r., więc 2018 r. był czwartym rokiem jego istnienia. 11. EFR osiągnął dojrzałość pod względem realizacji przyjętych działań.

AKTYWA NETTO

2.9. KAPITAŁ

2.9.1. Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) – aktywne EFR

	mln EUR				
	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	Ogółem
Kapitał	12 164	10 773	20 960	29 367	73 264
Kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania)	—	—	—	(27 090)	(27 090)
Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) na 31.12.2017	12 164	10 773	20 960	2 277	46 173
Kapitał	12 164	10 773	20 960	29 367	73 264
Kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania)	—	—	—	(22 840)	(22 840)
Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) na 31.12.2018	12 164	10 773	20 960	6 527	50 423

Kapitał to całkowita kwota wkładów państw członkowskich na rzecz danego EFR zgodnie z poszczególnymi umowami wewnętrznymi. Kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania) stanowi wstępny przydział niebędący jeszcze należnością od państw członkowskich.

Kapitałem wniesionym (zgodnie z wezwaniem) jest kwota wstępnego przydziału, której dotyczy wezwanie do przekazania środków na rachunki zasobów finansowych przez państwa członkowskie (zob. informacja dodatkowa 2.9.2 poniżej).

2.9.2. Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) i kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania) w podziale na państwa członkowskie

<i>mln EUR</i>				
Wkłady w ramach 11. EFR	%	Kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania) na 31.12.2017	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) w 2018 r.	Kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania) na 31.12.2018
Austria	2,40	650	(102)	548
Belgia	3,25	880	(138)	742
Bułgaria	0,22	59	(9)	50
Chorwacja	0,23	61	(10)	51
Cypr	0,11	30	(5)	25
Czechy	0,80	216	(34)	182
Dania	1,98	537	(84)	452
Estonia	0,09	23	(4)	20
Finlandia	1,51	409	(64)	345
Francja	17,81	4 826	(757)	4 068
Niemcy	20,58	5 575	(875)	4 700
Grecja	1,51	408	(64)	344
Węgry	0,61	166	(26)	140
Irlandia	0,94	255	(40)	215
Włochy	12,53	3 394	(533)	2 862
Łotwa	0,12	31	(5)	27
Litwa	0,18	49	(8)	41
Luksemburg	0,26	69	(11)	58
Malta	0,04	10	(2)	9
Niderlandy	4,78	1 294	(203)	1 091
Polska	2,01	544	(85)	458
Portugalia	1,20	324	(51)	273
Rumunia	0,72	195	(31)	164
Słowacja	0,38	102	(16)	86
Słowenia	0,22	61	(10)	51
Hiszpania	7,93	2 149	(337)	1 812
Szwecja	2,94	796	(125)	671
Zjednoczone Królestwo	14,68	3 976	(624)	3 353
Ogółem	100,00	27 090	(4 250)	22 840

W 2018 r. wezwano do opłacenia 4 250 mln EUR z 11. EFR. Na dzień 31 grudnia 2018 r. wezwano do opłacenia kapitału 8., 9. i 10. EFR i został on wniesiony w całości.

2.9.3. Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) z zamkniętych EFR, przeniesiony na kolejne okresy

<i>mln EUR</i>						
	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2018	31.12.2017
Kapitał przeniesiony z zamkniętych EFR	627	1 625	—	—	2 252	2 252

Pozycja ta obejmuje środki przeniesione z zamkniętych EFR do 8. i 9. EFR.

2.9.4. Przesunięcia kapitału wniesionego (zgodnie z wezwaniem) między aktywnymi EFR

<i>mln EUR</i>					
	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	Ogółem
Stan na 31.12.2016	(2 496)	2 214	247	35	—
Przesunięcie umorzonych kwot z poprzednich EFR do rezerwy na wykonanie 10. EFR	(7)	(37)	44	—	—
Przesunięcie umorzonych kwot z poprzednich EFR do rezerwy na wykonanie 11. EFR	—	—	(171)	171	—
Stan na 31.12.2017	(2 503)	2 177	120	206	—
Przesunięcie umorzonych kwot z poprzednich EFR do rezerwy na wykonanie 10. EFR	(7)	(40)	47	—	—
Przesunięcie umorzonych kwot z poprzednich EFR do rezerwy na wykonanie 11. EFR	—	—	(112)	112	—
Stan na 31.12.2018	(2 509)	2 137	55	317	—

Pozycja ta obejmuje środki przesunięte między aktywnymi EFR.

Po wejściu w życie umowy z Kotonu wszystkie środki niewykorzystane w ramach wcześniejszych aktywnych EFR po umorzeniu przesuwa się do ostatnio uruchomionego EFR. Środki przesunięte z innych EFR zwiększają środki funduszu docelowego, a zmniejszają środki funduszu pochodzenia. Środki przesunięte do rezerwy na wykonanie 10. i 11. EFR mogą zostać zaangażowane tylko na szczególnych warunkach określonych w umowie wewnętrznej.

3. INFORMACJE DODATKOWE DO SPRAWOZDANIA Z FINANSOWYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI

PRZYCHODY

<i>mln EUR</i>			
	Informacja dodatkowa	2018	2017
Przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany	3.1	4	61
Przychody z transakcji wymiany	3.2	57	25
Ogółem		60	87

3.1. PRZYCHODY Z TRANSAKCI INNYCH NIŻ TRANSAKCJE WYMIANY

							<i>mln EUR</i>
	Informacja dodatkowa	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	2018	2017
Odzyskanie wydatków		0	3	14	3	21	19
Odzyskanie środków STABEX		—	—	0	—	0	0
Przychody w związku ze współfinansowaniem	3.1.1	—	—	(18)	1	(17)	42
Ogółem		0	3	(3)	4	4	61

Przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany można przedstawić następująco w rozbiciu na sposoby zarządzania:

			<i>mln EUR</i>	
			2018	2017
Zarządzanie bezpośrednie			4	5
Wprowadzający w życie:				
Komisja			1	1
Delegatury UE			3	4
Zarządzanie pośrednie			0	56
Wprowadzający w życie:				
Państwa trzecie			(13)	55
Organizacje międzynarodowe			12	2
Podmioty prawa publicznego			0	0
Podmioty prawa prywatnego wypełniające zadania służby publicznej			1	(1)
Ogółem			4	61

3.1.1. Przychody w związku ze współfinansowaniem

Otrzymane wkłady na współfinansowanie spełniają kryteria przychodów z transakcji innych niż transakcje wymiany pod pewnymi warunkami i jako takie nie powinny mieć wpływu na sprawozdanie z finansowych wyników działalności. Otrzymane wkłady zalicza się do zobowiązań (zob. informacja dodatkowa 2.7.2.1), dopóki nie zostaną spełnione warunki związane z przekazaniem środków pieniężnych, tj. dopóki nie zostaną poniesione koszty kwalifikowalne (zob. informacja dodatkowa 3.4). Odpowiednią kwotę ujmuje się następnie jako przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany w związku ze współfinansowaniem. Wpływ na wynik ekonomiczny za rok jest zatem zerowy.

3.2. PRZYCHODY Z TRANSAKCI WYMIANY

							<i>mln EUR</i>
	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	2018	2017	
Przychody finansowe	0	2	8	1	10	4	
Pozostałe przychody	1	6	27	12	46	22	
Ogółem	1	8	35	13	57	25	

Przychody finansowe obejmują odsetki z funduszu powierniczego oraz odsetki od płatności zaliczkowych.

Pozostałe przychody odnoszą się wyłącznie do zrealizowanych i niezrealizowanych zysków z tytułu różnic kursowych.

KOSZTY

3.3. INSTRUMENTY POMOCY

	<i>mln EUR</i>					
	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	2018	2017
Pomoc programowana	(0)	1	532	1 468	2 001	2 150
Wsparcie makroekonomiczne	—	26	—	—	26	21
Polityka sektorowa	—	2	—	—	2	(9)
Projekty w ramach AKP	—	27	389	410	827	1 112
Pomoc w sytuacjach nadzwyczajnych	—	3	60	811	873	289
Inne programy pomocy związane z poprzednimi EFR	—	0	—	—	0	(1)
Wsparcie instytucjonalne	—	—	3	15	18	23
Wyrównanie zmniejszonych przychodów z wywozu	0	(0)	—	—	0	(1)
Wkłady do funduszy powierniczych	—	—	—	307	307	114
Ogółem	(0)	59	984	3 012	4 054	3 700

Koszty operacyjne EFR obejmują różne instrumenty pomocy i przyjmują różne formy w zależności od sposobu wypłacania środków i zarządzania nimi.

Wzrost kosztów instrumentów pomocy ogółem dotyczy głównie 11. EFR. Jest to zgodne z cyklem działania tego EFR. 11. EFR rozpoczął funkcjonowanie w 2015 r., 2018 r. był czwartym rokiem jego istnienia. W 2018 r. 11. EFR osiągnął dojrzałość pod względem realizacji przyjętych działań, przez co poziom wydatków wzrósł w porównaniu z 2017 r. Liczba otwartych umów w 11. EFR wzrosła z 1 600 w 2017 r. do 2 300 w 2018 r.

Wzrost ten jest zgodny ze wzrostem rozliczania płatności zaliczkowych i wzrostem biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów.

Koszty polityki sektorowej w 2017 r. miały wartość ujemną ze względu na odwrócenie faktury, która została błędnie ujęta w 2016 r.

3.4. KOSZTY WSPÓLFINANSOWANIA

	<i>mln EUR</i>					
	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	2018	2017
Współfinansowanie	—	—	(18)	1	(17)	42

Pozycja ta obejmuje koszty poniesione w związku ze współfinansowanymi projektami w 2018 r. Należy zwrócić uwagę, że poniesione koszty obejmują szacunkowe kwoty związane z zakończeniem księgowania (i w związku z tym odwróceniem zapisów dotyczących szacunkowych kwot odnoszących się do roku poprzedniego). Ponieważ koszty szacunkowe za 2017 r. po odwróceniu (52 mln EUR) były wyższe niż koszty poniesione w 2018 r. (36 mln EUR), koszty współfinansowania za 2018 r. mają wartość ujemną.

W sprawozdaniu z finansowych wyników działalności ujęto odpowiadające im przychody ujemne (zob. informacja dodatkowa 3.1.1).

3.5. INSTRUMENTY POMOCY I KOSZTY WSPÓŁFINANSOWANIA WEDŁUG RODZAJU ZARZĄDZANIA

	mln EUR	
	2018	2017
Zarządzanie bezpośrednie	1 750	1 447
Wprowadzający w życie:		
Komisja	122	122
Agencje wykonawcze UE	31	26
Fundusze powiernicze	594	89
Delegatury UE	1 003	1 209
Zarządzanie pośrednie	2 287	2 295
Wprowadzający w życie:		
EBI i EFI	44	48
Organizacje międzynarodowe	920	1 171
Podmioty prawa prywatnego wypełniające zadania służby publicznej	114	(20)
Podmioty prawa publicznego	231	356
Państwa trzecie	977	739
Organy UE z partnerstwem publiczno-prywatnym	1	—
Podmioty prawa prywatnego realizujące partnerstwo publiczno-prywatne	0	0
Ogółem	4 037	3 742

3.6. KOSZTY FINANSOWE

	mln EUR					
	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	2018	2017
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości należności	(0)	(1)	(5)	(1)	(7)	9
Inne koszty finansowe	—	—	—	(0)	(0)	(1)
Ogółem	(0)	(1)	(5)	(1)	(7)	8

Pozycja „Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości należności” obejmuje oszacowaną kwotę kosztów z tytułu należności nieściągalnych. Ponieważ szacunkowe kwoty obejmują również oszacowanie z zeszłego roku po odwróceniu, koszty ogółem miały w 2018 r. wartość ujemną (z 34 mln EUR w 2017 r. do 27 mln EUR w 2018 r. – zob. informacja dodatkowa 2.3.1).

3.7. INNE KOSZTY

	mln EUR					
	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	2018	2017
Koszty administracyjne i informatyczne	(0)	(0)	45	67	112	107
Rezerwa na ryzyko i obciążenia	—	—	—	(4)	(4)	—
Poniesione straty z należności z tytułu dostaw i usług	0	0	0	—	1	3
Ujemne różnice kursowe	0	6	26	7	39	44
Ogółem	1	7	71	70	148	154

Pozycja ta obejmuje wydatki pomocnicze, tj. koszty administracyjne związane z programowaniem i wykonaniem poszczególnych EFR. Zawierają się w tym wydatki na przygotowanie, działania następcze, monitorowanie i ocenę projektów, a także wydatki na sieci komputerowe, pomoc techniczną itp.

4. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE ORAZ INNE ISTOTNE POZYCJE

4.1. AKTYWA WARUNKOWE

	<i>mln EUR</i>					
	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2018	31.12.2017
Gwarancje wykonania	—	0	10	0	11	10
Gwarancje kwot zatrzymanych	—	0	6	—	7	8
Ogółem	—	1	16	0	17	18

Gwarancji wykonania wymaga się w celu zapewnienia, aby beneficjenci finansowania w ramach EFR wywiązali się ze swych zobowiązań przewidzianych w umowach zawartych z EFR.

Gwarancje kwot zatrzymanych odnoszą się wyłącznie do umów na roboty budowlane. Zazwyczaj zatrzymuje się 10 % płatności okresowych na rzecz beneficjentów, aby zapewnić wypełnienie zobowiązań przez wykonawców. Kwoty zatrzymane wykazuje się jako zobowiązania. Z zastrzeżeniem akceptacji instytucji zamawiającej wykonawca może zamiast tego dostarczyć gwarancję kwot zatrzymanych, która zastępuje zatrzymane kwoty płatności okresowych. Otrzymane gwarancje wykazuje się jako składnik aktywów warunkowych.

W przypadku umów zarządzanych metodą pośrednią gwarancje należą do instytucji zamawiających innych niż EFR i nie są w związku z tym ujmowane przez EFR. W 2018 r. kwota tych gwarancji wyniosła 501 mln EUR.

4.2. INNE ISTOTNE POZYCJE

4.2.1. Zobowiązania pozostające do spłaty nieujęte jeszcze jako koszty

Poniższa kwota stanowi budżetowe RAL (zobowiązania pozostające do spłaty) pomniejszone o powiązane kwoty, które ujęto w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności jako koszty. Zobowiązania budżetowe pozostające do spłaty (RAL) to kwota zobowiązań, w przypadku których nie dokonano jeszcze płatności lub umorzenia. Jest to normalna konsekwencja istnienia programów wieloletnich.

	<i>mln EUR</i>					
	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania pozostające do spłaty nieujęte jeszcze jako koszty	0	88	1 650	8 009	9 071	8 508
Ogółem	0	88	1 650	8 009	9 071	8 508

Na dzień 31 grudnia 2018 r. zobowiązania budżetowe pozostające do spłaty wynosiły ogółem 10 616 mln EUR (w 2017 r. było to 9 745 mln EUR).

4.2.2. Wystąpienie Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej

Kontekst

W referendum w sprawie członkostwa w Unii Europejskiej z 23 czerwca 2016 r. większość obywateli Zjednoczonego Królestwa biorących udział w głosowaniu opowiedziała się za wystąpieniem z UE. Zjednoczone Królestwo oficjalnie powiadomiło Radę Europejską 29 marca 2017 r. o zamiarze wystąpienia z UE i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Euratom). Zjednoczone Królestwo uruchomiło tym samym procedurę wystąpienia państwa członkowskiego z Unii Europejskiej przewidzianą w art. 50 Traktatu o Unii Europejskiej.

Proces negocjacji

Dnia 19 marca 2018 r. Komisja opublikowała projekt umowy o wystąpieniu, w którym przedstawiono postępy osiągnięte w negocjacjach. W części umowy o wystąpieniu dotyczącej porozumienia finansowego UE i Zjednoczone Królestwo przedłożyły postępy osiągnięte na pierwszym etapie negocjacji na akt prawny.

Dnia 14 listopada 2018 r. opublikowano wspólne sprawozdanie zawierające informację o osiągnięciu porozumienia na poziomie negocjatorów w odniesieniu do pełnego tekstu projektu umowy o wystąpieniu oraz projektu deklaracji politycznej w sprawie ram przyszłych relacji między Zjednoczonym Królestwem a Unią Europejską. Ten zaktualizowany i uzgodniony projekt umowy o wystąpieniu opublikowano tego samego dnia, przy czym Zjednoczone Królestwo zgodziło się wywiązać się ze wszystkich swoich zobowiązań wynikających z obecnych wieloletnich ram finansowych (WRF) i poprzednich perspektyw finansowych, tak jakby nadal było państwem członkowskim, w tym z udziału w zobowiązaniach Unii i zobowiązaniach warunkowych. Rząd Zjednoczonego Królestwa zatwierdził projekt umowy o wystąpieniu dnia 14 listopada, a Rada Europejska zatwierdziła go dnia 25 listopada 2018 r. Dnia 11 stycznia 2019 r. Rada (art. 50) zatwierdziła decyzję dotyczącą zawarcia umowy o wystąpieniu i przekazała ją do Parlamentu Europejskiego w celu uzyskania jego zgody. Na wniosek Zjednoczonego Królestwa, zgodnie z procedurą określoną w art. 50 TFUE, dnia 21 marca 2019 r. Rada Europejska zgodziła się na przedłużenie okresu wystąpienia Zjednoczonego Królestwa do dnia 22 maja 2019 r. pod warunkiem, że umowa o wystąpieniu zostanie zatwierdzona przez Izbę Gmin najpóźniej do dnia 29 marca 2019 r., oraz do dnia 12 kwietnia 2019 r., jeśli to nie nastąpi (decyzja Rady Europejskiej (UE) 2019/476⁽⁷⁾). Następnie Izba Gmin nie zatwierdziła umowy o wystąpieniu do dnia 29 marca 2019 r., w związku z czym na wniosek Zjednoczonego Królestwa dnia 10 kwietnia 2019 r. Rada Europejska zgodziła się na przedłużenie wystąpienia Zjednoczonego Królestwa do dnia 31 października 2019 r. (decyzja Rady Europejskiej (UE) 2019/584⁽⁸⁾). Wystąpienie powinno nastąpić pierwszego dnia miesiąca następującego po zakończeniu procedur ratyfikacji lub dnia 1 listopada 2019 r., w zależności od tego, co nastąpi wcześniej. Zjednoczone Królestwo pozostanie do nowej daty wystąpienia państwem członkowskim z pełnią praw i obowiązków zgodnie z art. 50 TUE oraz zachowa prawo do cofnięcia w każdym momencie swojej notyfikacji.

W odniesieniu do EFR

Projekt umowy o wystąpieniu przewiduje, że Zjednoczone Królestwo pozostaje stroną EFR do momentu zamknięcia 11. EFR i wszystkich wcześniejszych niezamkniętych EFR oraz w tym względzie wypełnia te same obowiązki co państwa członkowskie w ramach umowy wewnętrznej, która go ustanowiła, jak również obowiązki wynikające z poprzednich EFR do momentu ich zamknięcia. Może również uczestniczyć jako obserwator bez prawa głosu w Komitecie EFR.

Projekt umowy o wystąpieniu przewiduje również, że w przypadku gdy nie zaciągnięto zobowiązań na kwoty z projektów w ramach 10. EFR lub poprzednich EFR albo kwoty te zostały umorzone w dniu wejścia w życie przedmiotowej umowy, wkład Zjednoczonego Królestwa w te kwoty nie będzie ponownie wykorzystany. To samo dotyczy wkładu Zjednoczonego Królestwa w środki, na które nie zaciągnięto zobowiązań lub które zostały umorzone w ramach 11. EFR po dniu 31 grudnia 2020 r.

W momencie podpisania niniejszego sprawozdania finansowego i w obliczu braku ratyfikacji przez Zjednoczone Królestwo rzeczywista data i sposób wystąpienia (z porozumieniem lub bez niego) nie są jeszcze znane. W związku z taką sytuacją na dzień 31 grudnia 2018 r. nie ma wpływu finansowego do wykazania w sprawozdaniu finansowym EFR.

5. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

Poniższe pozycje dotyczące zarządzania ryzykiem finansowym EFR odnoszą się do operacji skarbcowych przeprowadzanych przez Komisję w imieniu EFR w celu wykorzystania jego zasobów.

5.1. POLITYKA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZABEZPIEZAJĄCA

Zasady zarządzania operacjami skarbcowymi zostały określone w rozporządzeniu finansowym mającym zastosowanie do 11. EFR oraz w umowie wewnętrznej.

Na mocy wspomnianego rozporządzenia obowiązują następujące zasady główne:

- a) Swoje wkłady na EFR państwa członkowskie wpłacają na specjalne rachunki bankowe otwarte w banku centralnym każdego państwa członkowskiego lub wyznaczonej przez nie instytucji finansowej. Wkłady pozostają na tych rachunkach specjalnych do momentu, gdy konieczne jest dokonanie płatności przez EFR,
- b) Wkłady na EFR są wpłacane przez państwa członkowskie w euro, natomiast płatności EFR są denominowane w euro i w innych walutach, również tych mniej znanych,
- c) Nie można przekraczać stanu rachunków bankowych otwartych przez Komisję w imieniu EFR.

Oprócz rachunków specjalnych Komisja otwiera w imieniu EFR inne rachunki w instytucjach finansowych (bankach centralnych i bankach komercyjnych) w celu dokonywania płatności i otrzymywania wpływów innych niż wkłady państw członkowskich do budżetu.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 80 z 22.3.2019, s. 1.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 101 z 11.4.2019, s. 1.

Operacje finansowe i płatnicze są w dużej mierze zautomatyzowane i opierają się na nowoczesnych systemach informatycznych. Aby zagwarantować bezpieczeństwo systemu oraz zapewnić rozdział obowiązków zgodnie z przepisami rozporządzenia finansowego, standardami kontroli wewnętrznej Komisji i zasadami audytu, stosuje się określone procedury.

Zarządzanie operacjami skarbcowymi i płatniczymi regulują pisemne wytyczne i procedury, które mają na celu ograniczenie ryzyka operacyjnego i finansowego oraz zapewnienie odpowiedniego poziomu kontroli. Wspomniane wytyczne i procedury odnoszą się do różnych obszarów działań, a ich przestrzeganie jest regularnie sprawdzane.

5.2. RYZYKO WALUTOWE

Ekspozycja EFR na ryzyko walutowe na koniec roku – pozycja netto

mln EUR

	31.12.2018							31.12.2017						
	USD	GBP	DKK	SEK	EUR	Inne	Ogółem	USD	GBP	DKK	SEK	EUR	Inne	Ogółem
Aktywa finansowe														
Należności	63	—	0	—	67	8	138	64	—	—	—	26	2	92
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1	0	—	—	386	—	387	4	0	—	—	344	—	347
Ogółem	64	0	0	—	453	8	525	68	0	—	—	370	2	439
Zobowiązania finansowe														
Długoterminowe zobowiązania finansowe	—	—	—	—	(18)	—	(18)	—	—	—	—	(14)	—	(14)
Zobowiązania	(1)	—	—	—	(218)	(22)	(241)	0	—	—	—	(533)	(30)	(563)
Ogółem	(1)	—	—	—	(236)	(22)	(259)	0	—	—	—	(547)	(30)	(577)
Ogółem	63	0	0	—	217	(14)	267	68	0	—	—	(177)	(28)	(138)

Wszystkie wkłady są deponowane w euro; inne waluty kupuje się jedynie wówczas, gdy są konieczne w celu realizacji płatności. W związku z tym operacje skarbcowe EFR nie są narażone na ryzyko walutowe.

5.3. RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ

EFR nie zaciąga pożyczek pieniężnych, w związku z czym nie jest narażony na ryzyko stopy procentowej.

Uzyskuje jednak odsetki od kwot zdeponowanych na różnych rachunkach bankowych. Komisja w imieniu EFR wprowadziła więc środki mające na celu zagwarantowanie, że uzyskiwane regularnie odsetki będą odzwierciedlały rynkowe stopy procentowe oraz ich ewentualne wahania.

Wkłady do budżetu EFR są przekazywane przez każde państwo członkowskie na specjalny rachunek otwarty w wyznaczonej przez nie instytucji finansowej. Ze względu na to, że odsetki generowane na niektórych z tych rachunków mogą mieć obecnie wartość ujemną, stosowane są odpowiednie procedury zarządzania środkami pieniężnymi w celu zminimalizowania salda na tych rachunkach. Ponadto, zgodnie z rozporządzeniem Rady (UE) 2016/888⁽⁹⁾ koszty ujemnych odsetek na tych rachunkach ponosi dane państwo członkowskie.

Salda jednodniowych depozytów składanych na rachunkach w bankach komercyjnych generują codziennie dochody z tytułu odsetek. Oprocentowanie kwot na takich rachunkach opiera się na zmiennych stopach rynkowych, do których zastosowanie ma marża umowna (dodatnia lub ujemna). W przypadku większości rachunków obliczanie odsetek jest powiązane z rynkową referencyjną stopą procentową i obliczenie to jest korygowane o wszelkie wahania tej stopy. W związku z tym nie zachodzi ryzyko, że odsetki od sald EFR będą naliczane według stopy niższej niż stopy rynkowe.

⁽⁹⁾ Dz.U. L 149 z 7.6.2016, s. 1.

5.4. RYZYKO KREDYTOWE (RYZYKO KONTRAHENTA)

Aktywa finansowe, które nie są przeterminowane ani nie nastąpiła w ich przypadku utrata wartości

mln EUR

	Ogółem	Nieprzeterminowane i które nie utraciły wartości	Przeterminowane, ale które nie utraciły wartości		
			< 1 rok	1–5 lat	> 5 lat
Należności z tytułu transakcji wymiany i należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	138	121	12	5	—
Ogółem na 31.12.2018	138	121	12	5	—
Należności z tytułu transakcji wymiany i należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	92	92	0	—	—
Ogółem na 31.12.2017	92	92	0	—	—

Aktywa finansowe według kategorii ryzyka:

mln EUR

	31.12.2018			31.12.2017		
	Należności	Środki pieniężne	Ogółem	Należności	Środki pieniężne	Ogółem
Kontrahenci posiadający zewnętrzny rating kredytowy						
Najwyższy i wysoki	5	303	308	3	103	106
Średniowysoki	—	80	80	0	240	240
Średni	—	4	4	3	4	7
Niski	—	0	0	1	0	2
Ogółem	5	387	391	7	347	354
Kontrahenci nieposiadający zewnętrznego ratingu kredytowego						
Grupa 1 (dłużnicy, którzy dotychczas zawsze wywiązywali się z zobowiązań)	133	0	134	86	0	86
Grupa 2 (dłużnicy, którzy w przeszłości nie wywiązali się z zobowiązań)	—	—	—	—	—	—
Ogółem	133	0	134	86	0	86
Ogółem	138	387	525	92	347	440

Środki w kategoriach niski rating i średni rating odnoszą się głównie do wkładów państw członkowskich do EFR wpłaconych na specjalne rachunki otwarte przez państwa członkowskie zgodnie z art. 20 ust. 3 rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do EFR. Zgodnie z tym rozporządzeniem wkłady te pozostają na tych specjalnych rachunkach do momentu, gdy konieczne jest dokonanie płatności.

Większa część zasobów finansowych EFR jest przechowywana, zgodnie z rozporządzeniem finansowym mającym zastosowanie do EFR, na „rachunkach specjalnych” otwartych przez państwa członkowskie w celu wpłacania wkładów. Większość tego rodzaju rachunków to rachunki prowadzone przez administracje finansowe państw członkowskich lub w narodowych bankach centralnych. Z tymi instytucjami wiąże się najniższe ryzyko kontrahenta z perspektywy EFR (ekspozycja na ryzyko przechodzi na państwa członkowskie).

Jeżeli chodzi o część zasobów finansowych EFR przechowywanych w bankach komercyjnych, aby możliwe było dokonywanie płatności, środki na tych rachunkach są uzupełniane dopiero wtedy, kiedy jest to niezbędne, i podlegają automatycznemu zarządzaniu przez system zarządzania środkami pieniężnymi Komisji. Na każdym rachunku utrzymywany jest minimalny stan środków pieniężnych, proporcjonalny do średniej wartości dokonywanych z niego dziennie płatności. W rezultacie kwoty przetrzymywane na tych rachunkach przez noc są zawsze bardzo niskie, dzięki czemu ekspozycja EFR na ryzyko jest ograniczona.

Dodatkowo przy wyborze banków komercyjnych zastosowanie mają szczegółowe wytyczne w celu dalszego zminimalizowania ryzyka kontrahenta, na które narażony jest EFR.

Wszystkie banki komercyjne są wybierane w drodze zaproszenia do składania ofert. Aby zostać dopuszczonym do udziału w procedurach przetargowych, wymagane jest posiadanie minimalnego krótkoterminowego ratingu kredytowego na poziomie P-1, przyznanego przez agencję ratingową Moody's, lub na poziomie równoważnym (S&P A-1 lub Fitch F1). W szczególnych i należyście uzasadnionych okolicznościach może być wymagany niższy poziom ratingu.

5.5. RYZYKO PŁYNNOŚCI

Analiza zobowiązań finansowych stosownie do okresu pozostałego do umownego terminu wymagalności

	<i>mIn EUR</i>			
	< 1 rok	1–5 lat	> 5 lat	Ogółem
Zobowiązania finansowe	241	7	11	259
Ogółem na 31.12.2018	241	7	11	259
Zobowiązania finansowe	563	13	1	577
Ogółem na 31.12.2017	563	13	1	577

Dzięki zasadom budżetowym stosowanym w odniesieniu do EFR stan ogółu środków pieniężnych w okresie budżetowym jest zawsze wystarczający w celu realizacji wszystkich powiązanych płatności. Wkład państw członkowskich ogółem jest bowiem równy łącznej kwocie środków na płatności na dany okres budżetowy.

Wkłady państw członkowskich do EFR są jednak wnoszone w trzech ratach rocznie, podczas gdy płatności charakteryzuje pewna sezonowość.

Aby zagwarantować stan zasobów finansowych zawsze wystarczający na zrealizowanie płatności, których należy dokonać w danym miesiącu, między działem Komisji odpowiedzialnym za zarządzanie zasobami finansowymi a odnośnymi departamentami odpowiedzialnymi za wydatki ma miejsce regularna wymiana informacji dotyczących sytuacji w zakresie zasobów finansowych.

Ponadto w zakresie operacji finansowych EFR zautomatyzowane narzędzia zarządzania środkami pieniężnymi zapewniają każdego dnia odpowiednią płynność na każdym z rachunków bankowych EFR.

6. UJAWNIE NIE INFORMACJI NA TEMAT PODMIOTÓW POWIĄZANYCH

Podmioty powiązane z EFR to fundusz powierniczy Békou, fundusz powierniczy UE dla Afryki i Komisja Europejska. Transakcje między tymi jednostkami stanowią część normalnych operacji EFR i jako takie – zgodnie z regułami rachunkowości UE – nie są objęte szczególnymi obowiązkami informacyjnymi.

Ponieważ Komisja zarządza EFR, nie ma on osobnego kierownictwa. Świadczenia przysługujące kadrze kierowniczej UE najwyższego szczebla, w tym Komisji, wykazano w skonsolidowanym sprawozdaniu rocznym Unii Europejskiej w pozycji 7.2 „Świadczenia przysługujące kadrze kierowniczej najwyższego szczebla”.

7. ZDARZENIA NASTĘPUJĄCE PO DNIU BILANSOWYM

Na dzień podpisania niniejszego sprawozdania finansowego księgowy EFR nie wiedział ani nie został powiadomiony o żadnych istotnych zdarzeniach, które wymagałyby zamieszczenia odrębnych informacji w niniejszej sekcji. Roczne sprawozdanie finansowe i powiązane informacje dodatkowe opracowano, wykorzystując najnowsze dostępne informacje, co znalazło swoje odzwierciedlenie powyżej.

8. UZGODNIENIE WYNIKU EKONOMICZNEGO Z WYNIKIEM BUDŻETU

Wynik ekonomiczny za dany rok oblicza się w oparciu o zasadę rachunkowości memoriałowej. Wynik budżetu oblicza się natomiast zgodnie z metodą kasową. Ponieważ oba wspomniane wyniki bazują na tych samych operacjach leżących u podstaw rozliczeń, ich uzgodnienie stanowi przydatny rodzaj kontroli. W poniższej tabeli przedstawiono to uzgodnienie, z wyróżnieniem istotnych dla uzgodnienia kwot w podziale na pozycje przychodów i kosztów.

	mln EUR	
	2018	2017
WYNIK EKONOMICZNY ZA ROK	(4 118)	(3 818)
Przychody		
Należności niemające wpływu na wynik budżetu	(1)	(7)
Należności ustalone w bieżącym roku, ale jeszcze niepobrałe	(11)	(3)
Należności ustalone w poprzednich latach i pobrane w bieżącym roku	11	29
Wynik netto zaliczkowania	36	57
Naliczone przychody (netto)	(39)	(62)
Inne	(1)	(2)
Koszty		
Dotychczas niepokryte koszty za rok bieżący	115	19
Koszty z lat ubiegłych pokryte w roku bieżącym	(366)	(60)
Wynik netto zaliczkowania	(179)	(685)
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów (netto)	484	373
WYNIK BUDŻETU ZA ROK	(4 069)	(4 158)

8.1. POZYCJE UZGADNIANE – PRZYCHODY

Faktyczne przychody budżetowe za dany rok budżetowy odpowiadają przychodom pobranym z tytułu należności ustalonych w ciągu tego roku oraz kwotom otrzymanym z tytułu należności ustalonych w latach ubiegłych.

Należności niemające wpływu na wynik budżetu są ujmowane w wyniku ekonomicznym, ale z perspektywy budżetowej nie mogą one być traktowane jako przychody, gdyż zainkasowana kwota jest przenoszona do rezerw i nie może zostać ponownie przydzielona bez decyzji Rady.

Należności ustalone w bieżącym roku, ale jeszcze nie pobrane, odlicza się od wyniku ekonomicznego na użytek uzgodnienia, jako że nie są one częścią przychodów budżetowych. Z kolei należności ustalone w latach ubiegłych i pobrane w roku bieżącym dolicza się na użytek uzgodnienia do wyniku ekonomicznego.

Wynik netto zaliczkowania stanowi rozliczenie odzyskanych kwot zaliczkowania. Są to wpływy gotówkowe, które pozostają bez wpływu na wynik ekonomiczny.

Naliczone przychody netto składają się głównie z rozliczeń międzyokresowych dokonanych na potrzeby zamknięcia księgowania na koniec danego roku. Uwzględnia się jedynie wynik netto, tj. naliczone przychody za bieżący rok pomniejszone o wpływy z tytułu naliczonych przychodów za poprzedni rok.

8.2. POZYCJE UZGADNIANE – KOSZTY

Dotychczas niepokryte koszty za rok bieżący należy zsumować do celów uzgodnienia, jako że są one częścią wyniku ekonomicznego, ale nie należą do kosztów budżetowych. Natomiast **koszty z lat ubiegłych pokryte w roku bieżącym** muszą zostać odjęte od wyniku ekonomicznego do celów uzgodnienia, ponieważ są one częścią kosztów budżetowych z bieżącego roku, ale albo nie mają wpływu na wynik ekonomiczny, albo wiążą się ze zmniejszeniem kosztów w przypadku korekt.

Wpływy gotówkowe z tytułu **anulowanych płatności** nie mają wpływu na wynik ekonomiczny, ale mają wpływ na wynik budżetu.

Wynik netto zaliczkowania obejmuje nowe kwoty zaliczkowania wypłacone w roku bieżącym (ujęte jako koszty budżetowe tego roku) i rozliczenie płatności zaliczkowych wypłaconych w bieżącym roku lub we wcześniejszych latach przez zatwierdzenie kosztów kwalifikowalnych. Te ostatnie stanowią koszt zgodnie z zasadą rachunkowości memoriałowej, jednak koszt ten nie jest ujmowany na kontach budżetowych, jako że płatność początkowych zaliczek została już uwzględniona jako koszt budżetowy w momencie jej dokonania.

Na **bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów netto** składają się głównie rozliczenia międzyokresowe dokonane na użytek zamknięcia księgowania na koniec danego roku, tj. koszty kwalifikowalne, które zostały poniesione przez beneficjentów środków EFR i jeszcze nie zostały zgłoszone EFR. Uwzględnia się jedynie wynik netto, tj. bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów za bieżący rok pomniejszone o pokryte koszty za poprzedni rok.

**SPRAWOZDANIE FINANSOWE FUNDUSZY POWIERNICZYCH UNII SKONSOLIDOWANYCH W RAMACH
EFR**

**ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2018 DOTYCZĄCE FUNDUSZU POWIERNICZEGO
„BÊKOU” ⁽¹⁰⁾**

⁽¹⁰⁾ Należy zauważyć, że w związku z zaokrągleniem danych liczbowych do tys. EUR może się wydawać, że niektóre dane finansowe w tabelach nie sumują się.

INFORMACJE WSTĘPNE DOTYCZĄCE UNIJNEGO FUNDUSZU POWIERNICZEGO „BÊKOU”

Informacje ogólne na temat funduszy powierniczych Unii

Zgodnie z art. 234 i 235 rozporządzenia w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (rozporządzenie finansowe UE) ⁽¹⁾ i art. 35 rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju ⁽¹²⁾ Komisja jest upoważniona do tworzenia na potrzeby działań zewnętrznych funduszy powierniczych Unii („fundusze powiernicze Unii”). Unijne fundusze powiernicze tworzy się na podstawie umowy zawieranej z innymi darczyńcami na potrzeby działań w sytuacjach nadzwyczajnych i pokryzysowych niezbędnych do reagowania na kryzys lub na potrzeby działań tematycznych.

Unijne fundusze powiernicze ustanawia Komisja Europejska na podstawie decyzji podjętej po konsultacji z Parlamentem Europejskim i Radą lub po jej zatwierdzeniu przez te organy. Decyzja ta obejmuje umowę ustanawiającą zawieraną z innymi darczyńcami.

Unijne fundusze powiernicze ustanawia się i wdraża wyłącznie z zastrzeżeniem spełnienia następujących warunków:

- istnieje wartość dodana interwencji Unii: cele unijnych funduszy powierniczych, w szczególności ze względu na ich skalę lub potencjalne skutki, można osiągnąć lepiej na szczeblu unijnym niż na szczeblu krajowym, a wykorzystanie istniejących instrumentów finansowych nie wystarczyłoby do osiągnięcia celów polityki Unii,
- unijne fundusze powiernicze zapewniają wyraźną widoczność działań politycznych Unii oraz korzyści w zarządzaniu oraz umożliwiają lepsze kontrolowanie przez Unię ryzyk i wypłacania wkładów Unii i innych darczyńców,
- unijne fundusze powiernicze nie powielają innych istniejących kanałów finansowania lub podobnych instrumentów, nie wnosząc żadnej dodatkowości,
- cele unijnych funduszy powierniczych są spójne z celami unijnych instrumentów lub pozycji w budżecie, z których te fundusze są finansowane.

Dla każdego funduszu powierniczego Unii ustanawia się radę pod przewodnictwem Komisji, aby zapewnić sprawliwą reprezentację darczyńców oraz podejmować decyzje o wykorzystaniu środków pieniężnych. W skład rady wchodzi – w charakterze obserwatora – przedstawiciel każdego państwa członkowskiego niewnoszącego wkładu do tych funduszy. Zasady dotyczące składu rady i jej przepisy wewnętrzne określa się w umowie ustanawiającej unijny fundusz powierniczy.

Unijne fundusze powiernicze ustanawia się na czas określony w ich umowie ustanawiającej. Okres ten można przedłużyć na wniosek zarządu unijnego funduszu powierniczego oraz po przedstawieniu przez Komisję sprawozdania uzasadniającego przedłużenie. Parlament Europejski lub Rada mogą zwrócić się do Komisji o zaprzestanie przekazywania środków do danego funduszu powierniczego lub o zmianę aktu założycielskiego w celu jego likwidacji.

Księgowy Komisji pełni funkcję księgowego unijnego funduszu powierniczego. Księgowy odpowiada za ustanowienie praktyk księgowych oraz planu kont wspólnych dla wszystkich unijnych funduszy powierniczych. Audytor wewnętrzny Komisji, OLAF oraz Trybunał Obrachunkowy wykonują w odniesieniu do unijnego funduszu powierniczego te same uprawnienia co w odniesieniu do innych działań realizowanych przez Komisję. Każdego roku unijne fundusze powiernicze poddawane są również niezależnemu audytowi zewnętrznemu.

Istniejące fundusze powiernicze UE

Dotychczas Komisja utworzyła cztery fundusze powiernicze UE:

- **fundusz powierniczy „Bêkou”**, którego celem jest wsparcie wszystkich aspektów wyjścia Republiki Środkowoafrykańskiej z kryzysu i działań służących odbudowie tego kraju. Ustanowiono go dnia 15 lipca 2014 r.,
- **fundusz powierniczy UE „Madad”**, regionalny fundusz powierniczy Unii Europejskiej w odpowiedzi na kryzys w Syrii. Ustanowiono go dnia 15 grudnia 2014 r.,
- **fundusz powierniczy UE dla Afryki**; kryzysowy fundusz powierniczy UE na rzecz stabilności oraz eliminowania przyczyn migracji nieuregulowanej i wysiedleń w Afryce. Ustanowiono go dnia 12 listopada 2015 r.,
- **fundusz powierniczy UE dla Kolumbii**; którego celem jest wsparcie wdrażania porozumienia pokojowego w procesie wstępnej odbudowy i stabilizacji po zakończeniu konfliktu. Ustanowiono go dnia 12 grudnia 2016 r.

Dalsze informacje dostępne są na stronach internetowych poszczególnych funduszy powierniczych UE:

Bêkou – http://ec.europa.eu/europeaid/bekou-trust-fund-introduction_en

Madad – http://ec.europa.eu/enlargement/neighbourhood/countries/syria/madad/index_en.htm

⁽¹¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1).

⁽¹²⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2018/1877.

Afryka – http://ec.europa.eu/europeaid/regions/africa/eu-emergency-trust-fund-africa_en

Kolumbia - http://ec.europa.eu/europeaid/eu-trust-fund-colombia_en

Fundusz powierniczy „Bêkou”

Pierwszy fundusz powierniczy Unii gromadzący wielu darczyńców, nazwany „Bêkou”, co znaczy „nadzieja” w języku sango, został utworzony w dniu 15 lipca 2014 r. przez Komisję (reprezentowaną przez DG DEVCO i DG ECHO oraz ESDZ) oraz trzy państwa członkowskie UE (Niemcy, Francję i Niderlandy) w celu wspierania stabilizacji i odbudowy Republiki Środkowoafrykańskiej. Fundusz ten został ustanowiony na okres maksymalnie 60 miesięcy. Fundusz powierniczy zarządzany jest z Brukseli.

Zarząd i komitet operacyjny funduszu powierniczego UE „Bêkou” składają się z przedstawicieli darczyńców, Komisji oraz obserwatorów.

Zarząd przyjmuje i dokonuje przeglądu strategii funduszu powierniczego UE. Posiedzenia zarządu odbywają się co najmniej raz w roku.

Komitet operacyjny kontroluje, zatwierdza i nadzoruje wdrażanie działań finansowanych przez fundusz. Komitet zatwierdza również roczne sprawozdanie finansowe i sprawozdanie roczne dotyczące działań finansowanych przez fundusz powierniczy.

Roczne sprawozdanie finansowe funduszu powierniczego „Bêkou”

Zgodnie z art. 8 umowy ustanawiającej fundusz powierniczy Unii na rzecz Republiki Środkowoafrykańskiej, „unijny fundusz powierniczy »Bêkou«”, oraz art. 11.2.1 umowy założycielskiej roczne sprawozdanie finansowe składa się z dwóch części: (1) rocznego sprawozdania finansowego sporządzonego przez zarządzającego funduszem powierniczym Unii oraz (2) rocznego sprawozdania finansowego sporządzonego przez księgowego Komisji, który, na podstawie tego samego artykułu, jest także księgowym funduszu powierniczego.

Zgodnie z art. 8 umowy założycielskiej sprawozdanie finansowe sporządza się zgodnie z przyjętymi przez księgowego Komisji regułami rachunkowości (reguły rachunkowości UE) bazującymi na międzynarodowych standardach rachunkowości dla sektora publicznego (IPSAS).

Roczne sprawozdanie finansowe jest przedmiotem niezależnego badania przez audytora zewnętrznego, a ostateczne roczne sprawozdanie finansowe jest przedkładane przez zarządzającego funduszem powierniczym UE oraz księgowego komitetowi operacyjnemu do zatwierdzenia (art. 8.3.4 lit. c)).

Najważniejsze informacje

Fundusz powierniczy „Bêkou” ma na celu zapewnienie dostępu do podstawowych usług, wspieranie ożywienia gospodarczego i tworzenia miejsc pracy, a także promowanie spójności społecznej i pojednania. Od czasu swojego powstania fundusz powierniczy „Bêkou” przyjął 16 programów i dotarł do ponad 2 mln beneficjentów.

Pomimo demokratycznie wybranego rządu i jego starań na rzecz przywrócenia stabilności sytuacja związana z bezpieczeństwem w Republice Środkowoafrykańskiej nadal pozostaje niepewna. To właśnie w tym złożonym i delikatnym kontekście fundusz powierniczy „Bêkou” w pełni wykorzystuje swoją przewagę komparatywną, jaką jest elastyczność i zdolność dostosowywania się do zmieniających się okoliczności. Fundusz powierniczy „Bêkou” pozostaje ponadto jedynym instrumentem służącym budowaniu odporności zarówno społeczeństwa, jak i państwa, w ramach prawdziwego podejścia polegającego na łączeniu pomocy doraźnej, odbudowy i rozwoju (LRRD).

Mając na uwadze obecną sytuację w Republice Środkowoafrykańskiej oraz wygaśnięcie funduszu powierniczego „Bêkou” w lipcu 2019 r., w listopadzie 2018 r. zarząd funduszu powierniczego UE złożył formalny wniosek o przedłużenie jego obowiązywania o 18 miesięcy, zwiększając tym samym łączny czas trwania funduszu powierniczego „Bêkou” z 60 miesięcy do 78 miesięcy. Oficjalną procedurę, która obejmuje konsultacje z Parlamentem Europejskim i Radą, rozpoczęto w grudniu 2018 r.

Najważniejsze wydarzenia operacyjne w 2018 r.:

- W ramach funduszu powierniczego „Bêkou” przyjęto nowe działanie na łączną kwotę 35 mln EUR w sektorze zdrowia oraz o 2 mln EUR zwiększono budżet na dwa już przyjęte działania w sektorach ożywienia gospodarczego i wspierania spójności, dialogu i pojednania społecznego.
- W odpowiedzi na zalecenie Trybunału Obrachunkowego w sprawie określenia skonkretyzowanych, mierzalnych, osiągalnych, realnych, terminowych celów na poziomie unijnego funduszu powierniczego przyjęto ramy wyników funduszu powierniczego „Bêkou”. To strategiczne narzędzie lepiej zobrazuje ogólne wyniki działań w ramach funduszu powierniczego „Bêkou”.
- Projekty w ramach funduszu powierniczego „Bêkou” charakteryzowały się względną stabilnością w północno-wschodniej i południowo-zachodniej części kraju, w których konieczne były dodatkowe interwencje, na obszarach lokalnych konfliktów w Bangui oraz w głębi kraju, a także przesunięciami urzędników publicznych poza Bangui.

Pod względem finansowym do końca 2018 r. zobowiązania podjęte przez strony wnoszące wkład do funduszu powierniczy UE wyniosły ponad 242 mln EUR. Stanowi to wzrost o 6 mln EUR w porównaniu z 2017 r. Z przedmiotowych 242 mln EUR jedynie kwota 5 mln EUR nadal musi zostać poświadczona.

Pod względem umów w 2018 r. w ramach unijnego funduszu powierniczego „Békou” podpisano 30 nowych umów na łączną kwotę wynoszącą blisko 80 mln EUR (co stanowi 48 % całkowitej kwoty zakontraktowanej od momentu utworzenia funduszu). Przyczyniają się one do realizacji programów funduszu w sektorach zdrowia, żywienia gospodarczego, odporności obszarów wiejskich i tworzenia miejsc pracy, wody i infrastruktury sanitarnej, pojednania i otwarcia regionów.

W 2018 r., oprócz płatności dokonanych w poprzednich latach, wypłacono ponadto ponad 57 mln EUR (co stanowi prawie 50 % całkowitej kwoty wypłaconej od chwili utworzenia funduszu powierniczego „Békou”); łączne wypłaty od czasu utworzenia funduszu powierniczego „Békou” osiągnęły kwotę niemal 119 mln EUR.

W sprawozdaniu finansowym wpływ wspomnianej powyżej działalności jest najbardziej widoczny w następujących pozycjach:

- Płatności zaliczkowe: wzrost o 24 839 tys. EUR wynikający z dużej liczby nowo podpisanych umów i wypłaconych zaliczek;
- Środki pieniężne i ich ekwiwalenty: spadek o 26 017 tys. EUR jest wywołany przede wszystkim wyższymi płatnościami w ramach płatności zaliczkowych, co przedstawiono powyżej;
- Zobowiązania pozostające do spłaty nieujęte jeszcze jako koszty: wzrost z 25 310 tys. EUR do 54 645 tys. EUR wynikający z nowych umów.

BILANS

tys. EUR

	31.12.2018	31.12.2017
AKTYWA TRWAŁE		
Płatności zaliczkowe	3 443	686
	3 443	686
AKTYWA OBROTOWE		
Płatności zaliczkowe	29 546	7 465
Należności z tytułu transakcji wymiany i należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	1 138	877
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	13 926	39 943
	44 611	48 285
AKTYWA OGÓŁEM	48 054	48 971
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE		
Zobowiązania finansowe	(42 737)	(44 720)
	(42 737)	(44 720)
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE		
Zobowiązania	(918)	(716)
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychody przyszłych okresów	(4 399)	(3 536)
	(5 317)	(4 252)
ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM	(48 054)	(48 971)
AKTYWA NETTO	—	—
FUNDUSZE I KAPITAŁY REZERWOWE		
Skumulowana nadwyżka	—	—
Wynik ekonomiczny za rok	—	—
AKTYWA NETTO	—	—

SPRAWOZDANIE Z WYNIKÓW FINANSOWYCH

	tys. EUR	
	2018	2017
PRZYCHODY		
Przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany		
Przychody z darowizn	33 682	29 620
	33 682	29 620
Przychody z transakcji wymiany		
Przychody finansowe	1	1
	1	1
Przychody ogółem	33 683	29 621
KOSZTY		
Koszty operacyjne	(32 825)	(28 918)
Inne koszty	(858)	(703)
Koszty ogółem	(33 683)	(29 621)
WYNIK EKONOMICZNY ZA ROK	—	—

RACHUNEK PRZEPLYWÓW PIENIĘŻNYCH

	tys. EUR	
	2018	2017
Wynik ekonomiczny za rok	—	—
Działalność operacyjna		
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu płatności zaliczkowych	(24 839)	7 912
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu należności z tytułu transakcji wymiany i należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	(261)	578
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań finansowych	(1 982)	(14 620)
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań	202	716
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów i przychodów przyszłych okresów	863	2 321
PRZEPLYWY PIENIĘŻNE NETTO	(26 017)	(3 092)
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(26 017)	(3 092)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek roku	39 943	43 036
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec roku	13 926	39 943

ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO

			tys. EUR
	Skumulowana nadwyżka/ (deficyt)	Wynik ekonomiczny za rok	Aktywa netto
STAN NA 31.12.2017	—	—	—
<i>Wynik ekonomiczny za rok</i>	—	—	—
STAN NA 31.12.2018	—	—	—

ROZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE FUNDUSZU POWIERNICZEGO UE DLA AFRYKI ZA 2018 R. ⁽¹³⁾

⁽¹³⁾ Należy zauważyć, że w związku z zaokrągleniem danych liczbowych do tys. EUR może się wydawać, że niektóre dane finansowe w tabelach nie sumują się.

INFORMACJE WSTĘPNE DOTYCZĄCE FUNDUSZU POWIERNICZEGO UE DLA AFRYKI**Informacje ogólne na temat funduszy powierniczych Unii**

Zgodnie z art. 234 i 235 rozporządzenia w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (rozporządzenie finansowe UE) ⁽¹⁴⁾ i art. 35 rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju ⁽¹⁵⁾ Komisja jest upoważniona do tworzenia na potrzeby działań zewnętrznych funduszy powierniczych Unii („fundusze powiernicze Unii”). Unijne fundusze powiernicze tworzy się na podstawie umowy zawieranej z innymi darczyńcami na potrzeby działań w sytuacjach nadzwyczajnych i pokryzysowych niezbędnych do reagowania na kryzys lub na potrzeby działań tematycznych.

Unijne fundusze powiernicze ustanawia Komisja Europejska na podstawie decyzji podjętej po konsultacji z Parlamentem Europejskim i Radą lub po jej zatwierdzeniu przez te organy. Decyzja ta obejmuje umowę ustanawiającą zawieraną z innymi darczyńcami.

Unijne fundusze powiernicze ustanawia się i wdraża wyłącznie z zastrzeżeniem spełnienia następujących warunków:

- istnieje wartość dodana interwencji Unii: cele unijnych funduszy powierniczych, w szczególności ze względu na ich skalę lub potencjalne skutki, można osiągnąć lepiej na szczeblu unijnym niż na szczeblu krajowym, a wykorzystanie istniejących instrumentów finansowych nie wystarczyłoby do osiągnięcia celów polityki Unii,
- unijne fundusze powiernicze zapewniają wyraźną widoczność działań politycznych Unii oraz korzyści w zarządzaniu oraz umożliwiają lepsze kontrolowanie przez Unię ryzyk i wypłacania wkładów Unii i innych darczyńców,
- unijne fundusze powiernicze nie powielają innych istniejących kanałów finansowania lub podobnych instrumentów, nie wnosząc żadnej dodatkowości,
- cele unijnych funduszy powierniczych są spójne z celami unijnych instrumentów lub pozycji w budżecie, z których te fundusze są finansowane.

Dla każdego funduszu powierniczego Unii ustanawia się radę pod przewodnictwem Komisji, aby zapewnić sprawliwą reprezentację darczyńców oraz podejmować decyzje o wykorzystaniu środków pieniężnych. W skład rady wchodzi – w charakterze obserwatora – przedstawiciel każdego państwa członkowskiego niewnoszącego wkładu do tych funduszy. Zasady dotyczące składu rady i jej przepisy wewnętrzne określa się w umowie ustanawiającej unijny fundusz powierniczy.

Unijne fundusze powiernicze ustanawia się na czas określony w ich umowie ustanawiającej. Okres ten można przedłużyć na wniosek zarządu unijnego funduszu powierniczego oraz po przedstawieniu przez Komisję sprawozdania uzasadniającego przedłużenie. Parlament Europejski lub Rada mogą zwrócić się do Komisji o zaprzestanie przekazywania środków do danego funduszu powierniczego lub o zmianę aktu założycielskiego w celu jego likwidacji.

Księgowy Komisji pełni funkcję księgowego unijnego funduszu powierniczego. Księgowy odpowiada za ustanowienie praktyk księgowych oraz planu kont wspólnych dla wszystkich unijnych funduszy powierniczych. Audytor wewnętrzny Komisji, OLAF oraz Trybunał Obrachunkowy wykonują w odniesieniu do unijnego funduszu powierniczego te same uprawnienia co w odniesieniu do innych działań realizowanych przez Komisję. Każdego roku unijne fundusze powiernicze poddawane są również niezależnemu audytowi zewnętrznemu.

Istniejące fundusze powiernicze UE

Dotychczas Komisja utworzyła cztery fundusze powiernicze UE:

- **fundusz powierniczy „Békou”**, którego celem jest wsparcie wszystkich aspektów wyjścia Republiki Środkowoafrykańskiej z kryzysu i działań służących odbudowie tego kraju. Ustanowiono go dnia 15 lipca 2014 r.,
- **fundusz powierniczy UE „Madad”**, regionalny fundusz powierniczy Unii Europejskiej w odpowiedzi na kryzys w Syrii. Ustanowiono go dnia 15 grudnia 2014 r.,
- **fundusz powierniczy UE dla Afryki**; kryzysowy fundusz powierniczy UE na rzecz stabilności oraz eliminowania przyczyn migracji nieregulowanej i wysiedleń w Afryce. Ustanowiono go dnia 12 listopada 2015 r.,
- **fundusz powierniczy UE dla Kolumbii**; którego celem jest wsparcie wdrażania porozumienia pokojowego w procesie wstępnej odbudowy i stabilizacji po zakończeniu konfliktu. Ustanowiono go dnia 12 grudnia 2016 r.

Dalsze informacje dostępne są na stronach internetowych poszczególnych funduszy powierniczych UE:

Békou – http://ec.europa.eu/europeaid/bekou-trust-fund-introduction_en

Madad – http://ec.europa.eu/enlargement/neighbourhood/countries/syria/madad/index_en.htm

⁽¹⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046.

⁽¹⁵⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2018/1877.

Afryka – http://ec.europa.eu/europeaid/regions/africa/eu-emergency-trust-fund-africa_en

Kolumbia - http://ec.europa.eu/europeaid/eu-trust-fund-colombia_en

Fundusz powierniczy UE dla Afryki

Kryzysowy fundusz powierniczy UE na rzecz stabilności oraz eliminowania przyczyn migracji nieuregulowanej i wysiedleń w Afryce („fundusz powierniczy UE dla Afryki”) utworzono dnia 12 listopada 2015 r. podczas szczytu w Valletcie poświęconego migracji. Głównym celem tego funduszu powierniczego jest wspieranie wszelkich aspektów stabilności i przyczynianie się do lepszego zarządzania migracją, a także eliminowania przyczyn destabilizacji, przymusowych wysiedleń i migracji nieuregulowanej, m.in. przez wspieranie odporności, możliwości gospodarczych, równości szans, bezpieczeństwa i rozwoju oraz zwalczanie naruszeń praw człowieka.

Fundusz powierniczy działa w trzech głównych obszarach geograficznych, tj. w regionie Sahelu i regionie Jeziora Czad, Rogu Afryki i Afryce Północnej, ale beneficjentami projektów realizowanych w ramach funduszu mogą być w indywidualnych przypadkach również kraje sąsiadujące z kwalifikującymi się krajami. Fundusz powierniczy został ustanowiony na określony czas, do dnia 31 grudnia 2020 r., aby można było podejmować krótko- i średnioterminowe działania w odpowiedzi na wyzwania w tych regionach. Fundusz powierniczy zarządzany jest z Brukseli.

Zarząd i komitet operacyjny funduszu powierniczego UE na rzecz Afryki składają się z przedstawicieli darczyńców oraz Komisji, jak również z przedstawicieli państw członkowskich UE niewnoszących wkładu, władz kwalifikujących się państw oraz organizacji regionalnych w charakterze obserwatorów.

Zarząd ustanawia strategię funduszu powierniczego UE oraz dokonuje jej przeglądów. Posiedzenia zarządu odbywają się co najmniej raz w roku.

Komitet operacyjny kontroluje, zatwierdza i nadzoruje wdrażanie działań finansowanych przez fundusz. Komitet zatwierdza również roczne sprawozdanie finansowe i sprawozdanie roczne dotyczące działań finansowanych przez fundusz powierniczy.

Roczne sprawozdanie finansowe funduszu powierniczego UE dla Afryki

Zgodnie z art. 7 umowy ustanawiającej kryzysowy fundusz powierniczy UE na rzecz stabilności oraz eliminowania przyczyn migracji nieuregulowanej i wysiedleń w Afryce oraz jego wewnętrzne zasady („umowa założycielska”) roczne sprawozdanie finansowe składa się z dwóch części: 1) rocznego sprawozdania finansowego, za które odpowiedzialny jest zarządzający funduszem powierniczym UE; oraz 2) rocznego sprawozdania finansowego sporządzonego przez księgowego Komisji, który, na podstawie tego samego artykułu, jest także księgowym funduszu powierniczego.

Zgodnie z art. 8 umowy założycielskiej sprawozdanie finansowe sporządza się zgodnie z przyjętymi przez księgowego Komisji regułami rachunkowości (reguły rachunkowości UE) bazującymi na międzynarodowych standardach rachunkowości dla sektora publicznego (IPSAS).

Roczne sprawozdanie finansowe jest przedmiotem niezależnego badania przez audytora zewnętrznego, a ostateczne roczne sprawozdanie finansowe jest przedkładane przez zarządzającego funduszem powierniczym UE oraz księgowego komitetowi operacyjnemu do zatwierdzenia (art. 8.3.4 lit. c)).

Najważniejsze informacje

Na dzień 31 grudnia 2018 r. zasoby zadeklarowane na rzecz funduszu powierniczego UE dla Afryki wynosiły około 4,2 mld EUR. W ramach tej kwoty około 3,7 mld EUR pochodzi z Europejskiego Funduszu Rozwoju (EFR) oraz instrumentów finansowych UE, w tym Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju, Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa (ENI), Funduszu Azyłu, Migracji i Integracji (FAMI) oraz środków przekazanych przez Dyрекcję Generalną ds. Europejskiej Ochrony Ludności i Pomocy Humanitarnej (DG ECHO), natomiast 489,5 mln EUR pochodzi od państw członkowskich UE i innych darczyńców (Szwajcarii i Norwegii).

W 2018 r. łączne zasoby funduszu powierniczego UE dla Afryki wzrosły o 902 mln EUR, z uwzględnieniem nowych zobowiązań w wysokości 674 mln EUR z EFR i 117 mln EUR z budżetu UE. Fundusz powierniczy UE dla Afryki otrzymał od państw członkowskich UE i innych darczyńców 24 nowe zobowiązania w wysokości 110 mln EUR (49 mln EUR na rzecz segmentu Sahelu i jeziora Czad, 47 mln EUR na rzecz segmentu Afryki Północnej i 14 mln EUR na rzecz segmentu Rogu Afryki). Wszystkie zobowiązania państw członkowskich UE i innych darczyńców poczynione w 2018 r. wraz ze zobowiązaniem pozostającym do spłaty z 2017 r. zatwierdzono przed końcem 2018 r. W swoich konkluzjach z dnia 28 czerwca 2018 r. Rada Europejska wezwała UE i jej państwa członkowskie do przeznaczenia dodatkowych środków finansowych na rzecz funduszu powierniczego UE dla Afryki. W ramach działań następczych w dniu 6 lipca Komisja przyjęła decyzję o przekazaniu 500 mln EUR z rezerwy 11. EFR.

Jeśli chodzi o stan realizacji funduszu powierniczego UE dla Afryki w 2018 r., przyjęto 45 nowych programów oraz 13 dopłat uzupełniających na rzecz wszystkich trzech regionów, w tym programy międzysegmentowe (16 w segmencie Sahel / Jezioro Czad, 26 w segmencie Rogu Afryki, 9 w segmencie Afryki Północnej i 7 programów międzysegmentowych). Dzięki temu na koniec 2018 r. łączna liczba programów zatwierdzonych przez komitety operacyjne wyniosła 187, osiągając łączną kwotę 3 590 mln EUR. Na koniec 2018 r. z partnerami wykonawczymi podpisano 366 umów na łączną kwotę 2 461 mln EUR, z czego 949,3 mln EUR stanowiły wyłącznie nowe umowy operacyjne na 2018 r. W wyniku zmian wprowadzonych w starych umowach łączna kwota objęta umowami operacyjnymi w 2018 r. wyniosła 959,9 mln EUR. Wskaźnik zawierania umów na koniec 2018 r. uległ poprawie w porównaniu ze wskaźnikiem zawierania umów z końca 2017 r. (69 % podpisanych umów przewyższających zatwierdzone finansowanie w porównaniu z 62,9 %).

W 2018 r. fundusz powierniczy UE dla Afryki wraz ze swoimi afrykańskimi i europejskimi partnerami dodatkowo zwiększył wysiłki na rzecz wspierania stabilności i poprawy zarządzania migracją w regionach Sahelu i jeziora Czad, Rogu Afryki i Afryki Północnej. W dalszym ciągu zajmował się pierwotnymi przyczynami destabilizacji, przymusowych przesiedleń i migracji nieuregulowanej, promując rozwój i bezpieczeństwo. W trzecim roku funkcjonowania funduszu powierniczego UE dla Afryki jeszcze wyraźniej wykazano, że jego wartość dodana jest szybkim i skutecznym narzędziem wdrażania, ułatwiającym dialog polityczny z krajami partnerskimi, w ramach którego stosuje się innowacyjne podejścia, oraz przynoszącym konkretne rezultaty przez gromadzenie środków finansowych i wiedzy fachowej różnych zainteresowanych stron.

Dzięki funduszowi powierniczemu UE dla Afryki ponad 5,3 mln osób znajdujących się w najbardziej niekorzystnej sytuacji skorzystało z podstawowych usług oraz programów na rzecz bezpieczeństwa żywnościowego i żywienia. Kampanie informacyjne na temat praktyk budowania odporności i podstawowych praw dotarły do ponad 150 000 osób, natomiast kampania informacyjna na temat migracji i ryzyka związanego z migracją nieuregulowaną dotarła do 96 000 migrantów lub potencjalnych migrantów. W ramach inicjatywy UE-IOM fundusz powierniczy UE dla Afryki udzielił wsparcia 42 628 migrantom znajdującym się w najbardziej niekorzystnej sytuacji, głównie migrantom z Libii (18 329) i Nigru (17 226), natomiast ponad 58 000 migrantów znajdujących się w najbardziej niekorzystnej sytuacji otrzymało pomoc po powrocie do swojego państwa pochodzenia. W ramach programu „Lepsze zarządzanie migracją” w samym Rogu Afryki w ramach funduszu powierniczego UE dla Afryki udzielono już pomocy 11 000 migrantów i wysiedleńców oraz przeszkolono prawie 1 600 osób w zakresie zarządzania migracjami.

W sprawozdaniu finansowym wpływ tej zwiększonej działalności i nowych umów jest najbardziej widoczny w następujących pozycjach:

- płatności zaliczkowe: wzrosły o 57 110 tys. EUR w związku z wypłatą zaliczek na nowe umowy,
- zobowiązania i bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów: wzrosły o 81 753 tys. EUR ze względu na większą liczbę rozpatrywanych zestawień poniesionych wydatków, jak również większe koszty,
- koszty: wzrosły z 279 299 tys. EUR w 2017 r. do 576 808 tys. EUR w 2018 r., jako że fundusz powierniczy funkcjonuje już trzeci rok i realizowanych jest o wiele więcej umów,
- nieujęte jako koszty zobowiązania pozostające do spłaty: wzrosły z 926 139 tys. EUR do 1 310 069 tys. EUR ze względu na nowe umowy.

BILANS

tys. EUR

	31.12.2018	31.12.2017
AKTYWA TRWAŁE		
Płatności zaliczkowe	34 144	52 990
	34 144	52 990
AKTYWA OBROTOWE		
Płatności zaliczkowe	273 214	197 258
Należności z tytułu transakcji wymiany i należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	16 656	3 020
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	146 864	162 571
	436 734	362 849
AKTYWA OGÓŁEM	470 878	415 838
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE		
Zobowiązania finansowe	(369 999)	(396 713)
	(369 999)	(396 713)
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE		
Zobowiązania	(12 733)	(526)
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychody przyszłych okresów	(88 146)	(18 600)
	(100 879)	(19 126)
ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM	(470 878)	(415 838)
AKTYWA NETTO	—	—
FUNDUSZE I KAPITAŁY REZERWOWE		
Skumulowana nadwyżka	—	—
Wynik ekonomiczny za rok	—	—
AKTYWA NETTO	—	—

SPRAWOZDANIE Z WYNIKÓW FINANSOWYCH

	tys. EUR	
	2018	2017
PRZYCHODY		
Przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany		
Przychody z darowizn	576 802	279 027
	576 802	279 027
Przychody z transakcji wymiany		
Przychody finansowe	2	2
Pozostałe dochody pozapodatkowe	5	270
	6	271
Przychody ogółem	576 808	279 299
KOSZTY		
Koszty operacyjne	(561 761)	(271 669)
Inne koszty	(15 047)	(7 630)
Koszty ogółem	(576 808)	(279 299)
WYNIK EKONOMICZNY ZA ROK	—	—

RACHUNEK PRZEPLYWÓW PIENIĘŻNYCH

	tys. EUR	
	2018	2017
Wynik ekonomiczny za rok	—	—
Działalność operacyjna		
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu płatności zaliczkowych	(57 110)	(134 662)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu należności z tytułu transakcji wymiany i należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	(13 636)	6 456
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań finansowych	(26 713)	258 211
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań	12 207	(177)
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów i przychodów przyszłych okresów	69 546	17 864
PRZEPLYWY PIENIĘŻNE NETTO	(15 706)	147 691
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(15 706)	147 691
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek roku	162 571	14 879
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec roku	146 864	162 571

ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO

			tys. EUR
	Skumulowana nadwyżka/ (deficyt)	Wynik ekonomiczny za rok	Aktywa netto
STAN NA 31.12.2017	—	—	—
<i>Wynik ekonomiczny za rok</i>	—	—	—
STAN NA 31.12.2018	—	—	—

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIA FINANSOWE EFR I FUNDUSZY POWIERNICZYCH UE ⁽¹⁶⁾

⁽¹⁶⁾ Należy zauważyć, że w związku z zaokrągleniem danych liczbowych do mln EUR może się wydawać, że niektóre dane finansowe w tabelach nie sumują się.

SKONSOLIDOWANY BILANS

mln EUR

	31.12.2018	31.12.2017
AKTYWA TRWAŁE		
Płatności zaliczkowe	924	636
	924	636
AKTYWA OBROTOWE		
Płatności zaliczkowe	1 751	1 723
Należności z tytułu transakcji wymiany i należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	156	96
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	548	550
	2 455	2 369
AKTYWA OGÓŁEM	3 379	3 005
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE		
Rezerwy	—	(4)
Zobowiązania finansowe	(229)	(292)
	(229)	(296)
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE		
Zobowiązania	(255)	(564)
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychody przyszłych okresów	(1 374)	(755)
	(1 629)	(1 319)
ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM	(1 858)	(1 615)
AKTYWA NETTO	1 521	1 389
FUNDUSZE I KAPITAŁY REZERWOWE		
Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) – aktywne EFR	50 423	46 173
Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) z zamkniętych EFR, przeniesiony na kolejne okresy	2 252	2 252
Wynik ekonomiczny przeniesiony z ubiegłych lat	(47 037)	(43 219)
Wynik ekonomiczny za rok	(4 118)	(3 818)
AKTYWA NETTO	1 521	1 389

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z FINANSOWYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI

	mIn EUR	
	2018	2017
PRZYCHODY		
Przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany		
Odzyskiwanie środków	4	61
Przychody z darowizn na rzecz funduszy powierniczych	303	194
	307	255
Przychody z transakcji wymiany		
Przychody finansowe	10	4
Pozostałe przychody	46	22
	57	26
Przychody ogółem	364	281
KOSZTY		
Instrumenty pomocy	(3 747)	(3 585)
Koszty poniesione przez fundusze powiernicze	(595)	(301)
Koszty współfinansowania	17	(42)
Koszty finansowe	7	(8)
Inne koszty	(164)	(162)
Koszty ogółem	(4 482)	(4 099)
WYNIK EKONOMICZNY ZA ROK	(4 118)	(3 818)

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	mIn EUR	
	2018	2017
Wynik ekonomiczny za rok	(4 118)	(3 818)
Działalność operacyjna		
Podwyższenie kapitału – wkłady	4 250	3 850
(Zwiększenie)/zmniejszenie wkładów do funduszy powierniczych	(0)	—
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu płatności zaliczkowych	(317)	(446)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu należności z tytułu transakcji wymiany i należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	(60)	47
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań finansowych	(63)	186
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań	(309)	15
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów i przychodów przyszłych okresów	618	(22)
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO	(2)	(188)
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(2)	(188)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek roku	550	738
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec roku	548	550

SKONSOLIDOWANE ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO

mln EUR

	Kapitał – aktywne EFR (A)	Kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania) – aktywne EFR (B)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) – aktywne EFR (C) = (A)-(B)	Skumulowane kapitały rezerwowe (D)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) z zamkniętych EFR, przeniesiony na kolejne okresy (E)	Aktywa netto ogółem (C)+(D)+(E)
STAN NA 31.12.2016	73 464	31 140	42 323	(43 219)	2 252	1 357
Podwyższenie kapitału – wkłady		(4 050)	4 050	—	—	4 050
Zwroty dla państw członkowskich	(200)		(200)			(200)
Wynik ekonomiczny za rok	—	—	—	(3 818)	—	(3 818)
STAN NA 31.12.2017	73 264	27 090	46 173	(47 037)	2 252	1 389
Podwyższenie kapitału – wkłady		(4 250)	4 250			4 250
Wynik ekonomiczny za rok			—	(4 118)		(4 118)
STAN NA 31.12.2018	73 264	22 840	50 423	(51 155)	2 252	1 521

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI FINANSOWEJ EFR

NOTA WPROWADZAJĄCA

1. Poprzednie EFR

Ponieważ 6. EFR został zamknięty w 2006 r., a 7. EFR – w 2008 r., roczne sprawozdanie finansowe nie zawiera już tabeli dotyczących wykonania tych EFR. Dane dotyczące wykonania przesuniętych kwot ujmowane są natomiast w ramach 9. EFR.

Podobnie jak w poprzednich latach oraz w celu zapewnienia przejrzystości w sposobie prezentacji sprawozdania w tabelach w wyraźny sposób określono dla 8. EFR część wykorzystaną w oparciu o programowanie przewidziane w konwencjach z Lomé oraz część wykorzystaną w oparciu o programowanie przewidziane w umowie z Kotonu.

Zgodnie z art. 1 ust. 2 lit. b) umowy wewnętrznej dotyczącej 9. EFR salda środków i kwoty umorzone z poprzednich EFR przesunięto do 9. EFR, a w czasie trwania 9. EFR wykorzystano je jako środki 9. EFR.

W 2018 r. Komisja rozpoczęła specjalną procedurę zamknięcia reszty umów zawartych w ramach ósmego i dziewiątego EFR. Sprawozdanie końcowe z realizacji finansowej ósmego EFR powinno być dostępne przed końcem 2019 r. (w przypadku dziewiątego EFR – przed końcem 2020 r.).

2. 11. EFR

Umowa o partnerstwie AKP-WE, podpisana dnia 23 czerwca 2000 r. w Kotonu przez państwa członkowskie Wspólnoty Europejskiej i przez państwa Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP), weszła w życie z dniem 1 kwietnia 2003 r. Umowę z Kotonu zmieniono dwukrotnie: najpierw umową podpisaną w Luksemburgu w dniu 25 czerwca 2005 r., a następnie umową podpisaną w Wagadugu w dniu 22 czerwca 2010 r.

Decyzja Rady 2001/822/WE z dnia 27 listopada 2001 r. w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich z Unią Europejską⁽¹⁷⁾ weszła w życie w dniu 2 grudnia 2001 r. Decyzja ta została zmieniona w dniu 19 marca 2007 r. (decyzja 2007/249/WE⁽¹⁸⁾).

Umowa wewnętrzna w sprawie finansowania pomocy wspólnotowej na podstawie wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020 zgodnie ze zmienioną umową z Kotonu, przyjęta przez przedstawicieli rządów państw członkowskich Wspólnoty Europejskiej w sierpniu 2013 r., weszła w życie w marcu 2015 r.

Zgodnie z umową z Kotonu pomoc wspólnotowa na rzecz państw AKP i KTZ w trzecim okresie (2014–2020) jest finansowana z 11. EFR, przy czym całkowita kwota przeznaczona na ten cel wynosi 30 506 mln EUR, w tym:

- 29 089 mln EUR przydzielono państwom AKP zgodnie z art. 1 ust. 2 lit. a) i art. 2 lit. d) umowy wewnętrznej, z czego kwotą 27 955 mln EUR zarządza Komisja Europejska;
- 364,5 mln EUR przydzielono państwom KTZ zgodnie z art. 1 ust. 2 lit. a) i art. 3 ust. 1 umowy wewnętrznej, z czego kwotą 359,5 mln EUR zarządza Komisja Europejska;
- 1 052,5 mln EUR przypada Komisji na pokrycie kosztów wynikających z programowania i wykorzystania środków 11. EFR zgodnie z art. 1 ust. 2 lit. a) umowy wewnętrznej.

Środki pozostałe w niepodlegających uruchomieniu rezerwach na wykonanie na 31 grudnia 2018 r.

Kwoty umorzone z projektów w ramach 9. EFR i poprzednich edycji funduszu są przesuwane do rezerwy na wykonanie 10. EFR, przy czym nie dotyczy to środków Stabex.

Środki umorzone z projektów w ramach 10. EFR są przesuwane do rezerwy na wykonanie 11. EFR.

W trakcie 2018 r. wszystkie środki umorzone z poprzednich EFR zostały przesunięte do odpowiednich rezerw.

⁽¹⁷⁾ Dz.U. L 314 z 30.11.2001, s. 1.

⁽¹⁸⁾ Dz.U. L 109 z 26.4.2007, s. 33.

Zgodnie z art. 1 ust. 4 umowy wewnętrznej dotyczącej 11. EFR oraz decyzją Rady (UE) 2016/1337 ⁽¹⁹⁾ z dnia 2 sierpnia 2016 r., środki umorzone w ramach 10. EFR przesunięto w celu uzupełnienia środków Instrumentu na rzecz Pokoju w Afryce na lata 2016–2018 do kwoty maksymalnej wynoszącej 491 mln EUR oraz do kwoty 16 mln EUR na zasilenie środków na wydatki na działania wspierające.

<i>mln EUR</i>	
Ogółem dostępne z niepodlegających uruchomieniu rezerw na wykonanie	31.12.2018
Niepodlegająca uruchomieniu rezerwa ze środków umorzonych w ramach 8. i 9. EFR	157
Niepodlegająca uruchomieniu rezerwa ze środków umorzonych w ramach 10. EFR	318
Ogółem	475

Współfinansowanie w ramach EFR

W ramach 10. i 11. EFR podpisano umowy w sprawie przekazania środków z tytułu współfinansowania projektów i uruchomiono środki na zobowiązania na łączną kwotę 241,9 mln EUR, natomiast środki na płatności uruchomiono wyłącznie w odniesieniu do zainkasowanej kwoty 230,2 mln EUR.

Stan środków na współfinansowanie na 31 grudnia 2018 r. przedstawiono w poniższej tabeli:

<i>mln EUR</i>		
	Środki na zobowiązania	Środki na płatności
Współfinansowanie – pula środków A	211,5	200,0
Współfinansowanie – w ramach AKP	23,3	23,2
Współfinansowanie – koszty administracyjne	7,1	7,0
	241,9	230,2

W poniższych tabelach, dotyczących kwot zatwierdzonych, zakontraktowanych i zapłaconych, przedstawiono wartości netto.

W załączniku znajdują się tabele obrazujące sytuację w odniesieniu do poszczególnych instrumentów.

⁽¹⁹⁾ Dz.U. L 212 z 5.8.2016, s. 107.

Tabela 1.1

8. EFR

Zmiany stanu środków: 31 grudnia 2018 r.

Analiza środków w podziale na instrumenty

	INSTRUMENT	STAN POCZĄTKOWY	ZWIĘKSZENIE/ ZMNIJSZE-NIE ŁĄCZNYCH ZASOBÓW NA DZIEŃ 31 grudnia 2017 R.	ZWIĘKSZENIE LUB ZMNIJSZENIE ZASOBÓW W 2018 R.	Infor- macja dodat- kowa	STAN OBECNY
AKP	Konwencja z Lomé					
	Regularne wkłady państw członkowskich	12 967	(3 278)	(7)		9 683
	Pomoc dla uchodźców	120	(20)	—	(¹)	100
	Pomoc w sytuacjach nadzwyczajnych (Konwencja z Lomé)	140	(4)			136
	Głęboko zadłużone kraje ubogie (Konwencja z Lomé)	—	1 060			1 060
	Dotacje na spłatę odsetek	370	(301)			69
	Kapitał podwyższonego ryzyka	1 000	15	(3)	(¹)	1 012
	Stabex	1 800	(1 077)			723
	Korekta strukturalna	1 400	97			1 497
	Sysmin	575	(474)			101
	Programy orientacyjne ogółem	7 562	(2 608)	(3)	(¹)	4 951
	Wykorzystanie dochodów z tytułu odsetek	—	35			35
	Umowa z Kotonu					
	Regularne wkłady państw członkowskich	—	650			650
	Pula środków A – przydziały krajowe	—	417			417
Pula środków B – przydziały krajowe	—	233			233	
Odsetki i inne przychody	—	—			—	
	AKP SUMA CZĄSTKOWA	12 967	(2 628)	(7)		10 333
KTZ	Konwencja z Lomé					
	Regularne wkłady państw członkowskich	—	46			46
	Dotacje na spłatę odsetek	—	1			1
	Kapitał podwyższonego ryzyka	—	6			6
	Stabex	—	1			1
	Sysmin	—	2			2
	Programy orientacyjne ogółem	—	35			35
	KTZ SUMA CZĄSTKOWA	—	46			46
	8. EFR OGÓŁEM	12 967	(2 582)	(7)		10 379

(¹) Wszystkie zmniejszenia dotyczą środków umorzonych i przesuniętych do niepodlegającej uruchomieniu rezerwy na wykonanie 10. EFR.

Tabela 1.2

9. EFR

Zmiany stanu środków: 31 grudnia 2018 r.

Analiza środków w podziale na instrumenty

mln EUR

	INSTRUMENT	STAN POCZĄTKOWY	ZWIĘKSZENIE/ ZMNIJSZENIE ŁĄCZNYCH ZASOBÓW NA DZIEŃ 31 grudnia 2017 R.	ZWIĘKSZENIE LUB ZMNIJSZENIE ZASOBÓW W 2018 R.	Informacja dodat- kowa	STAN OBECNY
AKP	Konwencja z Lomé					
	Regularne wkłady państw członkowskich	—	669	(2)		668
	Przesunięcia z 6. EFR – Konwencja z Lomé	—	20	—	(¹)	20
	Przesunięcia z 7. EFR – Konwencja z Lomé	—	649	(2)	(¹)	647
	Umowa z Kotonu					
	Regularne wkłady państw członkowskich	8 919	5 549	(36)		14 433
	Pula środków A – przydziały krajowe	5 318	3 306	(16)	(¹)	8 608
	Pula środków B – przydziały krajowe	2 108	(898)	(2)	(¹)	1 208
	CRP, CTA i Zgromadzenie Parlamentarne	164	(10)			154
	Koszty realizacji	125	52			177
	Odsetki i inne przychody	—	63			63
	Pozostałe przydziały wewnątrz AKP	300	2 302	(13)	(¹)	2 589
	Instrument na rzecz Pokoju	—	354	—	(¹)	353
	Przydziały regionalne	904	(139)	(5)	(¹)	759
	Przydział specjalny – Demokr. Rep. Konga	—	105			105
	Przydział specjalny – Sudan Południowy	—	267		(³)	267
	Przydział specjalny – Sudan	—	110		(²)	110
Dobrowolna składka na Instrument na rzecz Pokoju	—	39			39	
	AKP SUMA CZĄSTKOWA	8 919	6 219	(38)		15 100
KTZ	Konwencja z Lomé					
	Regularne wkłady państw członkowskich	—	3			3
	Przesunięcia z 6. EFR – Konwencja z Lomé	—	—			—
	Przesunięcia z 7. EFR – Konwencja z Lomé	—	3			3
	Umowa z Kotonu					
Regularne wkłady państw członkowskich	—	289	(2)		287	
Pula środków A – przydziały krajowe	—	237	—	(¹)	237	

mIn EUR

	INSTRUMENT	STAN POCZĄTKOWY	ZWIĘKSZENIE/ ZMNIJSZENIE ŁĄCZNYCH ZASOBÓW NA DZIEŃ 31 grudnia 2017 R.	ZWIĘKSZENIE LUB ZMNIJSZENIE ZASOBÓW W 2018 R.	Infor- macja dodat- kowa	STAN OBECNY
KTZ	Pula środków B – przydziały krajowe	—	4			4
	Przydziały regionalne	—	47	(2)	(1)	45
	Analizy/Pomoc techniczna w ramach KTZ	—	1			1
	KTZ SUMA CZĄSTKOWA	—	292	(2)		290
	9. EFR OGÓŁEM	8 919	6 511	(40)		15 390

(1) Wszystkie zmniejszenia dotyczą środków umorzonych i przesuniętych do niepodlegającej uruchomieniu rezerwy na wykonanie 10. EFR.

(2) Zgodnie z decyzją Rady 2010/406/UE (Dz.U. L 189 z 22.7.2010, s. 14) na rzecz Sudanu przeznaczono dodatkową kwotę 150 mln EUR (147 mln na przydział specjalny dla Sudanu i 3 mln tytułem kosztów realizacji) z niepodlegającej uruchomieniu rezerwy na wykonanie 10. EFR.

(3) Zgodnie z decyzją Rady 2011/315/UE (Dz.U. L 142 z 28.5.2011, s. 61) na rzecz Sudanu przeznaczono dodatkową kwotę 200 mln EUR (194 mln na przydział specjalny dla Sudanu Południowego i 6 mln tytułem kosztów realizacji) z niepodlegającej uruchomieniu rezerwy na wykonanie 10. EFR.

Tabela 1.3

10. EFR

Zmiany stanu środków: 31 grudnia 2018 r.

Analiza środków w podziale na instrumenty

	INSTRUMENT	STAN POCZĄTKOWY	ZWIĘKSZENIE/ ZMNIJSZENIE ŁĄCZNYCH ZASOBÓW NA DZIEŃ 31 grudnia 2017 R.	ZWIĘKSZENIE LUB ZMNIJSZENIE ZASOBÓW W 2018 R.	Informacja dodat- kowa	STAN OBECNY
	Regularne wkłady państw członkowskich	20 896	(87)	(65)		20 744
	Pula środków A – przydziały krajowe	—	13 100	(177)	(?)	12 922
	Pula środków A – rezerwa	13 500	(13 500)			—
	Pula środków B – przydziały krajowe	—	2 004	(4)	(?)	2 000
	Pula środków B – rezerwa	1 800	(1 800)			—
	Koszty realizacji	430	15	—	(?)	445
	Koszty instytucjonalne i koszty wsparcia	—	232	(1)	(?)	230
	Odsetki i inne przychody	—	85	(1)	(?)	85
	Rezerwa w ramach AKP	2 700	(2 700)			—
	Rezerwa na przydziały krajowe – pula środków A STABEX	—	—			—
AKP	Rezerwa na krajowe i regionalne programy orientacyjne	683	(683)			—
	Rezerwa niepodlegająca uruchomieniu	—	86	45	(?)	131
	Pozostałe przydziały wewnątrz AKP	—	1 886	(18)	(?)	1 868
	Instrument na rzecz Pokoju	—	1 014	105		1 119
	Przydziały regionalne	—	1 956	(14)	(?)	1 942
	Rezerwa na przydziały regionalne	1 783	(1 783)			—
	Współfinansowanie	—	204	—		204
	Pula środków A – przydziały krajowe	—	187	—	(?)	187
	Koszty realizacji	—	5	—	(?)	5
	Pozostałe przydziały wewnątrz AKP	—	12		(?)	12
	Instrument na rzecz Pokoju	—	1		(?)	1
	AKP SUMA CZĄSTKOWA	20 896	117	(65)		20 948
	Regularne wkłady państw członkowskich	—	275	—		275
	Pula środków A – przydziały krajowe	—	192	(2)	(?)	190
	Pula środków A – rezerwa	—	—			—
	Pula środków B – przydziały krajowe	—	15			15
	Pula środków B – rezerwa	—	—			—
	Rezerwa na przydziały krajowe – pula środków A STABEX	—	—			—
	Rezerwa niepodlegająca uruchomieniu	—	23	2	(?)	25
	Przydziały regionalne	—	40			40
KTZ						

	INSTRUMENT	STAN POCZĄTKOWY	ZWIĘKSZENIE/ ZMNIJSZENIE ŁĄCZNYCH ZASOBÓW NA DZIEŃ 31 grudnia 2017 R.	ZWIĘKSZENIE LUB ZMNIJSZENIE ZASOBÓW W 2018 R.	Informacja dodat- kowa	STAN OBECNY
KTZ	Rezerwa na przydziały regionalne	—	—			—
	Analizy/Pomoc techniczna w ramach KTZ	—	5			5
	KTZ SUMA CZĄSTKOWA	—	275	—		275
	10. EFR OGÓŁEM	20 896	392	(65)		21 223

⁽¹⁾ Przesunięcie środków umorzonych z projektów w ramach 9. i wcześniejszych EFR do niepodlegającej uruchomieniu rezerwy na wykonanie w wysokości 377 mln EUR minus przesunięcie z rezerw kwoty 200 mln EUR na rzecz Sudanu Południowego (9. EFR). Od początku roku do danego dnia rezerwa niepodlegająca uruchomieniu na AKP wynosi łącznie 807 mln EUR, z czego wykorzystano 350 mln EUR (150 mln EUR na rzecz Sudanu, 200 mln EUR na rzecz Sudanu Południowego, przy czym obie kwoty przesunięto na rzecz 9. EFR).

⁽²⁾ Przesunięcia do i z rezerw 10. EFR.

⁽³⁾ Jeśli chodzi o współfinansowanie, w tabeli przedstawione są tylko środki na zobowiązania.

Tabela 1.4

11. EFR

Zmiany stanu środków: 31 grudnia 2018 r.

Analiza środków w podziale na instrumenty

mln EUR

	INSTRUMENT	STAN POCZĄTKOWY	ZWIĘKSZENIE/ ZMNIJSZE-NIE ŁĄCZNYCH ZASOBÓW NA DZIEŃ 31 grudnia 2017 R.	ZWIĘKSZENIE LUB ZMNIJSZENIE ZASOBÓW W 2018 R.	Informacja dodat- kowa	STAN OBECNY
	Regularne wkłady państw członkowskich	29 008	224	110		29 342
	Pula środków A – przydziały krajowe	—	15 540	(121)		15 419
	Pula środków B – przydziały krajowe	—	715	2		717
	Pula środków B – rezerwa	—	—	—		—
	Koszty realizacji	1 053	—	—		1 053
	Koszty instytucjonalne i koszty wsparcia	—	246	—		246
	Odsetki i inne przychody	—	16	—		16
	Rezerwa w ramach AKP	3 590	(3 497)	(24)		69
	Rezerwa na przydziały krajowe – pula środków A STABEX	—	—	—		—
	Rezerwa na krajowe i regionalne programy orientacyjne	24 365	(22 014)	(1 080)		1 270
AKP	Rezerwa niepodlegająca uruchomieniu	—	201	110	(¹)	311
	Pozostałe przydziały wewnątrz AKP	—	2 251	449		2 700
	Instrument na rzecz Pokoju	—	1 000	—		1 000
	Przydziały regionalne	—	5 766	775		6 541
	Współfinansowanie	—	24	13		38
	Pula środków A – przydziały krajowe	—	22	1		23
	Koszty realizacji	—	1	1		2
	Instrument na rzecz Pokoju	—	1	10		11
	Przydziały regionalne	—	—	2		2
	Wewnętrzna umowa KE o gwarantowanym poziomie usług	—	1			1
	Pula środków A – przydziały krajowe	—	1	—		1
	AKP SUMA CZĄSTKOWA	29 008	249			29 381
	Regularne wkłady państw członkowskich	—	358	(9)		350
	Pula środków A – przydziały krajowe	—	183	13		196
	Pula środków B – przydziały krajowe	—	—	8		8
	Rezerwa na krajowe i regionalne programy orientacyjne	—	165	(116)		49
KTZ	Rezerwa niepodlegająca uruchomieniu	—	5	2	(¹)	7

mln EUR

	INSTRUMENT	STAN POCZĄTKOWY	ZWIĘKSZENIE/ ZMNIJSZE-NIE ŁĄCZNYCH ZASOBÓW NA DZIEŃ 31 grudnia 2017 R.	ZWIĘKSZENIE LUB ZMNIJSZENIE ZASOBÓW W 2018 R.	Infor- macja dodat- kowa	STAN OBECNY
KTZ	Przydziały regionalne	—	1	80		81
	Analizy/Pomoc techniczna w ramach KTZ	—	5	4		9
	Współfinansowanie	—	—			—
	Pula środków A – przydziały krajowe	—	—			—
	Wewnętrzna umowa KE o gwarantowanym poziomie usług	—	—			—
	Pula środków A – przydziały krajowe	—	—			—
	KTZ SUMA CZĄSTKOWA	—	358			350
	Regularne wkłady państw członkowskich	—	6	11		17
	Pula środków A – przydziały krajowe	—	6	4		10
	Pula środków B – przydziały krajowe	—	—	7		7
SUMA CZĄSTKOWA	—	6			17	
11. EFR OGÓŁEM		29 008	614	126		29 747

(¹) Decyzja Rady nr 2013/759/UE (Dz.U. L 335 z 14.12.2013, s. 48) określa przejściowe środki zarządzania Europejskim Funduszem Rozwoju (EFR) („instrument pomostowy”) w celu zapewnienia dostępności środków finansowych na potrzeby współpracy z państwami Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) oraz z krajami i terytoriami zamorskimi (KTZ), a także na wydatki na działania wspierające, w okresie od 1 stycznia 2014 r. do dnia wejścia w życie umowy wewnętrznej dotyczącej 11. EFR.

Tabela 2.1

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe EFR na dzień 31 grudnia 2018 r.

Sprawozdanie z postępu prac

mln EUR

	PRZYDZIAŁ	EFR				OGÓŁEM
		8	9	10	11	
Konwencja z Lomé	Dochody różne	35				35
	Programy orientacyjne ogółem	4 986				4 986
	Pomoc nieobjęta programowaniem ogółem	4 707				4 707
	Przesunięcia z innych funduszy		671			671
	SUMA CZĄSTKOWA: REGULARNE WKŁADY PAŃSTW CZŁONKOWSKICH	9 728	671			10 399
Umowa z Kotonu	Pula środków A – przydziały krajowe	417	8 845	13 113	15 625	38 000
	Pula środków B – przydziały krajowe	233	1 213	2 015	732	4 193
	Instrument pomostowy				—	—
	CRP, CTA i Zgromadzenie Parlamentarne		154			154
	Rezerwa krajowa			—	—	—
	Koszty realizacji i przychody z tytułu odsetek	—	240	535	1 077	1 853
	Przydziały w ramach AKP		2 942	3 218	3 946	10 106
	Rezerwa w ramach AKP			—	69	69
	Rezerwa na przydziały krajowe – pula środków A STABEX			—	—	—
	Rezerwa na krajowe i regionalne programy orientacyjne			—	1 320	1 320
	Rezerwa niepodlegająca uruchomieniu			156	318	475
	Przydziały regionalne		804	1 982	6 622	9 408
	Rezerwa na przydziały regionalne			—		—
	Przydział specjalny – Demokr. Rep. Konga		105			105
	Przydział specjalny – Sudan Południowy		267			267
	Przydział specjalny – Sudan		110			110
	Dobrowolna składka na Instrument na rzecz Pokoju		39			39
	SUMA CZĄSTKOWA: REGULARNE WKŁADY PAŃSTW CZŁONKOWSKICH	650	14 719	21 019	29 709	66 097
	Pula środków A – przydziały krajowe				1	1
	SUMA CZĄSTKOWA: WEWNĘTRZNA UMOWA KE O GWARANTOWANYM POZIOMIE USŁUG				1	1
Pula środków A – przydziały krajowe			187	23	210	
Koszty realizacji i przychody z tytułu odsetek			5	2	7	
Przydziały w ramach AKP			12	11	23	
Przydziały regionalne				2	2	
SUMA CZĄSTKOWA: WSPÓŁFINANSOWANIE			204	38	242	
OGÓŁEM	10 379	15 390	21 223	29 747	76 739	

	EFR	Suma całkowita		Dane zbiorcze	Roczne dane liczbowe									
		Na 31.12.2018	% przydziału		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Decyzje	8	10 377	100 %	10 786	(42)	(45)	(60)	(64)	(98)	(63)	(12)	(13)	(9)	(4)
	9	15 357	100 %	16 633	(54)	(116)	(9)	(297)	(72)	(381)	(170)	(104)	(38)	(33)
	10	20 905	99 %	4 766	3 501	2 349	3 118	3 524	4 131	(95)	(156)	(80)	(5)	(147)
	11	23 359	79 %							1 160	5 372	6 688	5 807	4 332
Ogółem		69 998		32 185	3 405	2 187	3 049	3 163	3 961	621	5 034	6 491	5 754	4 147
Przyznane środki	8	10 375	100 %	10 541	(42)	8	(13)	(46)	(11)	(37)	(16)	(6)	(3)	—
	9	15 305	99 %	14 209	997	476	9	(187)	(96)	(1)	(52)	(46)	(20)	16
	10	20 361	96 %	130	3 184	2 820	2 514	3 460	3 457	2 687	783	541	550	236
	11	18 140	61 %							731	3 293	3 745	5 684	4 687
Ogółem		64 182		24 881	4 140	3 304	2 509	3 226	3 350	3 380	4 008	4 234	6 211	4 940
Płatności	8	10 375	100 %	9 930	152	158	90	15	18	16	(3)	—	(1)	—
	9	15 187	99 %	10 011	1 806	1 304	906	539	231	145	43	68	111	23
	10	18 829	89 %	90	1 111	1 772	1 879	2 655	2 718	2 760	2 024	1 466	1 277	1 076
	11	9 175	31 %							595	1 024	1 816	2 770	2 970
Ogółem		53 566		20 031	3 069	3 233	2 874	3 209	2 967	3 516	3 088	3 350	4 158	4 069

(*) Wartości ujemne oznaczają umorzenie.

Tabela 2.2

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe EFR na dzień 31 grudnia 2018 R.

Rodzaj pomocy

mln EUR

		EFR										
		8	%	9	%	10	%	11	%	OGÓŁEM	%	
					(¹)		(¹)		(¹)		(¹)	(¹)
Konwencja z Lomé	Dochody różne											
	Środki	35								35		
	Decyzje	35	100 %							35	100 %	
	Przyznane środki	35	100 %							35	100 %	
	Płatności	35	100 %							35	100 %	
	Programy orientacyjne ogółem											
	Środki	4 986								4 986		
	Decyzje	4 986	100 %							4 986	100 %	
	Przyznane środki	4 986	100 %							4 986	100 %	
	Płatności	4 985	100 %							4 985	100 %	
	Pomoc nieobjęta programowaniem ogółem											
	Środki	4 707								4 707		
	Decyzje	4 706	100 %							4 706	100 %	
	Przyznane środki	4 706	100 %							4 706	100 %	
	Płatności	4 706	100 %							4 706	100 %	
	Przesunięcia z innych funduszy											
	Środki			671							671	
	Decyzje			671	100 %						671	100 %
	Przyznane środki			671	100 %						671	100 %
	Płatności			670	100 %						670	100 %
Regularne wkłady państw członkowskich												

Umowa z Kotonu	Pula środków A – przydziały krajowe										
	Środki	417		8 845		13 113		15 625		38 000	
	Decyzje	417	100 %	8 837	100 %	13 009	99 %	12 822	82 %	35 085	92 %
	Przyznane środki	417	100 %	8 825	100 %	12 663	97 %	9 387	60 %	31 292	82 %
	Płatności	417	100 %	8 799	99 %	11 712	89 %	4 549	29 %	25 478	67 %
	Pula środków B – przydziały krajowe										
	Środki	233		1 213		2 015		732		4 193	
	Decyzje	233	100 %	1 213	100 %	2 010	100 %	707	97 %	4 162	99 %
	Przyznane środki	231	99 %	1 209	100 %	1 990	99 %	704	96 %	4 134	99 %
	Płatności	231	99 %	1 203	99 %	1 952	97 %	607	83 %	3 992	95 %

mln EUR

	EFR									
	8	%	9	%	10	%	11	%	OGÓŁEM	%
				(¹)		(¹)		(¹)	(¹)	(¹)
Umowa z Kotonu	Instrument pomostowy									
	Środki						—		—	
	Decyzje									
	Przyznane środki									
	Płatności									
	CRP, CTA i Zgromadzenie Parlamentarne									
	Środki			154					154	
	Decyzje			154	100 %				154	100 %
	Przyznane środki			154	100 %				154	100 %
	Płatności			154	100 %				154	100 %
	Koszty realizacji i przychody z tytułu odsetek									
	Środki	—		240		535		1 077	1 853	
	Decyzje			240	100 %	510	95 %	715	1 464	79 %
	Przyznane środki			240	100 %	508	95 %	658	1 405	76 %
	Płatności			240	100 %	507	95 %	613	1 359	73 %
	Przydziały w ramach AKP									
	Środki			2 942		3 218		3 946	10 106	
	Decyzje			2 940	100 %	3 212	100 %	3 249	9 401	93 %
	Przyznane środki			2 931	100 %	3 151	98 %	2 391	8 473	84 %
	Płatności			2 922	99 %	2 916	91 %	1 843	7 681	76 %
	Przydziały regionalne									
	Środki			804		1 982		6 622	9 408	
	Decyzje			801	100 %	1 965	99 %	5 840	8 605	91 %
	Przyznane środki			789	98 %	1 855	94 %	4 977	7 622	81 %
Płatności			773	96 %	1 587	80 %	1 561	3 921	42 %	
Przydział specjalny – Demokr. Rep. Konga										
Środki			105					105		
Decyzje			105	100 %				105	100 %	
Przyznane środki			105	100 %				105	100 %	
Płatności			105	100 %				105	100 %	
Przydział specjalny – Sudan Południowy										
Środki			267					267		
Decyzje			266	100 %				266	100 %	
Przyznane środki			253	95 %				253	95 %	
Płatności			200	75 %				200	75 %	

mln EUR

		EFR								OGÓŁEM	
		8	%	9	%	10	%	11	%	(¹)	(¹)
					(¹)		(¹)		(¹)	(¹)	(¹)
Umowa z Kotonu	Pula środków A – przydziały krajowe										
	Środki						1			1	
	Decyzje						1	71 %		1	71 %
	Przyznane środki						1	71 %		1	71 %
	Płatności						1	52 %		1	52 %
	Wewnętrzna umowa KE o gwarantowanym poziomie usług										

Umowa z Kotonu		8	%	9	%	10	%	11	%	OGÓŁEM	%
					(¹)		(¹)		(¹)	(¹)	(¹)
					(¹)		(¹)		(¹)	(¹)	(¹)
	Środki										
	Rezerwa krajowa					—		—		—	
	Rezerwa w ramach AKP					—		69		69	
	Rezerwa na przydziały krajowe – pula środków A STABEX					—		—		—	
	Rezerwa na krajowe i regionalne programy orientacyjne					—		1 320		1 320	
	Rezerwa na przydziały regionalne					—		—		—	
	Rezerwy podlegające uruchomieniu										
	Rezerwa niepodlegająca uruchomieniu					156		318		475	
	Rezerwa niepodlegająca uruchomieniu										
		8	%	9	%	10	%	11	%	OGÓŁEM	%
					(¹)		(¹)		(¹)	(¹)	(¹)
	Środki	10 379		15 390		21 223		29 747		76 739	
	Decyzje	10 377	100 %	15 357	100 %	20 905	99 %	23 359	79 %	69 998	91 %
	Przyznane środki	10 375	100 %	15 305	99 %	20 361	96 %	18 140	61 %	64 182	84 %
	Płatności	10 375	100 %	15 187	99 %	18 829	89 %	9 175	31 %	53 566	70 %
	OGÓŁEM: WSZYSTKIE PRZYDZIAŁY										

(¹) % środków

Tabela 2.3
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe EFR na dzień 31 grudnia 2018 r.

Rodzaj pomocy

AKP + KTZ – 8. ERF

	mIn EUR											
	ŚRODKI			DECYZJE			PRYZYCNANE ŚRODKI			PŁATNOŚCI		
	(1)	(2)	(2):(1)	ZBIORCZO	ROCZNIE	%	ZBIORCZO	ROCZNIE	%	ZBIORCZO	ROCZNIE	%
			(2)		(2):(1)	(3)		(3):(2)	(4)		(4):(3)	
AKP												
Regularne wkłady państw członkowskich												
Wykorzystanie dochodów z tytułu odsetek	35	35	100 %	35	35	100 %	35	100 %	35	35	100 %	
SUMA CZĄSTKOWA: DOCHODY RÓŻNE	35	35	100 %	35	35	100 %	35	100 %	35	35	100 %	
Programy orientacyjne ogółem	4 951	4 951	100 %	4 951	(1)	100 %	4 950	—	4 950	4 950	100 %	
SUMA CZĄSTKOWA: PROGRAMY ORIENTACYJNE OGÓŁEM	4 951	4 951	100 %	4 951	(1)	100 %	4 950	—	4 950	4 950	100 %	
Pomoc dla uchodźców	100	100	100 %	100		100 %	100		100	100	100 %	
Pomoc w sytuacjach nadzwyczajnych (Konwencja z Lomé)	136	136	100 %	136		100 %	136		136	136	100 %	
Głęboko zadłużone kraje ubogie (Konwencja z Lomé)	1 060	1 060	100 %	1 060		100 %	1 060		1 060	1 060	100 %	
Dotacje na spłatę odsetek	69	69	100 %	69		100 %	68		68	68	100 %	
Kapitał podwyższonego ryzyka	1 012	1 012	100 %	1 012	(3)	100 %	1 012		1 012	1 012	100 %	
Stabex	723	723	100 %	723	—	100 %	722		722	722	100 %	
Korekta strukturalna	1 497	1 497	100 %	1 497	—	100 %	1 497		1 497	1 497	100 %	
Sysmin	101	101	100 %	101		100 %	101		101	101	100 %	
SUMA CZĄSTKOWA: POMOC NIEOBJĘTA PROGRAMOWANIEM OGÓŁEM	4 697	4 696	100 %	4 696	(3)	100 %	4 695		4 695	4 695	100 %	

Konwencja z Lomé

	ŚRODKI		DECYZJE		PRYZYCNANE ŚRODKI			PŁATNOŚCI		
	(1)	ZBIORCZO (2)	ROCZNIE	%	ZBIORCZO (3)	ROCZNIE	%	ZBIORCZO (4)	ROCZNIE	%
AKP										
Regularne wkłady państw członkowskich										
Pula środków A – przydziały krajowe	417	417		100 %	417		100 %	417		100 %
SUMA CZAŚTKOWA: PULA ŚRODKÓW A – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	417	417		100 %	417		100 %	417		100 %
Pula środków B – przydziały krajowe	233									
Wyrównanie zmniejszonych dochodów z wywozu		233			231		99 %	231		100 %
SUMA CZAŚTKOWA: PULA ŚRODKÓW B – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	233	233		100 %	231		99 %	231		100 %
Odsetki i inne przychody	—									
SUMA CZAŚTKOWA: KOSZTY REALIZACJI I PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK	—									
OGÓŁEM AKP (A)	10 333	10 332	(4)	100 %	10 330		100 %	10 329		100 %
KTZ										
Regularne wkłady państw członkowskich										
Programy orientacyjne ogółem	35	35		100 %	35		100 %	35		100 %
SUMA CZAŚTKOWA: PROGRAMY ORIENTACYJNE OGÓŁEM	35	35		100 %	35		100 %	35		100 %
Dotacje na spłatę odsetek	1	1		100 %	1		100 %	1		100 %
Kapitał podwyższonego ryzyka	6	6		100 %	6		100 %	6		100 %
Stabex	1	1		100 %	1		100 %	1		100 %
Sysmin	2	2		100 %	2		100 %	2		100 %
SUMA CZAŚTKOWA: POMOCNIEOBJĘTA PROGRAMOWANIEM OGÓŁEM	10	10		100 %	10		100 %	10		100 %
KTZ OGÓŁEM	46	46		100 %	46		100 %	46		100 %
OGÓŁEM: AKP+KTZ (A+B)	10 379	10 377	(4)	100 %	10 375		100 %	10 375		100 %

mIn EUR

Umowa z Kotonu

Konwencja z Lome,

	ŚRODKI		DECYZJE			PRYZYCNANE ŚRODKI			PŁATNOŚCI		
	(1)	(2)	ROZCZNI	(2):(1)	ZBIORCZO	ROZCZNI	(3):(2)	ZBIORCZO	ROZCZNI	(4):(3)	%
Koszty realizacji	177	177	(1)	100%	177	—	100%	177	—	100%	100%
Odsetki i inne przychody	63	63	—	100%	63	—	100%	63	—	100%	100%
SUMA CZĄSTKOWA: KOSZTY REALIZACJI I PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK	240	239	(1)	100%	239	—	100%	239	—	100%	100%
Pozostałe przydziały wewnątrz AKP	2 589	2 586	(9)	100%	2 577	(7)	100%	2 568	1	100%	100%
Instrument na rzecz Pokoju	353	353	—	100%	353	—	100%	353	—	100%	100%
SUMA CZĄSTKOWA: PRZYDZIAŁY W RAMACH AKP	2 942	2 940	(9)	100%	2 931	(7)	100%	2 922	1	100%	100%
Przydziały regionalne	759	756	(7)	100%	745	(2)	99%	729	(1)	98%	98%
SUMA CZĄSTKOWA: PRZYDZIAŁY REGIONALNE	759	756	(7)	100%	745	(2)	99%	729	(1)	98%	98%
Przydział specjalny – Demokr. Rep. Konga	105	105	—	100%	105	—	100%	105	—	100%	100%
SUMA CZĄSTKOWA: PRZYDZIAŁ SPECJALNY – Demokr. Rep. Konga	105	105	—	100%	105	—	100%	105	—	100%	100%
Przydział specjalny – Sudan Południowy	267	266	—	100%	253	35	95%	200	16	79%	79%
SUMA CZĄSTKOWA: PRZYDZIAŁ SPECJALNY – SUDAN POŁUDNIOWY	267	266	—	100%	253	35	95%	200	16	79%	79%
Przydział specjalny – Sudan	110	107	(1)	97%	105	—	98%	97	8	93%	93%
SUMA CZĄSTKOWA: PRZYDZIAŁ SPECJALNY – SUDAN	110	107	(1)	97%	105	—	98%	97	8	93%	93%
Dobrowolna składka na Instrument na rzecz Pokoju	39	24	—	62%	24	—	100%	24	—	100%	100%
SUMA CZĄSTKOWA: DOBROWOLNA SKŁADKA NA INSTRUMENT NA RZECZ POKOJU	39	24	—	62%	24	—	100%	24	—	100%	100%
OGÓLEM: AKP (A)	15 100	15 067	(33)	100%	15 018	17	100%	14 900	23	99%	99%

Umowa z Kotonu

	mIn EUR											
	ŚRODKI			DECYZJE			PRYZYCNANE ŚRODKI			PLATNOŚCI		
	ZBIORCZO	ROCZNIE	%	ZBIORCZO	ROCZNIE	%	ZBIORCZO	ROCZNIE	%	ZBIORCZO	ROCZNIE	%
(1)	(2)	(2):(1)	(3)	(3)	(3):(2)	(4)	(4)	(4):(3)				
KTZ												
Regularne wkłady państw członkowskich												
Przesunięcia z 6. EFR – Konwencja z Lomé	—	—	100 %	—	—	100 %	—	—	100 %	—	—	100 %
Przesunięcia z 7. EFR – Konwencja z Lomé	3	3	100 %	3	3	100 %	3	3	100 %	3	3	100 %
SUMA CZĄSTKOWA: PRZESUNIĘCIA Z INNYCH FUNDUSZY	3	3	100 %	3	3	100 %	3	3	100 %	3	3	100 %
KTZ												
Regularne wkłady państw członkowskich												
Pula środków A – przydziały krajowe	237	237	100 %	235	235	99 %	235	235	99 %	235	235	100 %
SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW A – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	237	237	100 %	235	235	99 %	235	235	99 %	235	235	100 %
Pula środków B – przydziały krajowe	4	4										
Pomoc w sytuacjach nadzwyczajnych												
SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW B – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	4	4	100 %	4	4	100 %	4	4	100 %	4	4	100 %
Analizy/Pomoc techniczna w ramach KTZ	1	1	100 %	1	1	100 %	1	1	100 %	1	1	100 %
SUMA CZĄSTKOWA: KOSZTY REALIZACJI PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK	1	1	100 %	1	1	100 %	1	1	100 %	1	1	100 %
Przydziały regionalne	45	45	100 %	45	45	99 %	45	45	99 %	45	45	100 %
SUMA CZĄSTKOWA: PRZYDZIAŁY REGIONALNE	45	45	100 %	45	45	99 %	45	45	99 %	45	45	100 %
OGÓŁEM: KTZ	290	290	100 %	288	288	99 %	288	288	99 %	288	288	100 %
OGÓŁEM: AKP+KTZ (A+B)	15 390	15 357	100 %	15 305	16	100 %	15 187	23	100 %	15 187	23	99 %

Umowa z Kotonu

Konwencja z Lomé

Tabela 2.5
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe EFR na dzień 31 grudnia 2018 r.
Rodzaj pomocy
AKP + KTZ – 10. ERF

	mIn EUR											
	ŚRODKI		DECYZJE			PRYZYMANE ŚRODKI			PŁATNOŚCI			
	(1)	(2)	ZBIORCZO	ROCZNIE	%	ZBIORCZO	ROCZNIE	%	ZBIORCZO	ROCZNIE	%	
		(2) : (1)	(3)	(3) : (2)	(4) : (3)							
Regularne wkłady państw członkowskich												
Przydziały												
Pula środków A – przydziały krajowe	12 922	12 820	(201)	99 %	12 482	5	97 %	11 568	586	93 %		
SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW A – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	12 922	12 820	(201)	99 %	12 482	5	97 %	11 568	586	93 %	586	
Pula środków B – przydziały krajowe	2 000	203	(1)		200	2	99 %	190		8		
Wyrównanie zmniejszonych dochodów z wywozu		840	(4)		831	(5)	99 %	813		23		
Pomoc w sytuacjach nadzwyczajnych		49	—		49	—	100 %	49		4		
Głęboko zadłużone kraje ubogie		904	(1)		896	(1)	99 %	886		4		
Inne wydarzenia mające wpływ na budżet		1 995	(6)	100 %	1 976	(4)	99 %	1 938		34		
SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW B – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	2 000	1 995	(6)	100 %	1 976	(4)	99 %	1 938		34		
Koszty realizacji	445	436	4	98 %	436	5	100 %	435		6		
Odsetki i inne przychody	85	68	—	80 %	67	—	98 %	67		—		
SUMA CZĄSTKOWA: KOSZTY REALIZACJI PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK	530	504	4	95 %	503	5	100 %	502		6		
Koszty instytucjonalne i koszty wsparcia	230	229	(3)	99 %	229	(1)	100 %	209		(2)		
Pozostałe przydziały wewnątrz AKP	1 868	1 864	(18)	100 %	1 823	(4)	98 %	1 683		73		
Instrument na rzecz Pokoju	1 119	1 119	105	100 %	1 099	227	98 %	1 023		209		
SUMA CZĄSTKOWA: PRZYDZIAŁY W RAMACH AKP	3 218	3 212	85	100 %	3 151	221	98 %	2 916		280		

AKP

	ŚRODKI		DECYZJE			PRZYJAZNE ŚRODKI			PŁATNOŚCI		
	(1)	ZBIORCZO (2)	ROCZNI (24)	%	ZBIORCZO (3)	ROCZNI (8)	%	ZBIORCZO (4)	ROCZNI	%	
											(1)
Przydziały regionalne	1 942	1 926	(24)	99 %	1 818	(8)	94 %	1 555		144	
SUMA CZĄSTKOWA: PRZYDZIAŁY REGIONALNE	1 942	1 926	(24)	99 %	1 818	(8)	94 %	1 555		144	
Współfinansowanie											
Przydziały											
Pula środków A – przydziały krajowe	187	183	(1)	98 %	179	—	97 %	143		12	
SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW A – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	187	183	(1)	98 %	179	—	97 %	143		12	
Koszty realizacji	5	5	1	100 %	3	1	62 %	2		1	
SUMA CZĄSTKOWA: KOSZTY REALIZACJI PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK	5	5	1	100 %	3	1	62 %	2		1	
Pozostałe przydziały wewnętrzne AKP	12	11	(1)	92 %	10	—	99 %	10		—	
Instrument na rzecz Pokoju	1	1		100 %	1		99 %	1			
SUMA CZĄSTKOWA: PRZYDZIAŁY W RAMACH AKP	12	11	(1)	92 %	11	—	99 %	11		—	
Rezerwy podlegające uruchomieniu											
Rezerwy											
Pula środków A – rezerwa	—										
Pula środków B – rezerwa	—										
SUMA CZĄSTKOWA: REZERWA KRAJOWA	—										
Rezerwa w ramach AKP	—										
SUMA CZĄSTKOWA: REZERWA W RAMACH AKP	—										

AKP

mln EUR

	ŚRODKI	DECYZJE			PRZYZNANE ŚRODKI			PŁATNOŚCI		
		ZBIORCZO	ROCZNIE	%	ZBIORCZO	ROCZNIE	%	ZBIORCZO	ROCZNIE	%
		(2)	(2)	(2) : (1)	(3)	(3)	(3) : (2)	(4)	(4)	(4) : (3)
AKP	Rezerwa na przydziały krajowe – pula środków A STABEX	—								
	SUMA CZĄSTKOWA: REZERWA NA PRZYDZIAŁY KRAJOWE – PULA ŚRODKÓW A STABEX	—								
	Rezerwa na krajowe i regionalne programy orientacyjne	—								
	SUMA CZĄSTKOWA: REZERWA NA KRAJOWE I REGIONALNE PROGRAMY ORIENTACYJNE	—								
	Rezerwa na przydziały regionalne	—								
	SUMA CZĄSTKOWA: REZERWA NA PRZYDZIAŁY REGIONALNE	—								
	Rezerwa niepodlegająca uruchomieniu									
	Rezerwy	131								
	Rezerwa niepodlegająca uruchomieniu									
	SUMA CZĄSTKOWA: REZERWA NIEPODLEGAJĄCA URUCHOMIENIU	131								
KTZ	Regularne wkłady państw członkowskich									
	Przydziały									
	Pula środków A – przydziały krajowe	190	(2)	99 %	182	17	96 %	144	13	79 %
	SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW A – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	190	(2)	99 %	182	17	96 %	144		13
	Pula środków B – przydziały krajowe	15								
	Pomoc w sytuacjach nadzwyczajnych		—		8	—	99 %	8		—
	Inne wydarzenia mające wpływ na budżet		6		6		100 %	6		
	SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW B – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	15	—	98 %	14	—	99 %	14		—
	Analizy/Pomoc techniczna w ramach KTZ	5	—	100 %	5	—	98 %	5		—

mIn EUR

	ŚRODKI (1)	DECYZJE		PRZYJAZNE ŚRODKI		PŁATNOŚCI			
		ZBIORCZO (2)	ROCZNIE (1)	% (2):(1)	ZBIORCZO (3)	ROCZNIE (1)	% (3):(2)	ZBIORCZO (4)	ROCZNIE (4):(3)
SUMA CZĄSTKOWA: KOSZTY REALIZACJI PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK	5	5	—	100 %	5	—	98 %	5	—
Przydziały regionalne	40	39	(1)	98 %	37	(1)	95 %	32	—
SUMA CZĄSTKOWA: PRZYDZIAŁY REGIONALNE	40	39	(1)	98 %	37	(1)	95 %	32	—
Rezerwy podlegające uruchomieniu									
Rezerwy									
Pula środków A – rezerwa	—								
Pula środków B – rezerwa	—								
SUMA CZĄSTKOWA: REZERWA KRAJOWA	—								
Rezerwa na przydziały krajowe – pula środków A STABEX	—								
SUMA CZĄSTKOWA: REZERWA NA PRZYDZIAŁY KRAJOWE – PULA ŚRODKÓW A STABEX	—								
Rezerwa na przydziały regionalne	—								
SUMA CZĄSTKOWA: REZERWA NA PRZYDZIAŁY REGIONALNE	—								
Rezerwa niepodlegająca uruchomieniu									
Rezerwy									
Rezerwa niepodlegająca uruchomieniu	25								
SUMA CZĄSTKOWA: REZERWA NIEPODLEGAJĄCA URUCHOMIENIU	25								
OGÓŁEM: AKP+KTZ (W TYM REZERWY) (A+B)	21 223	20 905	(147)	99 %	20 361	236	97 %	18 829	92 %

KTZ

mln EUR

Tabela 2.6
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe EFR na dzień 31 grudnia 2018 r.

Rodzaj pomocy

AKP + KTZ – 11. ERF

	mln EUR										
	ŚRODKI		DECYZJE			PRYZYCNANE ŚRODKI			PŁATNOŚCI		
	(1)	(2)	ZBIORCZO	ROCZNIE	%	ZBIORCZO	ROCZNIE	%	ZBIORCZO	ROCZNIE	%
Regularne wkłady państw członkowskich											
Przydziały											
Pula środków A – przydziały krajowe	15 419	12 634	1 743	1 743	82 %	9 202	2 346	73 %	4 467	1 536	49 %
SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW A – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	15 419	12 634	1 743	1 743	82 %	9 202	2 346	73 %	4 467		1 536
Pula środków B – przydziały krajowe	717										
Pomoc w sytuacjach nadzwyczajnych		592	2	2		589	10	99 %	493		50
Inne wydarzenia mające wpływ na budżet		109				109		100 %	109		80
SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW B – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	717	701	2	2	98 %	698	10	100 %	601		130
Instrument pomostowy	—										
SUMA CZĄSTKOWA: INSTRUMENT POMOSTOWY	—										
Koszty realizacji	1 053	700	162	162	67 %	646	157	92 %	603		148
Odsetki i inne przychody	16	10	—	—	59 %	7	1	71 %	6		—
SUMA CZĄSTKOWA: KOSZTY REALIZACJI PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK	1 069	710	162	162	66 %	653	157	92 %	609		148
Koszty instytucjonalne i koszty wsparcia	246	133	27	27	54 %	98	7	74 %	85		16
Pozostałe przydziały wewnątrz AKP	2 700	2 116	871	871	78 %	1 347	537	64 %	899		408
Instrument na rzecz Pokoju	1 000	1 000	6	6	100 %	946	61	95 %	859		54
SUMA CZĄSTKOWA: PRZYDZIAŁY W RAMACH AKP	3 946	3 249	905	905	82 %	2 391	604	74 %	1 843		478
Przydziały regionalne	6 541	5 803	1 381	1 381	89 %	4 940	1 426	85 %	1 554		610
SUMA CZĄSTKOWA: PRZYDZIAŁY REGIONALNE	6 541	5 803	1 381	1 381	89 %	4 940	1 426	85 %	1 554		610

AKP

	ŚRODKI		DECYZJE			PRYZYCNANE ŚRODKI			PŁATNOŚCI		
	(1)	(2)	ZBIORCZO	ROCZNIE	%	ZBIORCZO	ROCZNIE	%	ZBIORCZO	ROCZNIE	%
Współfinansowanie											
Przydziały											
Pula środków A – przydziały krajowe	23	20	20	1	89 %	20	—	100 %	1		1
SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW A – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	23	20	20		89 %	20	—	100 %	1		1
Koszty realizacji	2	1	1	1	70 %						
SUMA CZĄSTKOWA: KOSZTY REALIZACJI I PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK	2	1	1	1	70 %						
Instrument na rzecz Pokoju	11	2	2	1	16 %	2	1	100 %	1		
SUMA CZĄSTKOWA: PRZYDZIAŁY W RAMACH AKP	11	2	2	1	16 %	2	1	100 %	1		
Przydziały regionalne	2	2	2	2	100 %	2	2	100 %			
SUMA CZĄSTKOWA: PRZYDZIAŁY REGIONALNE	2	2	2	2	100 %	2	2	100 %			
Rezerwy podlegające uruchomieniu											
Rezerwy											
Pula środków B – rezerwa	—										
SUMA CZĄSTKOWA: REZERWA KRAJOWA	—										
Rezerwa w ramach AKP	69										
SUMA CZĄSTKOWA: REZERWA W RAMACH AKP	69										
Rezerwa na przydziały krajowe – pula środków A STABEX	—										
SUMA CZĄSTKOWA: REZERWA NA PRZYDZIAŁY KRAJOWE – PULA ŚRODKÓW A STABEX	—										
Rezerwa na krajowe i regionalne programy orientacyjne	1 270										
SUMA CZĄSTKOWA: REZERWA NA KRAJOWE I REGIONALNE PROGRAMY ORIENTACYJNE	1 270										

AKP

	mIn EUR	ŚRODKI	DECYZJE			PRYZYCNANE ŚRODKI			PŁATNOŚCI			
			ZBIORCZO	ROCZNIE	%	ZBIORCZO	ROCZNIE	%	ZBIORCZO	ROCZNIE	%	
			(2)		(2) : (1)	(3)		(3) : (2)	(4)		(4) : (3)	
AKP		Rezerwa niepodlegająca uruchomieniu										
		Rezerwy										
		Rezerwa niepodlegająca uruchomieniu	311									
		SUMA CZĄSTKOWA: REZERWA NIEPODLEGAJĄCA URUCHOMIENIU	311									
		Wewnętrzna umowa KE o gwarantowanym poziomie usług										
		Rezerwy										
		Pula środków A – przydziały krajowe	1		71 %	1		100 %	1			
		SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW A – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	1		71 %	1		100 %	1			
		Regularne wkłady państw członkowskich										
		Przydziały										
KTZ		Pula środków A – przydziały krajowe	196		93 %	179		98 %	76		50	43 %
		SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW A – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	196		93 %	179		98 %	76		50	
		Pula środków B – przydziały krajowe	8									
		Pomoc w sytuacjach nadzwyczajnych				3		100 %	2			2
		Inne wydarzenia mające wpływ na budżet				3		100 %	3			3
		SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW B – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	8		75 %	6		100 %	5		5	
		Instrument pomostowy	—									
		SUMA CZĄSTKOWA: INSTRUMENT POMOSTOWY	—									
		Analizy/Pomoc techniczna w ramach KTZ	9		60 %	5		90 %	3			1
		SUMA CZĄSTKOWA: KOSZTY REALIZACJI PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK	9		60 %	5		90 %	3		3	1

	ŚRODKI		DECYZYJE			PRYZYGNANE ŚRODKI			PŁATNOŚCI			
	(1)	ZBIORCZO	ROZCZNIJE	%	ZBIORCZO	ROZCZNIJE	%	ZBIORCZO	ROZCZNIJE	%	ZBIORCZO	ROZCZNIJE
Przydziały regionalne	81	37	37	46%	37	37	99%	7	7	99%	7	7
SUMA CZĄSTKOWA: PRZYDZIAŁY REGIONALNE	81	37	37	46%	37	37	99%	7	7	99%	7	7
Współfinansowanie												
Przydziały												
Pula środków A – przydziały krajowe	—											
SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW A – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	—											
Rezerwy podlegające uruchomieniu												
Rezerwy												
Rezerwa na krajowe i regionalne programy orientacyjne	49											
SUMA CZĄSTKOWA: REZERWA NA KRAJOWE I REGIONALNE PROGRAMY ORIENTACYJNE	49											
Rezerwa niepodlegająca uruchomieniu												
Rezerwy												
Rezerwa niepodlegająca uruchomieniu	7											
SUMA CZĄSTKOWA: REZERWA NIEPODLEGAJĄCA URUCHOMIENIU	7											
Wewnętrzna umowa KE o gwarantowanym poziomie usług												
Rezerwy												
Pula środków A – przydziały krajowe	—											
SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW A – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	—											

KTZ

		ŚRODKI		DECYZJE			PRYZYGNANE ŚRODKI			PŁATNOŚCI	
		(1)	(2)	ZBIORCZO	ROCZNIE	%	ZBIORCZO	ROCZNIE	%	ZBIORCZO	ROCZNIE
		(1)	(2)	(2): (1)	(3)	(3): (2)	(4)	(4): (3)			
KTZ	Regularne wkłady państw członkowskich										
	Przydziały										
	Pula środków A – przydziały krajowe	10	6	60 %	6	—	6	4	98 %	4	98 %
	SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW A – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	10	6	60 %	6	—	6	6	98 %	6	4
	Pula środków B – przydziały krajowe	7									
	SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW B – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	7									
	OGÓŁEM: AKP+KTZ (W TYM REZERWY) (A+B)	29 747	23 359	79 %	4 332	4 687	18 140	78 %	9 175	2 970	51 %

mln EUR

**SPRAWOZDANIE ROCZNE Z REALIZACJI – ŚRODKI PIENIĘŻNE ZARZĄDZANE PRZEZ EUROPEJSKI BANK
INWESTYCYJNY**

EUROPEJSKI BANK INWESTYCYJNY

CA/521/19

14 marca 2019 r.

Dokument 19/092

RADA DYREKTORÓW

INSTRUMENT INWESTYCYJNY

SPRAWOZDANIE FINANSOWE

NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018 R.

- Sprawozdanie z sytuacji finansowej
- Sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów
- Zestawienie zmian w zasobach stron wnoszących wkład
- Rachunek przepływów pieniężnych
- Informacja dodatkowa do sprawozdania finansowego

**SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018 R.**

tys. EUR

	Informacja dodatkowa	31.12.2018	31.12.2017
AKTYWA			
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	5	573 708	549 101
Należności z tytułu wkładów	9/17	100 000	150 000
Aktywa finansowe ogółem	10	335 140	144 382
Pochodne instrumenty finansowe	6	9 873	12 521
Pożyczki i zaliczki	7	1 540 991	1 666 725
Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu	8	567 292	497 539
Pozostałe aktywa	11	171	4 385
Aktywa ogółem		3 127 175	3 024 653
ZOBOWIĄZANIA I ZASOBY STRON WNOSZĄCYCH WKŁAD			
ZOBOWIĄZANIA			
Pochodne instrumenty finansowe	6	8 493	1 153
Przychody przyszłych okresów	12	33 764	25 802
Rezerwy na wystawione gwarancje	13	793	484
Rezerwy z tytułu zobowiązań do udzielenia pożyczki	14	23 822	—
Zobowiązania wobec osób trzecich	15	143 813	157 285
Pozostałe zobowiązania	16	2 493	2 462
Zobowiązania ogółem		213 178	187 186
ZASOBY STRON WNOSZĄCYCH WKŁAD			
Wkład państw członkowskich do instrumentu wniesiony zgodnie z wezwaniem	17	2 697 000	2 517 000
Kapitał z aktualizacji wyceny (MSR 39)		—	125 816
Zyski zatrzymane		216 997	194 651
Zasoby stron wnoszących wkład ogółem		2 913 997	2 837 467
Zobowiązania i zasoby stron wnoszących wkład ogółem		3 127 175	3 024 653

**SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW LUB STRAT I INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW
ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2018 R.**

tys. EUR

	Informacja dodatkowa	Od 1.1.2018 do 31.12.2018	Od 1.1.2017 do 31.12.2017
Odsetki i podobne przychody	19	96 730	101 406
Odsetki i podobne koszty	19	-2 539	-2 671
Odsetki i podobne przychody netto		94 191	98 735
Przychody z tytułu opłat i prowizji	20	284	210
Koszty z tytułu opłat i prowizji	20	-106	-60
Przychody z tytułu opłat i prowizji netto		178	150
Zmiana wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych		-9 987	29 637
Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu – wynik netto (dostępne do sprzedaży w 2017 r.)	21	-10 179	2 711
Pożyczki i zaliczki wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL”) – wynik netto	21	-702	—
Ujemne różnice kursowe netto		-32 436	-38 165
Operacje finansowe – wynik netto		-53 304	-5 817
Zmiana w odpisie aktualizującym z tytułu utraty wartości kredytów i zaliczek, bez odwrócenia	7	-22 771	-10 721
Zmiana stanu rezerw na wystawione gwarancje	13	-485	-65
Zmiana rezerw z tytułu zobowiązań do udzielenia pożyczki	14	-19 612	—
Utrata wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (MSR 39)	8	—	-22 024
Ogólne koszty administracyjne	22	-47 799	-45 105
(Strata)/zysk za rok		-49 602	15 153
Inne całkowite dochody:			
<i>Pozycje, które są lub mogą zostać przeklasyfikowane jako zysk lub strata:</i>			
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży – Kapitał z aktualizacji wyceny (MSR 39)	8		
1. Zmiana netto wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		—	-31 034
2. Kwota netto przeniesiona jako zysk lub strata		—	13 966
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży ogółem		—	-17 068
Inne całkowite (straty) ogółem		—	-17 068
Całkowite (straty) za rok		-49 602	-1 915

⁽¹⁾ W odniesieniu do roku kończącego się z dniem 31 grudnia 2018 r. odsetki i podobne dochody obejmują 96,7 mln EUR naliczonych od aktywów utrzymywanych po kosztach zamortyzowanych według metody efektywnej stopy procentowej.

**ZESTAWIENIE ZMIAN W ZASOBACH STRON WNOSZĄCYCH WKŁAD
ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2018 R.**

tys. EUR

		Wkłady wniesione zgodnie z wezwaniem	Kapitał z aktualizacji wyceny (ł)	Zyski zatrzymane (ł)	Ogółem
Na 1 stycznia 2018	Informacja dodatkowa	2 517 000	—	266 599	2 783 599
Wkłady państw członkowskich wniesione zgodnie z wezwaniem w ciągu roku	17	180 000	—	—	180 000
Strata za rok 2018		—	—	-49 602	-49 602
Zmiana w zasobach stron wnoszących wkład		180 000	—	-49 602	130 398
Na 31 grudnia 2018		2 697 000	—	216 997	2 913 997

		Wkłady wniesione zgodnie z wezwaniem	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	Ogółem
Na 1 stycznia 2017		2 377 000	142 884	179 498	2 699 382
Wkłady państw członkowskich wniesione zgodnie z wezwaniem w ciągu roku	17	140 000	—	—	140 000
Zysk za rok 2017		—	—	15 153	15 153
Inne całkowite dochody ogółem za rok (ł)		—	-17 068	—	-17 068
Zmiana w zasobach stron wnoszących wkład		140 000	-17 068	15 153	138 085
Na 31 grudnia 2017		2 517 000	125 816	194 651	2 837 467

(*) Na dzień 31 grudnia 2017 r. inwestycje kapitałowe w ramach instrumentu sklasyfikowano jako dostępne do sprzedaży, natomiast od dnia 1 stycznia 2018 r., wraz z przyjęciem MSSF 9, w ramach instrumentu przeklasyfikowano inwestycje kapitałowe jako akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL”). Powiązana rezerwa odzwierciedlająca wartość godziwą na poziomie 125 816 tys. EUR na dzień 31 grudnia 2017 r. została uruchomiona na podstawie zysków zatrzymanych w ramach instrumentu jako skorygowane saldo początkowe (informacja dodatkowa 2.5). W saldzie początkowym w 2018 r. w zyskach zatrzymanych uwzględniono ponadto 49 712 tys. EUR stanowiące kwotę utraty wartości w związku z oczekiwanymi stratami kredytowymi ujętą w ramach wykonania operacji fazy 1 i 2 na portfelu finansowania dłużnego oraz 4 156 tys. EUR rezerwy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w związku z niewypłaconymi kwotami z tytułu ekspozycji na realizację operacji fazy 1 i 2 na portfelu dłużnym. Bardziej szczegółowe uzgodnienia można znaleźć w informacji dodatkowej 2.5.

**RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH
ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2018 R.**

tys. EUR

	Informacja dodat- kowa	Od 1.1.2018 do 31.12.2018	Od 1.1.2017 do 31.12.2017
DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA			
(Strata)/Zysk za rok budżetowy		-49 602	15 153
Korekty:			
Utrata wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (MSR 39)	8	—	22 024
Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu – wynik netto na poziomie wartości godziwej		20 665	—
Zmiana w odpisie aktualizującym z tytułu utraty wartości kredytów i zaliczek, bez odwrócenia	7	22 771	10 721

		tys. EUR	
	Informacja dodatkowa	Od 1.1.2018 do 31.12.2018	Od 1.1.2017 do 31.12.2017
Pożyczki i zaliczki wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL”) – wynik netto		702	—
Zmiana stanu naliczonych odsetek i zamortyzowanych kosztów pożyczek i zaliczek	7	-1 833	-1 198
Zmiana netto stanu rezerw na wystawione gwarancje	13	309	-141
Zmiana netto rezerw z tytułu zobowiązań do udzielenia pożyczki		19 666	—
Zmiana stanu naliczonych odsetek i zamortyzowanych kosztów aktywów finansowych ogółem	10	-1 645	-398
Zmiana stanu przychodów przyszłych okresów		7 962	-481
Wpływ zmian kursu wymiany na pożyczki	7	-44 927	168 304
Wpływ zmian kursu wymiany na akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu		-17 300	-1 655
Wpływ zmian kursu wymiany na środki pieniężne		2 561	-6 473
Strata na działalności operacyjnej przed zmianami stanu aktywów i zobowiązań operacyjnych		-40 671	205 856
Wypłaty pożyczek	7	-259 214	-368 662
Spląty pożyczek	7	354 855	253 486
Zmiana stanu naliczonych odsetek od środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	5	-178	63
Zmiana wartości godziwej instrumentów pochodnych		9 987	-29 637
(Zmniejszenie) stanu aktywów finansowych ogółem	10	-2 219 062	-1 084 149
Zapadalność aktywów finansowych ogółem	10	2 026 659	1 109 563
(Zmniejszenie) stanu akcji i innych papierów wartościowych o zmiennej stopie dochodu	8	-95 434	-62 660
Splata/zbycie akcji i innych papierów wartościowych o zmiennej stopie dochodu		32 802	44 568
(Wzrost) wartości pozostałych aktywów		-4 214	-4 040
(Zmniejszenie)/zwiększenie stanu pozostałych zobowiązań		31	-84
Zwiększenie stanu zobowiązań wobec Europejskiego Banku Inwestycyjnego		2 168	2 202
Przepływy pieniężne netto w/z działalności operacyjnej		-192 271	66 506

tys. EUR			
	Infor- macja dodat- kowa	Od 1.1.2018 do 31.12.2018	Od 1.1.2017 do 31.12.2017
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA			
Wkład otrzymany od państw członkowskich	17	230 000	76 395
Kwoty otrzymane od państw członkowskich w związku z dotacjami na spłatę odsetek i pomocą techniczną		20 000	60 000
Kwoty wypłacone w imieniu państw członkowskich w związku z dotacjami na spłatę odsetek i pomocą techniczną		-35 641	-21 026
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		214 359	115 369
Zwiększenie netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		22 088	181 875
Zbiorczy rachunek przepływów pieniężnych:			
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek roku budżetowego		549 169	360 821
Środki pieniężne netto:			
Działalność operacyjna		-192 271	66 506
Działalność finansowa		214 359	115 369
Wpływ zmian kursu wymiany na środki pieniężne i ich ekwiwalenty		2 561	6 473
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec roku budżetowego		573 818	549 169
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują:			
Środki pieniężne w kasie	5	51 936	166 445
Lokaty terminowe (z wyłączeniem naliczonych odsetek)	5	521 882	367 721
Komercyjne papiery dłużne	5	—	15 003
		573 818	549 169

Informacja dodatkowa do sprawozdania finansowego na dzień 31 grudnia 2018 r.

1. Informacje ogólne

Instrument Inwestycyjny („instrument”) został ustanowiony w ramach Umowy z Kotonu („umowy”) o współpracy i pomocy na rzecz rozwoju pomiędzy grupą państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku („państw AKP”) a Unią Europejską i jej państwami członkowskimi z dnia 23 czerwca 2000 r., zmienionej w dniu 25 czerwca 2005 r. oraz 22 czerwca 2010 r.

Instrument nie jest odrębnym podmiotem prawnym, a Europejski Bank Inwestycyjny („EBI” lub „Bank”) zarządza wkładami w imieniu państw członkowskich („darczyńców”) zgodnie z warunkami umowy oraz pełni funkcję administratora instrumentu.

Finansowanie na podstawie umowy pochodzi z budżetów państw członkowskich UE. Państwa członkowskie UE wnoszą kwoty przewidziane na finansowanie instrumentu oraz dotacji na finansowanie dopłat do oprocentowania, jak przewidziano w wieloletnich ramach finansowych (pierwszy protokół finansowy obejmujący lata 2000–2007, zwany 9. Europejskim Funduszem Rozwoju (EFR), drugi protokół finansowy obejmujący lata 2008–2013, zwany 10. EFR, oraz trzeci protokół finansowy obejmujący lata 2014–2020, zwany 11. EFR). EBI powierzono zarządzanie:

- instrumentem – obciążonym ryzykiem funduszem odnawialnym o wartości 3 685,5 mln EUR przeznaczonym na wsparcie inwestycji sektora prywatnego w państwach AKP; przy czym kwota 48,5 mln EUR przydzielona jest krajom i terytoriom zamorskim („KTZ”),
- dotacjami na finansowanie dopłat do oprocentowania o wartości maksymalnie 1 220,85 mln EUR dla państw AKP i maksymalnie 8,5 mln EUR dla KTZ. Maksymalnie 15 % tych dopłat może zostać wykorzystane na pomoc techniczną związaną z projektami.

Niniejsze sprawozdanie finansowe obejmuje okres od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r.

Na wniosek Komitetu Zarządzającego EBI Rada Dyrektorów EBI przyjęła sprawozdanie finansowe w dniu 14 marca 2019 r. i zezwoliła na jego przedłożenie Radzie Gubernatorów do zatwierdzenia do dnia 26 kwietnia 2019 r.

2. Istotne zasady rachunkowości

2.1. Podstawa przygotowania – Stwierdzenie zgodności

Sprawozdanie finansowe dotyczące instrumentu inwestycyjnego zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjętymi przez Unię Europejską.

2.2. Istotne osądy i szacunki księgowo

Przygotowanie sprawozdania finansowego wymaga wykorzystania wartości szacunkowych. Wymaga to również od kierownictwa Europejskiego Banku Inwestycyjnego stosowania własnego osądu przy stosowaniu zasad księgowych obowiązujących w przypadku Instrumentu Inwestycyjnego. Poniżej wymieniono obszary wymagające kierowania się w znacznym stopniu osądem lub cechujące się złożonością lub obszary, w których założenia i szacunki są istotne dla sprawozdania finansowego.

Stosowanie osądów i szacunków ma największe znaczenie w następujących kwestiach:

— Wycena instrumentów finansowych według wartości godziwej

Wartość godziwą aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, które są przedmiotem obrotu na aktywnych rynkach, ustala się w oparciu o kwotowane ceny rynkowe lub kwotowania cen przez maklerów. Jeżeli na podstawie aktywnych rynków nie można określić wartości godziwej, wartość tę określa się, korzystając z różnych technik wyceny, w tym z modeli matematycznych. Dane wejściowe do tych modeli pochodzą z obserwacji rynków w tych przypadkach, w których jest to możliwe, a jeżeli nie ma takiej możliwości, do określenia wartości godziwej niezbędny jest osąd. Wyceny są podzielone na różne kategorie w hierarchii wartości godziwej na podstawie danych wejściowych wykorzystanych w technikach wyceny zgodnie z opisem w informacjach dodatkowych 2.4.2 i 4.

— Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości pożyczek i zaliczek

Wycena oczekiwanych strat kredytowych wymaga od zarządzających istotnego osądu, w szczególności oceny znacznego wzrostu ryzyka kredytowego od czasu początkowego ujęcia, uwzględnienia przewidywań i dalszych szacunków dotyczących kwot i terminów przyszłych przepływów pieniężnych oraz wartości zabezpieczeń przy określaniu poziomu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości. Szacunki te wynikają z szeregu czynników, których zmiany mogą powodować znaczne zmiany terminu i kwoty ujmowanego odpisu na oczekiwane straty kredytowe (informacja dodatkowa 2.4.2).

— Wycena inwestycji w nienotowane instrumenty kapitałowe

Wycena nienotowanych inwestycji kapitałowych opiera się zazwyczaj na jednym z następujących elementów:

- ostatnich transakcjach zawartych na warunkach rynkowych,
- bieżącej wartości godziwej innego instrumentu o zasadniczo takim samym charakterze,
- spodziewanych przepływach pieniężnych zdyskontowanych według bieżących stóp procentowych mających zastosowanie do instrumentów o podobnych warunkach i podobnej charakterystyce ryzyka,
- metodzie skorygowanych aktywów netto, lub
- innych modelach wyceny.

Określenie przepływów pieniężnych oraz czynników dyskontujących dla nienotowanych inwestycji kapitałowych wymaga wykorzystania szacunków w znaczącym stopniu. W ramach instrumentu okresowo porównuje się techniki wyceny i ocenia się je pod kątem wiarygodności, stosując ceny z obserwacji bieżących transakcji rynkowych na takich samych instrumentach lub inne dostępne zaobserwowane dane rynkowe.

— Utrata wartości inwestycji kapitałowych dostępnych do sprzedaży (dotyczy okresu przed dniem 1 stycznia 2018 r.)

W ramach instrumentu ustalono, że utrata wartości inwestycji kapitałowych dostępnych do sprzedaży następuje wówczas, gdy występuje istotny lub trwający przez dłuższy czas spadek wartości godziwej poniżej ich kosztu lub gdy istnieją inne obiektywne dowody utraty wartości. Ustalenie, co oznacza „istotny” lub „trwający przez dłuższy czas” wymaga zastosowania osądu. W ramach instrumentu ustalono, że „istotny” zasadniczo oznacza równy lub wyższy niż 30 %, a „trwający przez dłuższy czas” – trwający dłużej niż 12 miesięcy. Ponadto ocenia się również inne czynniki, w tym zwykle wahania cen akcji w przypadku akcji notowanych oraz przyszłe przepływy pieniężne i czynniki dyskontujące w przypadku nienotowanych instrumentów kapitałowych.

— Konsolidacja jednostek, w których instrument ma udziały

Zgodnie z istotnym osądem w ramach instrumentu żadna z jednostek, w których posiada on udziały, nie jest przez niego kontrolowana. Wynika to z faktu, że we wszystkich tych jednostkach wyłączna odpowiedzialność za zarządzanie spółką oraz kontrolowanie jej działań i innych spraw spoczywa na komplementariuszu, zarządzającym funduszem lub zarządzie, który ma również kompetencje i uprawnienia do podejmowania wszelkich działań niezbędnych do realizacji celów spółki zgodnie z wytycznymi dotyczącymi polityki i inwestycji.

2.3. *Zmiany zasad rachunkowości*

Z wyjątkiem zmian opisanych poniżej, w odniesieniu do instrumentu niezmiennie stosowano zasady rachunkowości określone w informacji dodatkowej 2.4 w przypadku wszystkich okresów objętych niniejszym sprawozdaniem finansowym. W odniesieniu do instrumentu przyjęto nowe standardy i zmiany standardów przedstawione poniżej.

Przyjęte standardy

MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

W ramach instrumentu przyjęto MSSF 9 wydane przez RMSR w lipcu 2014 r. z datą zakończenia okresu przejściowego określoną na 1 stycznia 2018 r., co skutkowało zmianami w zasadach rachunkowości i korektami kwot wcześniej ujętych w sprawozdaniu finansowym. Więcej szczegółów można znaleźć w informacji dodatkowej 2.5.

Zgodnie z przepisami przejściowymi MSSF 9 w ramach instrumentu podjęto decyzję o nieprzedstawianiu ponownie okresów porównawczych. Wszelkie korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań finansowych wynikające z przyjęcia MSSF 9 ujęto w funduszu rezerw i kapitale z aktualizacji wyceny w wartościach na dzień 1 stycznia 2018 r. W związku z tym informacje przedstawione za 2017 r. nie odzwierciedlają wymogów MSSF 9, a zatem nie można ich porównać z informacjami przedstawionymi za rok 2018 zgodnie z MSSF 9.

MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”

MSSF 15 ustanawia kompleksowe ramy pozwalające ustalić, czy, w jakiej wysokości i kiedy ująć przychody. Zastępuje on istniejące wytyczne dotyczące ujmowania przychodów, w tym MSR 18 Przychody, MSR 11 Umowy o usługę budowlaną i KIMSF 13 Konsumenckie programy lojalnościowe.

W ramach instrumentu standard przyjęto z wykorzystaniem zmodyfikowanej metody retrospektywnej, co oznacza, że łączny efekt przyjęcia ujmuje się w zyskach zatrzymanych na dzień 1 stycznia 2018 r., a informacje porównawcze nie zostaną przedstawione ponownie.

Stosowanie MSSF 15 nie miało znaczącego wpływu na sprawozdania finansowe instrumentu.

KIMSF 22 Transakcje w walucie obcej oraz wynagrodzenie wypłacane lub otrzymywane z góry

W ramach interpretacji wyjaśniono, że przy ustalaniu natychmiastowego kursu wymiany stosowanego w początkowym ujęciu powiązanego składnika aktywów, kosztu lub dochodów (lub jego części) przy usuwaniu z bilansu niepieniężnego składnika aktywów lub zobowiązań związanego z wynagrodzeniem wypłacanym lub otrzymywanym z góry data zawarcia transakcji przypada na dzień, w którym jednostka początkowo ujęła dany niepieniężny składnik aktywów lub zobowiązań wynikający z wynagrodzenia wypłaconego lub otrzymanego z góry. Jeżeli istnieje wiele przypadków wypłat lub wpływów pieniężnych dokonanych z góry, wówczas jednostka musi określić dzień zawarcia transakcji w odniesieniu do każdego przypadku wypłaty lub wpływu pieniężnego dokonanych z góry.

Przyjęcie tej interpretacji nie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe instrumentu.

Coroczne zmiany w MSSF w cyklu 2014–2016 (zmiany w MSR 28)

Zmiany w MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach – wyjaśnienie, że decyzję dotyczącą wyceny jednostek, w które dokonano inwestycji, według wartości godziwej przez wynik finansowy podejmuje się w odniesieniu do poszczególnych inwestycji

W ramach tych zmian wyjaśniono, że jednostka, która jest organizacją zarządzającą kapitałem wysokiego ryzyka, lub inna kwalifikująca się jednostka może zdecydować się na wycenę swoich inwestycji w jednostkach zależnych i wspólnych przedsięwzięciach według wartości godziwej przez wynik finansowy w początkowym ujęciu dla poszczególnych inwestycji. Jeżeli jednostka, która sama nie jest jednostką inwestycyjną, posiada udział w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, które są jednostkami inwestycyjnymi, jednostka ta może, stosując metodę praw własności, zdecydować się na utrzymanie wyceny według wartości godziwej stosowaną przez tę jednostkę stowarzyszoną lub to wspólne przedsięwzięcie, będące jednostkami inwestycyjnymi, w odniesieniu do udziałów jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia, będących jednostkami inwestycyjnymi, w jednostkach zależnych. Wyboru tego dokonuje się odrębnie dla każdej jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia inwestycyjnego w dniu: a) początkowego ujęcia tej jednostki stowarzyszonej lub tego wspólnego przedsięwzięcia, będących jednostkami inwestycyjnymi; b) w którym ta jednostka stowarzyszona lub to wspólne przedsięwzięcie stają się jednostką inwestycyjną; c) w którym ta jednostka stowarzyszona lub to wspólne przedsięwzięcie, będące jednostkami inwestycyjnymi, stają się jednostką dominującą.

W ramach instrumentu nie dokonuje się inwestycji we wspólne przedsięwzięcia. Z tym względzie nie ma zatem wpływu na sprawozdanie finansowe dotyczące instrumentu.

Standardy opublikowane, ale jeszcze nie przyjęte

MSSF 16 Leasing

MSSF 16 został wydany w styczniu 2016 r. i zastępuje obecne wytyczne MSR 17. Będzie to skutkowało tym, że prawie wszystkie pozycje leasingowe będą ujmowane w bilansie, ponieważ zniesione zostanie rozróżnienie między leasingiem operacyjnym a finansowym. Zgodnie z nowym standardem ujmuje się składnik aktywów (prawo do używania przedmiotu leasingu) oraz zobowiązanie finansowe do wniesienia opłaty. Jedynymi wyjątkami są leasing krótkoterminowy i leasing aktywów niskocennych. Zasady rachunkowości dla leasingodawców nie ulegną znaczącym zmianom.

MSSF 16 został zatwierdzony przez UE dnia 31 października 2017 r. i obowiązuje w odniesieniu do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 r. lub później, z możliwością wcześniejszego przyjęcia, jeżeli stosowany jest MSSF 15.

Przewiduje się, że zmiana ta nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe instrumentu.

2.4. Opis istotnych zasad rachunkowości

Sprawozdanie z sytuacji finansowej przedstawia aktywa i zobowiązania w porządku zgodnym z malejącym stopniem płynności, bez wprowadzania podziału na pozycje krótkoterminowe i inne.

2.4.1. Przeliczenie waluty obcej

Walutą wykorzystaną do prezentacji sprawozdania finansowego dotyczącego instrumentu jest euro (EUR), które jest także walutą funkcjonalną. Informacje finansowe przedstawione w euro zostały zaokrąglone do pełnego tysiąca, chyba że zaznaczono inaczej.

Transakcje w walutach obcych przelicza się według kursu wymiany obowiązującego w dniu transakcji.

Aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach innych niż euro przelicza się na euro według kursów wymiany obowiązujących na dzień sporządzenia sprawozdania z sytuacji finansowej. Dodatnie lub ujemne różnice kursowe wynikające z przeliczenia walut wykazuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów.

Niepieniężne pozycje wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia pierwotnej transakcji. Pozycje niepieniężne wyceniane według wartości godziwej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia ustalenia wartości godziwej.

Różnice kursowe wynikające z rozliczenia transakcji według kursu innego niż kurs z dnia transakcji oraz niezrealizowane różnice kursowe wynikające z nierozliczonych aktywów i zobowiązań pieniężnych w walucie obcej ujmowane są w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów.

Pozycje sprawozdania z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów przelicza się na euro po kursie wymiany obowiązującym w dniu transakcji.

2.4.2. Aktywa finansowe inne niż instrumenty pochodne

Instrumenty finansowe niebędące instrumentami pochodnymi początkowo ujmuje się na dzień rozliczenia.

Klasyfikacja i wycena

Aktywa finansowe – polityka stosowana po dniu 1 stycznia 2018 r.

W początkowym ujęciu składnik aktywów finansowych klasyfikuje się jako wyceniany po koszcie zamortyzowanym („AC”), według wartości godziwej przez inne całkowite dochody („FVOCI”) lub według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL”), natomiast zobowiązanie finansowe klasyfikuje się jako wyceniane po koszcie zamortyzowanym („AC”) lub według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL”).

Zgodnie z MSSF 9 dokonując klasyfikacji, w pierwszej kolejności należy określić, czy dany składnik aktywów finansowych uznaje się za instrument dłużny czy kapitałowy. MSSF 9 odnosi się do definicji określonych w MSR 32 Instrumenty finansowe: prezentacja.

Instrumenty dłużne to takie instrumenty, które spełniają definicję zobowiązania finansowego z punktu widzenia kontrahenta, m. in. pożyczki, obligacje rządowe i korporacyjne.

Instrument dłużny jest klasyfikowany jako wyceniany po koszcie zamortyzowanym, jeżeli spełnia oba następujące warunki i nie został wyznaczony do wyceny według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL”):

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymanie aktywów, aby otrzymywać przepływy pieniężne wynikające z umowy, oraz
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostającej do spłaty (kryteria dotyczące przepływów stanowiących wyłącznie spłatę odsetek i kwoty głównej).

Instrument dłużny jest klasyfikowany jako wyceniany według wartości godziwej przez inne całkowite dochody („FVOCI”) jedynie wówczas, gdy spełnia oba następujące warunki i nie został wyznaczony do wyceny według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL”):

- składnik aktywów jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych, oraz
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych spełniających kryteria dotyczące przepływów stanowiących wyłącznie spłatę odsetek i kwoty głównej.

Powyższe wymogi należy stosować w odniesieniu do całego składnika aktywów finansowych, nawet jeżeli obejmuje on wbudowany instrument pochodny.

Instrumenty kapitałowe to instrumenty, które spełniają definicję kapitału własnego z punktu widzenia emitenta, tj. instrumenty, które nie obejmują zobowiązania umownego do przekazania przepływów pieniężnych i które uprawniają do udziału końcowego (rezydualnego) w aktywach netto emitenta. Instrumenty kapitałowe są wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL”).

W początkowym ujęciu instrumentu kapitałowego, który nie jest przeznaczony do obrotu, w ramach instrumentu można nieodwołalnie zdecydować o ujmowaniu późniejszych zmian w ramach innych całkowitych dochodów. Wybór ten jest podejmowany w odniesieniu do poszczególnych inwestycji.

Wszystkie pozostałe aktywa finansowe są wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL”).

Ocena modelu biznesowego

EBI, jako zarządzający instrumentem, ocenia cel modelu biznesowego, w ramach którego utrzymuje się dany instrument dłużny, na poziomie portfela, gdyż jest to najlepszy sposób na odzwierciedlenie metody zarządzania działalnością biznesową i przekazywania informacji zarządowi. Uwzględniane informacje obejmują:

- wskazane zasady i cele dotyczące portfela oraz funkcjonowanie tych strategii w praktyce. Dotyczy to w szczególności kwestii, czy strategia zarządu koncentruje się na uzyskaniu przychodu z odsetek wynikających z umowy, utrzymaniu określonego profilu stopy procentowej, dostosowaniu okresu życia aktywów finansowych do terminu wymagalności zobowiązań, z których finansowane są te aktywa, lub realizowaniu przepływów pieniężnych poprzez sprzedaż aktywów,
- sposób, w jaki wyniki portfela są oceniane i przekazywane zarządowi instrumentu,
- rodzaje ryzyka, które mają wpływ na wyniki modelu biznesowego (i aktywów finansowych utrzymywanych w ramach tego modelu biznesowego), a także sposób, w jaki zarządza się tym ryzykiem, oraz
- częstotliwość, wielkość i rozkład w czasie sprzedaży we wcześniejszych okresach, powody tej sprzedaży oraz oczekiwania co do przyszłych operacji sprzedaży.

Informacje na temat operacji sprzedaży nie są jednak rozpatrywane odrębnie, tylko w ramach ogólnej oceny sposobu, w jaki wskazany w ramach instrumentu cel zarządzania aktywami finansowymi jest osiągany, oraz sposobu realizacji przepływów pieniężnych.

Kryteria dotyczące przepływów stanowiących wyłącznie spłatę odsetek i kwoty głównej

Do celów niniejszej oceny „kwotę główną” definiuje się jako wartość godziwą instrumentu dłużnego w początkowym ujęciu. „Odsetki” definiuje się jako zapłatę z tytułu wartości pieniądza w czasie i ryzyka kredytowego związanego z kwotą główną pozostałą do spłaty w danym okresie oraz z tytułu innych rodzajów ryzyka i kosztów (np. ryzyka płynności i kosztów administracyjnych), a także marży zysku.

Przeprowadzając ocenę kwestii, czy przepływy pieniężne wynikające z umowy stanowią jedynie spłaty odsetek i kwoty głównej, uwzględnia się umowne warunki instrumentu. Dotyczy to między innymi kwestii, czy składnik aktywów finansowych objęty jest warunkiem umownym, w wyniku którego może dojść do zmiany rozkładu w czasie lub kwoty przepływów pieniężnych wynikających z umowy, która to zmiana spowoduje, że warunek ten nie zostanie spełniony.

Aktywa finansowe – polityka stosowana przed dniem 1 stycznia 2018 r.

Aktywa finansowe w ramach instrumentu przypisuje się do jednej z następujących kategorii:

- pożyczki i należności,
- utrzymywane do upływu terminu zapadalności,
- dostępne do sprzedaży,
- wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL”).

Zaprzestanie ujmowania

W ramach instrumentu zaprzestaje się ujmowania składnika aktywów finansowych, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub przenosi się prawa do utrzymywania przepływów pieniężnych wynikających z umowy w ramach transakcji, w której zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych zostają przeniesione, lub jeżeli w ramach instrumentu ani nie przenosi się, ani nie zachowuje zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem przeniesionego składnika aktywów, ani nie zachowuje kontroli nad przeniesionym składnikiem aktywów.

W momencie zaprzestania ujmowania składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego (informacje dodatkowe 2.4.4) różnicę między wartością bilansową danego składnika aktywów lub zobowiązania (lub wartością bilansową przypisaną do części składnika aktywów lub zobowiązania, którego przestaje się ujmować) a sumą (i) kwoty otrzymanej lub uiszczonej oraz (ii) wszelkiej kwoty skumulowanego zysku lub straty ujętej w innych całkowitych dochodach ujmuje się w wyniku finansowym z wyjątkiem skumulowanych zysków lub strat ujętych w innych całkowitych dochodach w przypadku inwestycji kapitałowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, przenoszonych do funduszu rezerw, a nie do zysków lub strat w momencie zbycia.

Przeklasyfikowanie

Aktywa finansowe nie podlegają przeklasyfikowaniu po ich początkowym ujęciu, z wyjątkiem możliwości przeklasyfikowania w okresie, w którym zostaje zmieniony model biznesowy instrumentu w zakresie zarządzania aktywami finansowymi.

Wycena instrumentów finansowych według wartości godziwej

Wartość godziwa jest to cena, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny na głównym rynku lub – w przypadku jego braku – na najkorzystniejszym rynku, do jakiego instrument ma dostęp w tym dniu.

W stosownych przypadkach EBI, w imieniu instrumentu, dokonuje wyceny wartości godziwej danego instrumentu, wykorzystując cenę kwotowaną na aktywnym rynku dla tego instrumentu. Rynek uznaje się za aktywny, jeżeli transakcje dotyczące składnika aktywów lub zobowiązania odbywają się z dostateczną częstotliwością i mają dostateczny wolumen, aby dostarczać w sposób ciągły informacji na temat cen.

Jeżeli na podstawie aktywnych rynków nie można określić wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, wartość tę określa się, korzystając z różnych technik wyceny, w tym określonych modeli matematycznych. Dane wejściowe do tych modeli pochodzą z obserwacji rynków w tych przypadkach, w których jest to możliwe, a jeżeli nie ma takiej możliwości, do określenia wartości godziwej niezbędny jest osąd. Wybrana technika wyceny obejmuje wszystkie czynniki, jakie uwzględniliby uczestnicy rynku, ustalając cenę transakcji.

Techniki wyceny mogą obejmować wartość bieżącą netto i metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych, porównanie z podobnymi instrumentami, dla których można zaobserwować ceny rynkowe, model Blacka-Scholesa i wielomianowe modele wyceny opcji oraz inne modele wyceny. Założenia i dane wejściowe wykorzystywane w technikach wyceny obejmują stopy procentowe wolne od ryzyka, referencyjne stopy procentowe, spready kredytowe wykorzystywane do oszacowania stóp dyskontowych, ceny obligacji i akcji, kursy wymiany walut, wysokość cen akcji i indeksu akcyjnego oraz oczekiwane wahania i korelacje cen.

Celem technik wyceny jest ustalenie wartości godziwej odzwierciedlającej cenę, która zostałaby uzyskana ze sprzedaży składnika aktywów lub zapłacona za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku w dniu wyceny.

W ramach instrumentu wykorzystuje się powszechnie przyjęte modele wyceny w celu ustalenia wartości godziwej powszechnych i mniej złożonych instrumentów finansowych, na przykład swapów stóp procentowych i swapów walutowych, w przypadku których wykorzystuje się tylko możliwe do zaobserwowania dane rynkowe i które wymagają od zarządzających osądu i dokonania szacunków w ograniczonym zakresie. Dające się zaobserwować ceny i dane wejściowe do modeli zazwyczaj są dostępne na rynku notowanych na giełdzie dłużnych papierów wartościowych i kapitałowych papierów wartościowych, giełdowych instrumentów pochodnych i zwykłych pozagiełdowych instrumentów pochodnych takich jak swapy stóp procentowych. Dostępność dających się zaobserwować cen rynkowych i danych wejściowych do modeli ogranicza konieczność stosowania przez zarządzających osądu i szacunków oraz ogranicza niepewność związaną z określaniem wartości godziwej. Dostępność dających się zaobserwować cen rynkowych i danych wejściowych do modeli różni się w zależności od produktów i rynków i jest podatna na zmiany uzależnione od konkretnych wydarzeń i ogólnych warunków na rynkach finansowych.

W przypadku instrumentów bardziej złożonych w ramach instrumentu wykorzystuje się własne modele wyceny, opracowane na podstawie powszechnie przyjętych modeli wyceny. Część lub całość istotnych danych wejściowych do tych modeli może nie być możliwa do zaobserwowania na rynku – są one pozyskiwane na podstawie cen lub stóp rynkowych lub szacowane w oparciu o założenia. Przykładem instrumentów obejmujących istotne dane wejściowe, które nie dają się zaobserwować, mogą być niektóre pożyczki i gwarancje, w przypadku których nie istnieje aktywny rynek. Modele wyceny obejmujące istotne dane wejściowe, które nie dają się zaobserwować, wymagają od zarządzających szerszego stosowania osądu i szacunków do ustalenia wartości godziwej. Zastosowanie przez zarządzających osądu i szacunków jest zwykle niezbędne do dokonania wyboru odpowiedniego modelu wyceny, określenia oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych związanych z wycenianym instrumentem finansowym, określenia prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania przez kontrahenta i przedterminowej spłaty oraz dokonania wyboru odpowiednich stóp dyskontowych.

W ramach instrumentu dokonuje się wyceny według wartości godziwej, stosując następującą hierarchię wartości godziwej, która odzwierciedla znaczenie danych wejściowych wykorzystanych do wyceny:

- Poziom 1 dane wejściowe będące nieskorygowanymi kwotowaniami cen rynkowych na aktywnych rynkach dla identycznych instrumentów, do których instrument ma dostęp.
- Poziom 2 dane inne niż ceny kwotowane ujęte na poziomie 1, ale dające się zaobserwować albo bezpośrednio (tj. jako ceny), albo pośrednio (tj. jako pochodne cen). Kategoria ta obejmuje instrumenty wycenione z wykorzystaniem kwotowanych cen rynkowych na aktywnych rynkach dla identycznych instrumentów, kwotowanych cen dla identycznych lub podobnych instrumentów na rynkach uznawanych za rynki nieaktywne lub innych technik wyceny, w których wszystkie istotne dane wejściowe dają się bezpośrednio lub pośrednio zaobserwować na podstawie danych rynkowych.
- Poziom 3 dane wejściowe, których nie da się zaobserwować. Kategoria ta obejmuje wszelkie instrumenty, w przypadku których technika wyceny obejmuje dane wejściowe nieoparte na dających się zaobserwować danych, a dane wejściowe, które nie dają się zaobserwować, mają istotny wpływ na wycenę instrumentu. Kategoria ta obejmuje instrumenty wyceniane na podstawie cen kwotowanych dla podobnych instrumentów, jeżeli istotne niedające się zaobserwować korekty lub założenia są niezbędne, by oddać różnicę pomiędzy tymi instrumentami.

Przesunięcia pomiędzy poziomami hierarchii wartości godziwej w ramach instrumentu ujmują się na koniec okresu sprawozdawczego, w którym wystąpiła zmiana.

Utrata wartości aktywów finansowych

Utrata wartości – polityka mająca zastosowanie po dniu 1 stycznia 2018 r.

MSSF 9 zastępuje przyjętą w MSR 39 koncepcję strat poniesionych perspektywiczną koncepcją oczekiwanych strat kredytowych. Będzie ona wymagała ustalenia – na podstawie ważonego prawdopodobieństwa – zmiennej bazowej (prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania (PD), strata z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD), ekspozycja, której dotyczy niewykonanie zobowiązania (EAD)) wykorzystanej do oceny wpływu zmian czynników ekonomicznych i innych czynników na oczekiwane straty kredytowe.

Nowy model utraty wartości będzie miał zastosowanie wobec aktywów finansowych wycenianych po koszcie zamortyzowanym, wobec umów gwarancji finansowych, jak również wobec zobowiązań pozabilansowych.

Zgodnie z MSSF 9 odpisy na oczekiwane straty kredytowe będą wyceniane w jeden z następujących sposobów:

- na podstawie 12-miesięcznych oczekiwanych strat kredytowych: są to oczekiwane straty kredytowe wynikające z wszystkich ewentualnych zdarzeń niewykonania zobowiązania w ciągu 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego, oraz
- na podstawie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia: są to oczekiwane straty kredytowe wynikające ze wszystkich ewentualnych zdarzeń niewykonania zobowiązania w całym okresie życia instrumentu finansowego.

MSSF 9 określa „trzyfazowy” model utraty wartości oparty na zmianach w jakości środków od momentu początkowego ujęcia. Instrumenty finansowe są klasyfikowane w fazie 1 z wyjątkiem tych instrumentów, w odniesieniu do których stwierdzono znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia. Obejmuje to informacje i analizy ilościowe i jakościowe, oparte na wiedzy fachowej banku, w tym informacje perspektywiczne.

Zakupione lub utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe („POCI”) to aktywa finansowe, w przypadku których nie dokonuje się początkowego ujęcia oczekiwanych strat kredytowych, gdyż aktywa te zawsze utrzymuje się w fazie 3. W przypadku POCI skumulowane zmiany oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia od momentu początkowego ujęcia ujmują się w sprawozdaniu z zysków lub strat.

Ocena instrumentu dotycząca fazy opiera się na metodzie sekwencyjnej zgodnej z wytycznymi dotyczącymi ryzyka kredytowego oraz wytycznymi i procedurami w zakresie monitorowania pod względem finansowym, w której to metodzie w szczególności uwzględnia się listę zagrożeń, rating wewnętrzny i zaległości w spłacie.

Jeżeli nastąpi znaczny wzrost ryzyka kredytowego, instrument finansowy jest przenoszony do fazy 2, jednak nie jest jeszcze uznawany za dotknięty utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe. Jeżeli instrument finansowy zostanie dotknięty utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe, jest on przenoszony do fazy 3.

W celu określenia ekspozycji w fazie 3 w ramach instrumentu ustala się, czy istnieją obiektywne dowody na zdarzenie niewykonania zobowiązania. Uznaje się, że składnik aktywów finansowych jest zagrożony niewykonaniem zobowiązania, jeżeli pożyczkobiorca prawdopodobnie nie wywiąże się w pełni ze swoich zobowiązań kredytowych wobec instrumentu bez konieczności podjęcia działania w ramach instrumentu lub jeżeli należność pożyczkobiorcy dotycząca istotnych zobowiązań kredytowych wobec instrumentu jest przeterminowana o ponad 90 dni.

W tym zakresie uznaje się, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych, jeżeli zostanie ustalone, że prawdopodobnie instrument nie będzie w stanie odzyskać wszystkich należności na pierwotnie ustalonych warunkach ani ich równowartości. Ocenę poszczególnych ekspozycji kredytowych przeprowadza się na podstawie: charakterystyki pożyczkobiorcy, jego ogólnej kondycji finansowej, posiadanych zasobów i rejestru płatności, perspektyw na uzyskanie wsparcia ze strony dowolnych gwarantów ponoszących odpowiedzialność finansową oraz, w stosownych przypadkach, możliwej do uzyskania wartości dowolnego zabezpieczenia.

Przegląd i analiza wszystkich zagrożonych roszczeń mają miejsce co najmniej co pół roku. Wszelkie późniejsze zmiany kwot i terminów oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych w porównaniu z wcześniejszymi szacunkami będą skutkować zmianą rezerwy na straty kredytowe i będą pomniejszać lub powiększać rachunek zysków i strat. Odpis z tytułu utraty wartości zostaje odwrócony jedynie w przypadku poprawy jakości kredytowej dającej wystarczającą pewność terminowej spłaty kwoty głównej i odsetek zgodnie z pierwotnymi warunkami umownymi określonymi w umowie będącej podstawą roszczenia. Odpis następuje wówczas, gdy całość lub część roszczenia uznaje się za nieściągalną lub umorzoną. Odpisy pomniejszają wcześniej stwierdzone kwoty utraty wartości lub są ujmowane bezpośrednio w rachunku zysków i strat, a także powodują obniżenie kwoty głównej roszczenia. Kwoty odzyskanej części lub całości wcześniej odpisanych kwot są zapisywane na dobro rachunku zysków i strat.

Wycena oczekiwanych strat kredytowych – dane wejściowe, założenia i techniki

Wycena oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia ma zastosowanie do aktywów fazy 2 i fazy 3, a wycena w ciągu 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego do aktywów fazy 1.

Oczekiwane straty kredytowe zostały obliczone na podstawie następujących zmiennych:

- prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania (PD),
- strata z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD),
- ekspozycja, której dotyczy niewykonanie zobowiązania (EAD).

PD określa prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania finansowego przez kontrahenta, albo w ciągu kolejnych 12 miesięcy, albo w całym pozostałym okresie życia zobowiązania. PD jest szacowane w konkretnym dniu, który jest obliczany w oparciu o statystyczne modele ratingowe, i oceniane przy wykorzystaniu narzędzi ratingowych właściwych dla różnych kategorii kontrahentów i ekspozycji.

Ratingi stanowią podstawę określenia struktury terminowej PD dla ekspozycji na ryzyko. EBI gromadzi dane dotyczące wykonania i niewykonania zobowiązań w odniesieniu do ekspozycji na ryzyko kredytowe w ramach instrumentu. Zgromadzone dane są dzielone według typu branży i rodzaju regionu. Różne branże i regiony, które reagują w ten sam sposób na cykle kredytowe, są analizowane łącznie.

EBI stosuje modele statystyczne do analizowania zgromadzonych danych i generowania oczekiwanego PD dla ekspozycji na ryzyko w pozostałym okresie życia oraz przewidywanych zmian tych szacunków w czasie.

Strata z tytułu niewykonania zobowiązania stanowi oczekiwanie EBI dotyczące stosunku straty na ekspozycji z powodu niewykonania zobowiązań przez kontrahenta do kwoty należności w chwili niewykonania zobowiązania. Stratę z tytułu niewykonania zobowiązania można również definiować jako „1 – stopa odzysku”. Szacunki dotyczące LGD określa się głównie na podstawie położenia geograficznego i według typu kontrahenta, przy czym wyróżnia się pięć głównych kategorii ekspozycji: ekspozycje wobec państw, ekspozycje wobec instytucji publicznych, ekspozycje wobec instytucji finansowych, ekspozycje wobec przedsiębiorstw i ekspozycje na operacje typu *project finance*. Można dokonać dalszej korekty wartości LGD na podstawie cech ekspozycji związanych z produktem lub wynikających z umowy.

EBI uwzględnia informacje perspektywiczne zarówno w ocenie kwestii, czy od momentu początkowego ujęcia doszło do znacznego wzrostu ryzyka kredytowego związanego z danym instrumentem, jak i w wycenie oczekiwanych strat kredytowych.

Utrata wartości – polityka stosowana przed dniem 1 stycznia 2018 r.

Na każdy dzień sporządzenia sprawozdania z sytuacji finansowej dokonywana jest ocena, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składników aktywów finansowych. Uznaje się, że utrata wartości danego składnika lub grupy składników aktywów finansowych występuje wyłącznie wówczas, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że utrata wartości wynika ze zdarzenia lub zdarzeń, które wystąpiły po początkowym ujęciu danego składnika w księgach („zdarzenie powodujące utratę wartości”), i że zdarzenie powodujące utratę wartości ma wpływ na szacowane przyszłe przepływy pieniężne w odniesieniu do składnika lub grupy składników aktywów finansowych, który można rzetelnie oszacować. Dowodem utraty wartości może być informacja, że pożyczkobiorca lub grupa pożyczkobiorców znajduje się w trudnej sytuacji finansowej, nie wywiązuje się z zobowiązań, nie spłaca odsetek lub kwoty głównej, istnieje prawdopodobieństwo, że zostanie wobec nich wszczęte postępowanie upadłościowe lub innego rodzaju postępowanie związane z reorganizacją finansową, a dostępne dane wskazują na wymierne zmniejszenie stanu szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, takie jak zmiany w zaległościach lub uwarunkowaniach gospodarczych powiązanych z niewywiązywaniem się z zobowiązań.

W przypadku pożyczek niespłaconych na koniec roku budżetowego i ujętych według kosztu zamortyzowanego utrata wartości odnotowywana jest w przypadku przedstawienia obiektywnych dowodów na istnienie ryzyka nieodzyskania całości lub części kwot tych pożyczek zgodnie z pierwotnymi warunkami umowy lub wartości im równoważnej. Jeżeli istnieją obiektywne dowody na to, że nastąpiła utrata wartości, kwota tej utraty wyceniania jest jako różnica pomiędzy wartością bilansową danego składnika aktywów a wartością bieżącą szacunkowych przyszłych przepływów pieniężnych. Wartość bilansowa składnika aktywów zostaje zmniejszona przez dokonanie zapisu na koncie odpisów z tytułu utraty wartości, a kwota utraty wartości ujmowana jest w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów. Przychody z tytułu odsetek są nadal naliczane według zmniejszonej wartości bilansowej w oparciu o efektywną stopę procentową danego składnika aktywów. Pożyczki wraz ze związanymi z nimi odpisami aktualizującymi odpisuje się w koszty, gdy nie ma realnej możliwości uzyskania ich spłaty w przyszłości. Jeżeli w kolejnym roku kwota szacowanych odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości zwiększa się lub zmniejsza z powodu zdarzenia, jakie wystąpiło po wykazaniu utraty wartości, wykazana pierwotnie strata z tytułu utraty wartości podlega zwiększeniu lub zmniejszeniu przez dokonanie korekty na koncie odpisów z tytułu utraty wartości.

W ramach instrumentu dokonuje się oceny ryzyka kredytowego na podstawie każdej transakcji i nie bierze się pod uwagę zbiorowej utraty wartości.

W przypadku aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży dokonuje się oceny w ramach instrumentu na każdy dzień sporządzenia sprawozdania z sytuacji finansowej, aby stwierdzić, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości inwestycji. Obiektywnym dowodem jest np. istotny lub trwający przez dłuższy okres spadek wartości godziwej inwestycji poniżej jej kosztu. Jeżeli istnieją dowody utraty wartości, wówczas skumulowane straty (wycenione jako różnica pomiędzy kosztem nabycia a bieżącą wartością godziwą, pomniejszona o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości danej inwestycji ujęte wcześniej w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów) zostają usunięte z pozycji zasobów stron wnoszących wkład do instrumentu i wykazane w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów. Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży nie są odwracane w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów; wzrost ich wartości godziwej po utracie wartości ujmowany jest bezpośrednio w zasobach stron wnoszących wkład.

Dyrekcja Europejskiego Banku Inwestycyjnego ds. Zarządzania Ryzykiem przynajmniej raz do roku dokonuje przeglądu aktywów finansowych pod kątem utraty ich wartości. Wynikające z tego przeglądu korekty obejmują korektę dyskonta w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w całym okresie użytkowania składnika aktywów oraz wszelkie korekty niezbędne w związku z ponownym oszacowaniem początkowej utraty wartości.

2.4.2.1. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty zostały zdefiniowane dla instrumentu jako rachunki bieżące, depozyty krótkoterminowe lub komercyjne papiery dłużne o pierwotnym terminie zapadalności wynoszącym do trzech miesięcy. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazuje się po koszcie zamortyzowanym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

2.4.2.2. Aktywa finansowe ogółem

Aktywa finansowe ogółem zostały ujęte jako aktywa finansowe utrzymywane do upływu terminu zapadalności w sprawozdaniu finansowym dotyczącym instrumentu inwestycyjnego na dzień 31 grudnia 2017 r.

Aktywa finansowe ogółem obejmują notowane i nienotowane obligacje, które mają być utrzymywane do upływu terminu zapadalności, oraz komercyjne papiery dłużne o pierwotnym terminie zapadalności przekraczającym trzy miesiące.

Takie obligacje i komercyjne papiery dłużne są początkowo wyceniane po koszcie, czyli według wartości godziwej powiększonej o ewentualne bezpośrednio z nimi związane koszty transakcyjne. Różnica między ceną na wejściu a wartością wykupu jest amortyzowana metodą efektywnej stopy procentowej przez pozostałą część okresu życia instrumentu.

2.4.2.3. Pożyczki i zaliczki

Pożyczki i zaliczki zostały ujęte jako pożyczki i należności w sprawozdaniu finansowym dotyczącym instrumentu inwestycyjnego na dzień 31 grudnia 2017 r. i wycenione po koszcie zamortyzowanym.

Pożyczki i zaliczki obejmują:

- pożyczki i zaliczki wyceniane po koszcie zamortyzowanym,
- pożyczki i zaliczki obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL”).

Pożyczki z instrumentu ujmowane są jako aktywa instrumentu w dniu przekazania pożyczki pożyczkobiorcom. Niewypłacone części pożyczek ujmuje się w pozycji pozabilansowej według wartości nominalnej.

Pożyczki, w przypadku których stwierdzono przepływy stanowiące wyłącznie spłatę odsetek i kwoty głównej, wykazywane są początkowo według kosztu (kwoty wypłacone netto), który jest równy wartości godziwej środków pieniężnych przekazanych na uruchomienie pożyczki, łącznie z wszelkimi kosztami transakcji. Następnie są one wyceniane po koszcie zamortyzowanym z wykorzystaniem metody efektywnego dochodu.

Pożyczki, które nie spełniają kryterium przepływów stanowiących wyłącznie spłatę odsetek i kwoty głównej, są obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL”).

Stosowana technika wyceny wartości godziwej opiera się na technice zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

2.4.2.4. Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu

Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu zostały ujęte jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży w sprawozdaniu finansowym dotyczącym instrumentu inwestycyjnego na dzień 31 grudnia 2017 r.

w instrumencie istnieją dwa rodzaje inwestycji kapitałowych: (i) bezpośrednie inwestycje kapitałowe; oraz (ii) inwestycje w fundusze *venture capital*. Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu początkowo są ujmowane według wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji. Późniejsze zmiany wartości godziwej, uwzględniając zyski i straty z tytułu transakcji w walucie obcej, są ujmowane w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w pozycji „Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu – wynik netto”.

W przypadku inwestycji w nienotowane instrumenty, jeżeli nie można określić wartości godziwej na podstawie aktywnych rynków, wartość godziwą określa się, korzystając z uznanych technik wyceny (informacja dodatkowa 4.2.1).

Udziały nabyte w ramach instrumentu to zazwyczaj inwestycje w fundusze *private equity* i fundusze *venture capital*. Zgodnie z praktyką branżową tego rodzaju inwestycje są zwykle realizowane wspólnie przez kilku inwestorów, z których żaden nie może pojedynczo wpływać na bieżące funkcjonowanie i działalność inwestycyjną takiego funduszu. W związku z tym ewentualne członkostwo inwestora w organie zarządzającym takim funduszem zasadniczo nie uprawnia takiego inwestora do wpływania na bieżące funkcjonowanie funduszu. Ponadto pojedynczy inwestorzy mający udział w funduszu *private equity* lub funduszu *venture capital* nie wpływają na politykę funduszu, na przykład na zasady wypłaty dywidend i wypłaty innych środków. Tego rodzaju decyzje podejmuje zwykle zarząd funduszu na podstawie umowy udziałowców określającej prawa i obowiązki zarządu oraz wszystkich udziałowców funduszu. Umowa udziałowców z reguły również uniemożliwia pojedynczym inwestorom dwustronne przeprowadzanie znaczących transakcji z funduszem, wymienianie się członkami zarządu czy uzyskiwanie uprzywilejowanego dostępu do podstawowych informacji technicznych. Inwestycje w ramach instrumentu realizowane są zgodnie z wyżej opisaną praktyką branżową, co gwarantuje, że instrument nie będzie sprawował kontroli nad którąkolwiek z tych inwestycji ani nie będzie wywierał na nie znaczącego wpływu w rozumieniu MSR 10 i MSR 28; dotyczy to również inwestycji, w których instrument ma ponad 20 % udział w prawach głosu.

2.4.3. Gwarancje finansowe

Umowy gwarancji finansowych to umowy zobowiązujące instrument do dokonania określonych płatności rekompensujących posiadaczowi stratę, jaką poniesie z powodu niedokonania przez określonego dłużnika płatności w terminie zgodnie z warunkami instrumentu dłużnego.

Zgodnie z obowiązującymi zasadami gwarancje te nie spełniają wymogów definicji umowy ubezpieczeniowej (MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”).

Polityka stosowana od dnia 1 stycznia 2018 r.

Gwarancje finansowe ujmuje się zgodnie z MSSF 9 „Instrumenty finansowe” jako „instrumenty pochodne” lub jako „gwarancje finansowe”, w zależności od ich elementów i cech określonych w MSSF 9.

Zasady rachunkowości w odniesieniu do instrumentów pochodnych przedstawiono w informacji dodatkowej 2.4.5.

Gwarancje finansowe początkowo są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako „Rezerwy na wystawione gwarancje” według wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji bezpośrednio związane z udzieleniem gwarancji finansowych. W momencie ujęcia początkowego obowiązek zapłaty odpowiada wartości bieżącej netto przewidywanych wpływów premii lub pierwotnie oczekiwanej straty.

Po ujęciu początkowym wartość gwarancji finansowych jest aktualizowana do wyższej z dwóch wartości:

- kwoty odpisu na oczekiwane straty kredytowe według MSSF 9, oraz
- premii w początkowym ujęciu pomniejszonej o dochód ujęty zgodnie z zasadami MSSF 15.

Każde zwiększenie lub zmniejszenie wartości zobowiązań netto (wycenionych według MSSF 9) związane z gwarancjami finansowymi oprócz płatności z tytułu uruchomienia gwarancji ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w pozycji „Zmiana stanu rezerw z tytułu gwarancji”.

Otrzymaną premię ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w pozycji „Przychody z opłat i prowizji” na podstawie planu amortyzacji zgodnie z MSSF 15 przez cały okres życia gwarancji finansowej.

Ponadto po podpisaniu umowy gwarancyjnej są one ujmowane jako zobowiązanie warunkowe instrumentu, natomiast po uruchomieniu gwarancji – jako zobowiązanie instrumentu.

Polityka stosowana przed dniem 1 stycznia 2018 r.

W momencie ujęcia początkowego gwarancje finansowe są wykazywane według wartości godziwej, która odpowiada wartości bieżącej netto przewidywanych wpływów premii i pierwotnie oczekiwanej straty. Wyliczenie to jest dokonywane w dniu rozpoczęcia każdej transakcji i jest wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako „Gwarancje finansowe” w pozycji „Pozostałe aktywa” i „Pozostałe zobowiązania”.

Po ujęciu początkowym wartość zobowiązań w ramach instrumentu z tytułu takich gwarancji jest aktualizowana do wyższej z dwóch wartości:

- początkowo ujętej kwoty, pomniejszonej, tam gdzie ma to zastosowanie, o łączną amortyzację ujętą zgodnie z MSR 18 „Przychody”, oraz
- wartości kosztów, jakie, według najlepszego oszacowania, trzeba ponieść w celu uregulowania wszelkich istniejących zobowiązań finansowych wynikających z gwarancji, zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”.

Najlepszego oszacowania kosztów dokonuje się zgodnie z MSR 37. Rezerwy z tytułu gwarancji finansowych odpowiadają kosztowi uregulowania zobowiązania, które jest oczekiwaną stratą, oszacowanemu na podstawie wszystkich istotnych czynników i informacji dostępnych na dzień sporządzenia sprawozdania z sytuacji finansowej.

Kiedy operację gwarancji finansowej wycenioną zgodnie z MSR 39 usuwa się z bilansu i traktuje zgodnie z MSR 37, jej wartość wcześniej ujętą w pozycji „Pozostałe zobowiązania” przenosi się do pozycji „Rezerwy na wystawione gwarancje” w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Rezerwę z tytułu gwarancji finansowych (wycenioną zgodnie z MSR 37) ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w pozycji „Zmiana stanu rezerw z tytułu gwarancji”.

2.4.4. Zobowiązania finansowe inne niż instrumenty pochodne

Klasyfikacja i wycena

Zobowiązania finansowe – polityka stosowana po dniu 1 stycznia 2018 r.

Zobowiązanie finansowe jest wyceniane po koszcie zamortyzowanym z wyjątkiem zobowiązań finansowych, które spełniają definicję zobowiązań przeznaczonych do obrotu (np. instrumentów pochodnych będących zobowiązaniami).

MSSF 9 w dużej mierze zachowuje istniejące wymogi zawarte w MSR 39 dotyczące klasyfikacji zobowiązań finansowych, a zobowiązania finansowe instrumentu są wyceniane po koszcie zamortyzowanym na mocy MSR 39, a także MSSF 9.

Zobowiązania finansowe – polityka stosowana przed dniem 1 stycznia 2018 r.

Zobowiązania finansowe w ramach instrumentu przypisuje się do jednej z następujących kategorii:

- zobowiązania wyceniane po koszcie zamortyzowanym,
- wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL”) lub w tej kategorii jako przeznaczone do obrotu.

Zaprzestanie ujmowania

W ramach instrumentu zaprzestaje się ujmowania zobowiązania finansowego w momencie spłaty, umorzenia lub przedawnienia zobowiązań umownych podjętych w ramach instrumentu.

2.4.5. Pochodne instrumenty finansowe

Pochodne instrumenty finansowe obejmują swapy walutowe (ang. *cross-currency swaps*) i walutowo-procentowe, krótkoterminowe umowy swapowe („krótkoterminowe swapy walutowe”) i swapy stóp procentowych.

Pochodne instrumenty finansowe są początkowo ujmowane na podstawie daty zawarcia transakcji.

W normalnych warunkach działalności w ramach instrumentu mogą być zawierane umowy swapowe w celu zabezpieczenia określonych operacji udzielania pożyczek lub kontrakty terminowej wymiany walut w celu zabezpieczenia pozycji walutowej, denominowane w walutach innych niż euro będących przedmiotem aktywnego obrotu, w celu wyrównania ewentualnych zysków lub strat spowodowanych wahaniami kursu wymiany walut.

Wszelkie instrumenty pochodne są wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL”) i wykazywane jako pochodne instrumenty finansowe. Wartości godziwe są wyprowadzane przede wszystkim z modeli zdyskontowanych przepływów pieniężnych, modeli wyceny opcji oraz ofert osób trzecich.

Instrumenty pochodne wykazywane są według wartości godziwej i ujmowane jako aktywa, kiedy ich wartość godziwa jest dodatnia, a jako zobowiązania – kiedy wartość ta jest ujemna. Zmiany wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych są uwzględniane w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w pozycji „Zmiana wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych”.

Zgodnie z MSSF 9 wyeliminowano wymogi dotyczące rozdzielania wbudowanych instrumentów pochodnych w przypadku aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych, w związku z czym przy klasyfikacji odpowiednio aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych umowę hybrydową traktuje się jako całość.

2.4.6. Wkłady

Wkłady państw członkowskich wykazywane są jako należności w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w dniu decyzji Rady określającej wkład finansowy, jaki mają wnieść państwa członkowskie do instrumentu.

Wkłady państw członkowskich są klasyfikowane jako kapitał własny, ponieważ spełniają następujące warunki:

- zgodnie z umową w sprawie wkładu upoważniają one państwa członkowskie do decydowania o sposobie wykorzystania aktywów netto instrumentu w przypadku jego likwidacji,
- należą one do kategorii instrumentów podporządkowanych wobec wszystkich innych kategorii instrumentów,
- wszystkie instrumenty finansowe w kategorii instrumentów podporządkowanej wobec wszystkich innych kategorii instrumentów mają identyczne cechy,
- instrument nie zawiera elementów wymagających klasyfikacji jako zobowiązanie oraz
- całkowite oczekiwane przepływy pieniężne, które można przyporządkować do instrumentu przez okres jego użytkowania, opierają się zasadniczo na zyskach lub stratach, zmianie w ujętych aktywach netto lub zmianie wartości godziwej ujętych i nieujętych aktywów netto instrumentu przez okres jego użytkowania.

Wkłady klasyfikuje się i wycenia po koszcie zamortyzowanym w sprawozdaniu finansowym.

2.4.7. Odsetki i podobne przychody

Odsetki od pożyczek z instrumentu ujmowane są w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów („odsetki i podobne przychody”) oraz w sprawozdaniu z sytuacji finansowej („pożyczki i zaliczki”) według zasady memoriału przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, która jest stopą dokładnie dyskontującą szacowane przyszłe przepływy pieniężne (wypłaty i wpływy) w ciągu całego oczekiwanego okresu trwania pożyczki do poziomu wartości bilansowej netto pożyczki. Po zmniejszeniu zaksięgowanej wartości pożyczki z tytułu utraty wartości przychody z tytułu odsetek nadal są ujmowane według pierwotnej efektywnej stopy procentowej zastosowanej do nowej wartości bilansowej.

Odsetki od pożyczek POCI ujmowane są w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów („odsetki i podobne przychody”) oraz w sprawozdaniu z sytuacji finansowej („pożyczki i zaliczki”) według zasady memoriału przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej skorygowanej o ryzyko kredytowe przez cały okres trwania pożyczki, która to stopa jest stopą dokładnie dyskontującą szacowane przyszłe przepływy pieniężne (wypłaty i wpływy) w ciągu całego oczekiwanego okresu trwania pożyczki do zamortyzowanego kosztu pożyczki.

Opłaty wynikające z zobowiązań są odraczane i ujmowane jako przychód z wykorzystaniem metody efektywnej stopy procentowej w okresie od wypłaty do spłaty danej pożyczki oraz przedstawiane w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w pozycji „Odsetki i podobne przychody”.

2.4.8. Dotacje na spłatę odsetek i pomoc techniczną

Działalność instrumentu obejmuje także zarządzanie dotacjami na spłatę odsetek i pomocą techniczną w imieniu państw członkowskich.

Część wkładów państw członkowskich przeznaczona na wypłatę dotacji na spłatę odsetek i pomoc techniczną nie jest uwzględniana w zasobach stron wnoszących wkład do instrumentu, lecz klasyfikowana jako zobowiązania wobec osób trzecich. W pierwszej kolejności dokonuje się wypłaty na rzecz beneficjentów końcowych, a następnie zmniejsza zobowiązania wobec osób trzecich.

Jeżeli kwoty przeznaczone na dotacje na spłatę odsetek i pomoc techniczną nie są w pełni rozdysponowane, zostają one przeklasyfikowane jako wkład na rzecz instrumentu.

2.4.9. Przychody z tytułu odsetek od środków pieniężnych i ich ekwiwalentów

Przychody z tytułu odsetek od środków pieniężnych i ich ekwiwalentów są wykazywane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów instrumentu według zasady memoriału.

2.4.10. Opłaty, prowizje i dywidendy

Opłaty uzyskane z tytułu usług świadczonych w pewnym okresie ujmowane są jako przychody w trakcie świadczenia usług, natomiast opłaty uzyskane po wykonaniu istotnego działania są ujmowane jako przychody po zakończeniu tego działania. Opłaty te są przedstawiane w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w pozycji „Dochody z tytułu opłat i prowizji”.

Dywidendy związane z udziałami i papierami wartościowymi o zmiennej stopie dochodu są ujmowane po ich otrzymaniu i przedstawiane w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w pozycji „Zrealizowane zyski netto z tytułu udziałów i papierów wartościowych o zmiennej stopie dochodu”.

2.4.11. Podatki

Protokół w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej, dołączony do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, określa, że aktywa, przychody i inne mienie instytucji Unii są zwolnione ze wszelkich podatków bezpośrednich.

2.5. *Ujawnienia informacji dotyczących przejścia*

W poniższej tabeli przedstawiono pierwotne kategorie wyceny zgodnie z MSR 39 oraz nowe kategorie wyceny zgodnie z MSSF 9 dla aktywów i zobowiązań instrumentu na dzień 1 stycznia 2018 r.

p/s. EUR

AKTYWA

Sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2017 r.	Kategoria wyceny w MSR 39	Wartość bilansowa netto	Kategoria wyceny w MSSF 9	Wartość bilansowa netto	Sprawozdanie z sytuacji finansowej od 1 stycznia 2018 r.
1. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	L&R (pożyczki i należności)	549 101	AC (zamortyzowany koszt)	549 101	1. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty
2. Należności od stron wnoszących wkład	L&R (pożyczki i należności)	150 000	AC (zamortyzowany koszt)	150 000	2. Należności od stron wnoszących wkład
3. Aktywa finansowe utrzymywane do upływu terminu zapadalności	HTM (utrzymywane do upływu terminu zapadalności)	144 382	AC (zamortyzowany koszt)	144 382	3. Aktywa finansowe ogółem
4. Pochodne instrumenty finansowe	FVTPL (aktywa wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy)	12 521	FVTPL (aktywa wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy)	12 521	4. Pochodne instrumenty finansowe
5. Pożyczki i należności	L&R (pożyczki i należności)	1 666 725	AC (zamortyzowany koszt)	1 615 589	5. Pożyczki i zaliczki
6. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	AFS (aktywa dostępne do sprzedaży)	497 539	FVTPL (aktywa wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy)	1 422	6. Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu
7. Pozostałe aktywa	L&R (pożyczki i należności)	4 385	AC (zamortyzowany koszt)	4 385	7. Pozostałe aktywa
Aktywa ogółem		3 024 653		2 974 939	Aktywa ogółem

tys. EUR

ZOBOWIĄZANIA

Sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2017 r.	Kategoria wyceny w MSR 39	Wartość bilansowa netto	Kategoria wyceny w MSF 9	Wartość bilansowa netto	Sprawozdanie z sytuacji finansowej od 1 stycznia 2018 r.
8. Pochodne instrumenty finansowe	FVTPL (aktywa wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy)	1 153	FVTPL (aktywa wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy)	1 153	8. Pochodne instrumenty finansowe
9. Przychody przyszłych okresów	AC (zamortyzowany koszt)	25 802	AC (zamortyzowany koszt)	25 802	9. Przychody przyszłych okresów
10. Rezerwy na wystawione gwarancje	Gwarancje finansowe	484	Gwarancje finansowe	484	10. Rezerwy na wystawione gwarancje
11. Rezerwy z tytułu zobowiązań do udzielenia pożyczki	AC (zamortyzowany koszt)	—	AC (zamortyzowany koszt)	—	11. Rezerwy z tytułu zobowiązań do udzielenia pożyczki
12. Zobowiązania wobec osób trzecich	AC (zamortyzowany koszt)	157 285	AC (zamortyzowany koszt)	157 285	12. Zobowiązania wobec osób trzecich
13. Pozostałe zobowiązania	AC (zamortyzowany koszt)	2 462	AC (zamortyzowany koszt)	2 462	13. Pozostałe zobowiązania
Zobowiązania ogółem		187 186		191 342	Zobowiązania ogółem
14. Zasoby stron wnoszących wkład		2 517 000		2 517 000	14. Zasoby stron wnoszących wkład
13.1. Wkład państw członkowskich wniesiony zgodnie z wezwaniem		125 816		—	13.1. Wkład państw członkowskich wniesiony zgodnie z wezwaniem
13.2. Kapitał z aktualizacji wyceny		194 651		266 597	13.2. Kapitał z aktualizacji wyceny
13.3. Zyski zatrzymane		3 024 653		2 974 939	13.3. Zyski zatrzymane
Zobowiązania i kapitał własny ogółem				2 974 939	Zobowiązania i kapitał własny ogółem

W poniższej tabeli uzgodniono wartości bilansowe aktywów i zobowiązań instrumentu z poprzedniej kategorii wyceny zgodnie z MSR 39 z nowymi kategoriami wyceny po przejściu na MSSF 9 w dniu 1 stycznia 2018 r.

tys. EUR				
AKTYWA FINANSOWE	Wartość bilansowa z MSR 39 na 31.12.2017 r.	Przeklasyfikowania	Aktualizacje wyceny	Wartość bilansowa z MSSF 9 na 1.1.2018
Zamortyzowany koszt				
1. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty				
Saldo początkowe zgodnie z MSR 39 i saldo zamknięcia zgodnie z MSSF 9	549 101	—	—	549 101
2. Należności od stron wnoszących wkład				
Saldo początkowe zgodnie z MSR 39 i saldo zamknięcia zgodnie z MSSF 9	150 000	—	—	150 000
3. Aktywa finansowe ogółem				
Saldo początkowe zgodnie z MSR 39 i saldo zamknięcia zgodnie z MSSF 9	144 382	—	—	144 382
4. Pochodne instrumenty finansowe				
Saldo początkowe zgodnie z MSR 39 i saldo zamknięcia zgodnie z MSSF 9	12 521	—	—	12 521
5. Pożyczki i zaliczki				
Saldo początkowe zgodnie z MSR 39	1 666 725	—	—	1 666 725
Przesunięcie z AC do FVTPL	—	-1 422	—	-1 422
Aktualizacje wyceny: Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	—	—	-49 714	-49 714
Saldo zamknięcia zgodnie z MSSF 9	1 666 725	-1 422	-49 714	1 615 589
7. Pozostałe aktywa				
Saldo początkowe zgodnie z MSR 39 i saldo zamknięcia zgodnie z MSSF 9	4 385	—	—	4 385
Aktywa finansowe wyceniane według kosztu zamortyzowanego ogółem	2 527 114	-1 422	-49 714	2 475 978

tys. EUR				
	Wartość bilansowa z MSR 39 na 31.12.2017 r.	Przeklasyfikowania	Aktualizacje wyceny	Wartość bilansowa z MSSF 9 na 1.01.2018 r.
Aktywa wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody / aktywa dostępne do sprzedaży				
6. Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu				
Saldo początkowe zgodnie z MSR 39	497 539	—	—	497 539
Przesunięcie z AFS do FVTPL	—	-497 539	—	-497 539
Saldo zamknięcia zgodnie z MSSF 9	497 539	-497 539	—	—
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody ogółem	497 539	-497 539	—	—
Aktywa wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy				
5. Pożyczki i zaliczki				
Saldo początkowe zgodnie z MSR 39	—	—	—	—
Przesunięcie z AC do FVTPL	—	1 422	—	1 422
Aktualizacje wyceny: Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	—	—	—	—
Saldo zamknięcia zgodnie z MSSF 9	—	1 422	—	1 422

	tys. EUR			
	Wartość bilansowa z MSR 39 na 31.12.2017 r.	Przeklasyfikowania	Aktualizacje wyceny	Wartość bilansowa z MSSF 9 na 1.01.2018 r.
6. Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu				
Saldo początkowe zgodnie z MSR 39	—	—	—	—
Przesunięcie z AFS do FVTPL	—	497 539	—	497 539
Saldo zamknięcia zgodnie z MSSF 9	—	497 539	—	497 539
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy ogółem	—	498 961	—	498 961
Aktywa finansowe ogółem	3 024 653	—	-49 714	2 974 939

	tys. EUR			
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	Wartość bilansowa z MSR 39 na 31.12.2017 r.	Przeklasyfikowania	Aktualizacje wyceny	Wartość bilansowa z MSSF 9 na 1.1.2018 r.
Zamortyzowany koszt				
9. Przychody przyszłych okresów				
Saldo początkowe zgodnie z MSR 39 i saldo zamknięcia zgodnie z MSSF 9	25 802	—	—	25 802
10. Rezerwy z tytułu zobowiązań do udzielenia pożyczki				
Saldo początkowe zgodnie z MSR 39	—	—	—	—
Aktualizacja wyceny odpisu z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	—	—	4 156	4 156
Saldo zamknięcia zgodnie z MSSF 9	—	—	4 156	4 156
11. Zobowiązania wobec osób trzecich				
Saldo początkowe zgodnie z MSR 39 i saldo zamknięcia zgodnie z MSSF 9	157 285	—	—	157 285
12. Pozostałe zobowiązania				
Saldo początkowe zgodnie z MSR 39 i saldo zamknięcia zgodnie z MSSF 9	2 462	—	—	2 462
Zobowiązania finansowe wyceniane według kosztu zamortyzowanego ogółem	185 549	—	4 156	189 705
Aktywa wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy				
13. Pochodne instrumenty finansowe				
Saldo początkowe zgodnie z MSR 39 i saldo zamknięcia zgodnie z MSSF 9	1 153	—	—	1 153
14. Rezerwy na wystawione gwarancje				
Saldo początkowe zgodnie z MSR 39 i saldo zamknięcia zgodnie z MSSF 9	484	—	—	484
Aktualizacja wyceny odpisu z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	—	—	—	—
Saldo zamknięcia zgodnie z MSSF 9	484	—	—	484
Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy ogółem	1 637	—	—	1 637
Zobowiązania finansowe ogółem	187 186	—	4 156	191 342

W poniższej tabeli przeanalizowano wpływ przejścia na MSSF 9 na zasoby stron wnoszących wkład do instrumentu na dzień 1 stycznia 2018 r. Wpływ ten wiąże się z rezerwą odzwierciedlającą wartość godziwą. Nie ma wpływu na inne składniki zasobów stron wnoszących wkład.

tys. EUR

	Kapitał z aktualizacji wyceny
Saldo zamknięcia zgodnie z MSR 39 (na dzień 31 grudnia 2017 r.)	125 816
Przeklasyfikowanie akcji i innych papierów wartościowych o zmiennym dochodzie z AFS na FVTPL	-125 816
Saldo początkowe zgodnie z MSSF 9 (na dzień 1 stycznia 2018 r.)	—
	Zyski zatrzymane
Saldo zamknięcia zgodnie z MSR 39 (na dzień 31 grudnia 2017 r.)	194 651
Przeklasyfikowanie akcji i innych papierów wartościowych o zmiennym dochodzie z AFS na FVTPL	125 816
Ujęcie oczekiwanych strat kredytowych zgodnie z MSSF 9 (pożyczki i zaliczki)	-49 712
Ujęcie rezerw zgodnie z MSSF 9 (zobowiązanie do udzielenia pożyczki)	-4 156
Saldo początkowe zgodnie z MSSF 9 (na dzień 1 stycznia 2018 r.)	266 599
Zmiany w kapitale własnym ze względu na przyjęcie MSSF 9 ogółem	- 53 868

W poniższej tabeli uzgodniono odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości na zamknięcie wyceniany zgodnie z MSR 39 z nowym odpisem aktualizującym z tytułu utraty wartości mierzonym zgodnie z MSSF 9.

tys. EUR

	1.1.2018			31.12.2017	
	12-miesięczne oczekiwane straty kredytowe (faza 1)	Oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia niedotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 2)	Oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 3)	Ogółem	Ogółem
1. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wyceniane po koszcie zamortyzowanym zgodnie z MSR 39 i MSSF 9	—	—	—	—	—
2. Aktywa finansowe ogółem	—	—	—	—	—
3.1 Pożyczki i zaliczki – bilans	19 738	29 976	113 255	162 969	113 255
3.2 Zobowiązania do udzielenia pożyczki – pozycje pozabilansowe	1 993	2 163	—	4 156	—
4. Wystawione umowy gwarancji finansowych	—	484	—	484	484
Ogółem	21 731	32 623	113 255	167 609	113 739

3. Zarządzanie ryzykiem

Poniższa informacja dodatkowa przedstawia ekspozycję instrumentu na ryzyko kredytowe i finansowe oraz zarządzanie tym ryzykiem i kontrolę nad nim; szczególnie dotyczy to ryzyka pierwotnego związanego z wykorzystywaniem instrumentów finansowych. Mowa tu o:

- ryzyku kredytowym – ryzyku poniesienia straty w wyniku niewykonania zobowiązania przez klienta lub kontrahenta, wynikającym z ekspozycji kredytowej w każdej formie, w tym także ryzyku rozrachunku,
- ryzyku płynności – ryzyku, że dany podmiot nie będzie zdolny do finansowania wzrostu wartości aktywów oraz wywiązywania się ze zobowiązań w terminie ich wymagalności bez ponoszenia niemożliwych do zaakceptowania strat,
- ryzyku rynkowym – ryzyku, że zmiany cen i stóp rynkowych, takich jak stopy procentowe, ceny akcji i kursy walutowe, wpłyną na przychody jednostki lub na wartość posiadanych przez nią instrumentów finansowych.

3.1. **Organizacja zarządzania ryzykiem**

Europejski Bank Inwestycyjny na bieżąco dostosowuje swoje zasady zarządzania ryzykiem.

Dyrekcja EBI ds. Zarządzania Ryzykiem zapewnia niezależną identyfikację, ocenę, monitorowanie i zgłaszanie ryzyka, na które instrument jest narażony. W strukturze, w której zachowany jest rozdział obowiązków, Dyrekcja ds. Zarządzania Ryzykiem jest niezależna od jednostek operacyjnych. Na poziomie EBI Dyrektor Generalny ds. Zarządzania Ryzykiem podlega w kwestiach ryzyka wyznaczonemu Wiceprezesowi Europejskiego Banku Inwestycyjnego ds. Zarządzania Ryzykiem. Do obowiązków tego wiceprezesa należy nadzór nad zgłaszaniem ryzyka Komitetowi Zarządzającemu i Radzie Dyrektorów Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

3.2. **Ryzyko kredytowe**

Ryzyko kredytowe to potencjalna strata, która może być skutkiem niewykonania zobowiązania przez klienta lub kontrahenta, a wynika z ekspozycji kredytowej w każdej formie, w tym także z rozrachunku.

3.2.1. **Polityka w zakresie ryzyka kredytowego**

W ramach analizy kredytowej kontrahentów pożyczek EBI ocenia ryzyko kredytowe i przewidywane straty w celu jego obliczenia i dokonania wyceny. EBI opracował wewnętrzną metodykę ratingową w celu określenia wewnętrznych ratingów kontrahentów pożyczek będących pożyczkobiorcami lub gwarantami. Metodyka ta oparta jest na systemie arkuszy oceny dostosowanych do każdego z głównych rodzajów kontrahentów pożyczek (np. przedsiębiorstw, banków, jednostek sektora publicznego itp.). Biorąc pod uwagę zarówno sprawdzone praktyki w dziedzinie bankowości, jak i zasady określone w ramach nowej bazylejskiej umowy kapitałowej (Bazylea II), wszyscy kontrahenci związani z profilem kredytowym określonej transakcji są klasyfikowani do poszczególnych kategorii ratingu wewnętrznego z wykorzystaniem odnośnej metodyki dla każdego rodzaju kontrahenta. W następstwie szczegółowej analizy profili ryzyka finansowego i ryzyka prowadzenia działalności gospodarczej kontrahenta oraz warunków ryzyka panujących w kraju, w którym prowadzi on działalność, każdemu kontrahentowi jest przypisywany rating wewnętrzny odzwierciedlający prawdopodobieństwo niewykonania przez niego zobowiązania w walucie obcej.

Ocena kredytowa operacji typu *project finance* oraz innych strukturyzowanych operacji o ograniczonym zastosowaniu odbywa się z wykorzystaniem narzędzi oceny ryzyka kredytowego właściwych dla danego sektora, skoncentrowanych przede wszystkim na dostępności przepływów pieniężnych i zdolności do obsługi zadłużenia. Narzędzia te obejmują analizę warunków umownych projektów, analizę kontrahentów oraz symulację przepływów pieniężnych. Podobnie jak w przypadku przedsiębiorstw i instytucji finansowych, do każdego projektu jest przypisany wewnętrzny rating ryzyka.

Wszystkie ratingi wewnętrzne są monitorowane przez okres trwania pożyczki i okresowo aktualizowane.

Wszystkie operacje bez udziału państwa (czyli bez państwowych gwarancji ani środków) podlegają określonym ograniczeniom co do poziomu zawieranych transakcji i rozmiarów kontrahenta. W stosownych przypadkach ograniczenia dotyczące kontrahenta są określane na poziomie ekspozycji skonsolidowanej grupy. Tego rodzaju ograniczenia zwykle odzwierciedlają np. wysokość funduszy własnych kontrahenta.

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego w indywidualnych przypadkach EBI stosuje w razie potrzeby różne środki wsparcia jakości kredytowej w postaci:

- zabezpieczeń dotyczących kontrahenta lub projektu (np. zastaw na udziałach; zastaw na aktywach; cesji praw; zastawu na rachunkach), lub
- gwarancji, z reguły zapewnianych przez sponsora finansowanego projektu (np. gwarancje ukończenia, gwarancje na żądanie) lub gwarancji bankowych.

W celu zmniejszenia ryzyka kredytowego nie stosuje się natomiast kredytowych instrumentów pochodnych.

3.2.2. **Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe bez uwzględnienia zabezpieczenia ani innych środków wsparcia jakości kredytowej**

Poniższa tabela przedstawia maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe w odniesieniu do poszczególnych składników sprawozdania z sytuacji finansowej, w tym instrumentów pochodnych. Maksymalną ekspozycję ujęto w wartościach brutto, nie uwzględniając skutków zastosowania zabezpieczenia.

Maksymalna ekspozycja	tys. EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
AKTYWA		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	573 708	549 101
Należności od stron wnoszących wkład	100 000	150 000
Aktywa finansowe ogółem	335 140	144 382
Pochodne instrumenty finansowe	9 873	12 521
Pożyczki i zaliczki	1 540 991	1 666 725
Pozostałe aktywa	171	4 385
Aktywa ogółem	2 559 883	2 527 114
Rezerwy z tytułu zobowiązań do udzielenia pożyczki	-23 822	—
POZYCJE POZABILANSOWE		
POZYCJE POZABILANSOWE		
Zobowiązania warunkowe		
— Gwarancje wystawione	1 553 668	74 569
Zobowiązania		
Niewypłacone pożyczki	1 283 931	869 983
— Gwarancje niewystawione	2 800	7 682
Pozycje pozabilansowe ogółem	2 840 399	952 234
Ekspozycja kredytowa ogółem	5 376 460	3 479 348

3.2.3. Ryzyko kredytowe z tytułu pożyczek i zaliczek

3.2.3.1. Wycena ryzyka kredytowego z tytułu pożyczek i zaliczek

Każda pożyczka lub gwarancja udzielona z instrumentu jest poprzedzona kompleksową oceną ryzyka i oszacowaniem oczekiwanej straty, które znajdują odzwierciedlenie w klasyfikacji pożyczek. Operacje w ramach zestawu finansowania efektywnego (jak opisano w informacji dodatkowej 24), z wyjątkiem pożyczek udzielanych przy pomocy pośredników, nie podlegają wytycznym polityki ryzyka kredytowego i stosuje się do nich inną procedurę. Klasyfikacje pożyczek są ustalane według ogólnie przyjętych kryteriów na podstawie jakości pożyczkobiorcy, terminu zapadalności pożyczki, gwarancji, a w stosownych przypadkach – gwaranta.

System klasyfikacji pożyczek obejmuje metodykę, procesy, bazy danych i systemy informatyczne służące do oceny ryzyka kredytowego w ramach operacji udzielania pożyczek oraz oszacowanie oczekiwanej straty. Wykorzystuje on duże ilości informacji, aby zapewnić porównawczą ocenę ryzyka kredytowego związanego z pożyczkami. Klasyfikacja pożyczek jest odzwierciedleniem wartości bieżącej szacowanego poziomu oczekiwanej straty, który jest wynikiem prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania przez głównych dłużników, ekspozycji na ryzyko oraz rozmiarów straty w przypadku braku spłaty należności. Klasyfikacja pożyczek jest wykorzystywana do następujących celów:

- jako ułatwienie w dokładniejszym oszacowaniu ryzyka udzielenia pożyczki,
- jako ułatwienie w podziale zadań z zakresu monitorowania,
- jako opis jakości portfela pożyczek w dowolnym momencie,
- jako jeden z czynników decydujących o wycenie ryzyka na podstawie oczekiwanej straty.

W określeniu klasyfikacji pożyczki brane są pod uwagę następujące czynniki:

- (i) zdolność kredytowa pożyczkobiorcy: Dyrekcja ds. Zarządzania Ryzykiem niezależnie ocenia pożyczkobiorców i ich zdolność kredytową na podstawie metodyki wewnętrznej i zewnętrznych danych. Zgodnie z zastosowanym nowym podejściem zgodnym z regulacjami Bazylea II Bank opracował metodykę ratingu wewnętrznego służącą do określenia wewnętrznego ratingu pożyczkobiorców i gwarantów. Opiera się ona na zestawie arkuszy oceny dostosowanych do poszczególnych rodzajów kontrahentów;
- (ii) skorelowanie ryzyka niewykonania zobowiązania: służy ono do pomiaru prawdopodobieństwa równoczesnego zaistnienia trudności finansowych w przypadku pożyczkobiorcy i gwaranta. Im wyższa korelacja tego prawdopodobieństwa, tym niższa jest wartość gwarancji, a tym samym niższa (gorsza) jest pozycja w klasyfikacji pożyczek;
- (iii) wartość instrumentów gwarancyjnych i zabezpieczeń: wartość ta jest szacowana na podstawie połączenia zdolności kredytowej wystawcy oraz rodzaju wykorzystanego instrumentu;
- (iv) mająca zastosowanie stopa odzysku: jest to kwota, w przypadku której zakłada się, że zostanie odzyskana w przypadku niewykonania zobowiązania przez danego kontrahenta, wyrażona jako procent odnośnej ekspozycji kredytowej;
- (v) warunki umowne: rzetelne warunki umowne poprawiają jakość pożyczki i podnoszą jej pozycję w wewnętrznej klasyfikacji;
- (vi) okres spłaty pożyczki lub, bardziej ogólnie, przepływy pieniężne w ramach pożyczki: przy niezmienności pozostałych warunków, im dłuższy okres spłaty pożyczki, tym wyższe ryzyko zaistnienia trudności w obsłudze pożyczki.

Oczekiwana strata w związku z pożyczką obliczana jest przez połączenie pięciu elementów omówionych powyżej. W zależności od poziomu tej straty, pożyczka zostaje przypisana do jednego z następujących poziomów klasyfikacji pożyczek:

A Pożyczki najwyższej jakości składające się z trzech kategorii:

A0 obejmuje pożyczki udzielone państwom członkowskim UE lub przez nie gwarantowane, w przypadku których oczekiwana strata wynosi 0 % (na podstawie statusu wierzyciela uprzywilejowanego banku i ustawowej ochrony, które uznaje się za zapewniające pełne odzyskanie aktywów banku w terminie zapadalności).

A+ obejmuje pożyczki przyznane podmiotom innym niż państwa członkowskie UE (lub gwarantowane przez takie podmioty), w przypadku których nie oczekuje się pogorszenia jakości w całym okresie spłaty.

A- obejmuje te operacje udzielenia pożyczek, w przypadku których istnieją pewne wątpliwości co do utrzymania ich obecnego statusu, ale stopień takiego pogorszenia jakości powinien być ograniczony.

B Pożyczki wysokiej jakości: stanowią one kategorię aktywów, które są dla banku bezpieczne, mimo że nie można wykluczyć nieznacznego pogorszenia ich jakości w przyszłości. B+ i B- stosowane są na oznaczenie względnego prawdopodobieństwa takiego pogorszenia.

C Pożyczki dobrej jakości: przykładem mogą być niezabezpieczone pożyczki udzielone stabilnym bankom i przedsiębiorstwom o terminie zapadalności z jednorazową spłatą po 7 latach lub spłacane w ratach, licząc od daty wypłaty, przez okres równoważny.

D Rating ten wyznacza granicę między pożyczkami o dopuszczalnej jakości a tymi, które stały się źródłem problemów. Dokładnie rzecz biorąc, granica w klasyfikacji pożyczek przebiega między podkategoriami D+ i D-. Pożyczki o ratingu D- wymagają podwyższonego monitorowania.

E Ta kategoria w klasyfikacji pożyczek obejmuje pożyczki o profilu ryzyka wyższym niż ogólnie przyjmowane. Obejmuje ona pożyczki, które w okresie trwania przysporzyły poważnych problemów, a ich przekształcenie w stratę nie może być wykluczone. Z tego względu pożyczki te objęte są uważnym i podwyższonym monitorowaniem. Podkategorie E+ i E- odzwierciedlają różnice w intensywności tego specjalnego procesu monitorowania, przy czym w przypadku operacji zaklasyfikowanych jako E- zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, że nie uda się zapewnić obsługi długu w terminie, a zatem potrzebna jest jakaś forma restrukturyzacji długu, co może nawet prowadzić do dokonania odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości.

F (fail – niewywiązanie się z zobowiązania) oznacza pożyczki, w przypadku których poziom ryzyka jest niemożliwy do przyjęcia. Pożyczki zaklasyfikowane jako F- mogą być wyłącznie wynikiem nierozliczonych transakcji, w przypadku których po złożeniu podpisów wystąpiły nieprzewidziane, wyjątkowe i poważne okoliczności. Wszystkie operacje, w przypadku których dochodzi do utraty kwoty głównej pożyczki, są klasyfikowane w kategorii F, a na ich pokrycie stosowana jest specjalna rezerwa.

Zasadniczo pożyczki zaklasyfikowane wewnętrznie do kategorii D- lub niższej są umieszczane na liście pożyczek obserwowanych. Jeżeli jednak pożyczka została początkowo zatwierdzona z profilem ryzyka D- lub gorszym, zostaje umieszczona na tej liście tylko w przypadku wystąpienia istotnego zdarzenia kredytowego powodującego jej dalszy spadek w klasyfikacji pożyczek.

Tabela w sekcji 3.2.3.3. przedstawia analizę jakości kredytowej portfela pożyczek udzielonych w ramach instrumentu na podstawie opisanych wyżej kategorii klasyfikacji pożyczek.

3.2.3.2. Analiza ekspozycji na ryzyko kredytowe w ramach działalności pożyczkowej

Poniższa tabela przedstawia maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe (oczekiwane straty kredytowe netto) w związku z pożyczkami podpisanymi i wypłaconymi, w rozbiu na poszczególne rodzaje pożyczkobiorców, z uwzględnieniem gwarancji udzielonych przez gwarantów:

tys. EUR

Na 31.12.2018	Zabezpieczone	Inne środki wsparcia jakości kredytowej	Niezabezpieczone	Ogółem	% całości
Banki	88 263	—	856 484	944 747	61 %
Przedsiębiorstwa	147 551	45 820	205 198	398 569	26 %
Instytucje publiczne	29 182	—	—	29 182	2 %
Państwa	—	2 647	165 846	168 493	11 %
Wypłacone ogółem	264 996	48 467	1 227 528	1 540 991	100 %
Podpisane niewypłacone	170 356	—	1 089 753	1 260 110	

tys. EUR

Na 31.12.2017	Zabezpieczone	Inne środki wsparcia jakości kredytowej	Niezabezpieczone	Ogółem	% całości
Banki	46 860	11 651	919 216	977 727	59 %
Przedsiębiorstwa	145 914	59 462	285 492	490 868	29 %
Instytucje publiczne	30 882	—	—	30 882	2 %
Państwa	—	3 218	164 030	167 248	10 %
Wypłacone ogółem	223 656	74 331	1 368 738	1 666 725	100 %
Podpisane niewypłacone	89 597	—	780 386	869 983	

Do zadań Dyrekcji ds. Zarządzania Transakcjami i Restrukturyzacji należy monitorowanie kredytobiorcy i gwaranta, a także monitorowanie projektów pod względem finansowym i w kwestii przestrzegania warunków umowy. Tak więc zdolność kredytowa pożyczek, pożyczkobiorców i gwarantów instrumentu jest stale monitorowana, co najmniej raz do roku, lub częściej w zależności od potrzeb oraz od zachodzących zdarzeń kredytowych. W szczególności Dyrekcja ds. Zarządzania Transakcjami i Restrukturyzacji kontroluje wykonywanie praw wynikających z umowy, a w razie obniżenia ratingu lub niedotrzymania warunków umowy podejmowane są czynności zaradcze. W razie konieczności stosowane są środki ograniczające ryzyko zgodnie z wytycznymi dotyczącymi ryzyka kredytowego. W przypadku odnawiania gwarancji bankowych otrzymanych w związku z pożyczkami zapewnia się również zastąpienie tych gwarancji lub inne działania w odpowiednim czasie.

3.2.3.3. Analiza jakości kredytowej według rodzaju pożyczkobiorcy

Poniższe tabele przedstawiają analizę jakości kredytowej portfela pożyczek udzielonych w ramach instrumentu na dzień 31 grudnia 2018 r. i 31 grudnia 2017 r. w podziale na poszczególne kategorie klasyfikacji pożyczek, z uwzględnieniem operacji podpisanych (wypłaconych i niewypłaconych).

tys. EUR

Na 31.12.2018		Wysoka ocena	Ocena standardowa	Minimalne akceptowane ryzyko	Wysokie ryzyko	Brak oceny	Ogółem	% całości
		od A do B-	C	D+	D- i niższa			
Pożyczkobiorca	Banki	232 467	238 619	349 756	698 562	—	1 519 404	54 %
	Przedsiębiorstwa	103 845	7 564	744	693 100	50 000	855 253	31 %
	Institucje publiczne	—	—	29 182	2 994	—	32 176	1 %
	Państwa	—	4 786	7 681	381 801	—	394 268	14 %
Ogółem		336 312	250 969	387 363	1 776 457	50 000	2 801 101	100 %

tys. EUR

Na 31.12.2017		Wysoka ocena	Ocena standardowa	Minimalne akceptowane ryzyko	Wysokie ryzyko	Brak oceny	Ogółem	% całości
		od A do B-	C	D+	D- i niższa			
Pożyczkobiorca	Banki	208 601	187 225	189 727	870 913	—	1 456 466	58 %
	Przedsiębiorstwa	114 769	8 018	3 288	533 382	1 428	660 885	26 %
	Institucje publiczne	—	—	30 882	—	—	30 882	1 %
	Państwa	—	—	13 861	374 614	—	388 475	15 %
Ogółem		323 370	195 243	237 758	1 778 909	1 428	2 536 708	100 %

3.2.3.4. Koncentracja ryzyka w ramach pożyczek i zaliczki

3.2.3.4.1. Analiza geograficzna

Na podstawie kraju pożyczkobiorcy portfel pożyczek udzielonych w ramach instrumentu można przeanalizować według następujących regionów geograficznych:

tys. EUR

Kraj pożyczkobiorcy	31.12.2018	31.12.2017
Kenia	233 269	331 891
Nigeria	172 515	230 042
Zjednoczona Republika Tanzanii	124 718	116 093
Uganda	81 766	169 869
Burundi	77 568	74 703
Barbados	74 638	25 124
Egipt	74 431	—
Jamajka	72 165	85 728
Demokratyczna Republika Konga	62 708	62 439
Mauritius	55 564	26 598
Etiopia	55 215	51 719
Dominikana	54 326	61 326
Mauretania	50 727	64 007
Ghana	39 246	49 895
Togo	30 634	45 574
Rwanda	28 704	38 555
Malawi	26 827	22 800
Region – AKP	24 335	751
Nowa Kaledonia	21 124	21 670

Kraj pożyczkobiorcy	tys. EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
Angola	20 651	14 850
Republika Zielonego Przylądka	18 923	20 487
Senegal	18 330	13 881
Zambia	17 700	10 910
Polinezja Francuska	17 453	17 235
Kamerun	14 784	25 012
Mozambik	14 719	19 212
Kajmany	13 213	14 958
Niger	9 655	5 631
Botswana	7 278	7 618
Seszele	4 786	5 036
Mali	4 767	5 612
Haiti	4 748	6 006
Burkina Faso	4 649	6 041
Samoa	3 986	5 100
Vanuatu	1 848	2 162
Liberia	1 153	1 553
Palau	1 107	1 384
Mikronezja	759	868
Republika Południowej Afryki	2	653
Namibia	—	1 971
Rep. Konga	—	1 730
Tonga	—	31
Ogółem	1 540 991	1 666 725

3.2.3.4.2. Analiza według sektorów przemysłu

Poniższa tabela przedstawia analizę portfela pożyczek udzielonych w ramach instrumentu w podziale na sektory, w których działają pożyczkobiorcy. Operacje, w przypadku których pożyczki wypłacane są najpierw pośrednikowi finansowemu, a potem beneficjentowi końcowemu, są wykazywane w pozycji „Pożyczki globalne”.

Sektor przemysłu, w którym działa pożyczkobiorca	tys. EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
Usługi i inne	957 602	991 282
Rozwój i odnowa obszarów miejskich oraz transport miejski	192 400	194 101
Energia elektryczna, węgiel i inne	181 317	290 364
Materiały podstawowe i górnictwo	45 820	59 462
Przetwórstwo materiałów, budownictwo	33 144	2 194
Drogi i autostrady	32 043	40 960
Lotniska i systemy zarządzania ruchem lotniczym	29 182	30 882
Telekomunikacja	26 095	20 310
Chemikalia, tworzywa sztuczne i wyroby farmaceutyczne	20 436	—
Łańcuch żywnościowy	15 386	15 586
Odzyskiwanie odpadów	7 564	8 018
Infrastruktura społeczna, edukacja i zdrowie	2	1 100
Ropa, gaz i nafta	—	12 466
Ogółem	1 540 991	1 666 725

3.2.3.5. Ryzyko kredytowe dla każdego wewnętrznego ratingu ryzyka

W ramach instrumentu stosuje się wewnętrzną metodykę ratingową zgodną z podejściem opartym na regulacjach Bazylea III. Większości kontrahentów korzystających z instrumentu przypisano rating wewnętrzny zgodnie z tą metodyką. Poniższa tabela przedstawia zestawienie portfela pożyczek udzielonych w ramach instrumentu według lepszego z ratingów wewnętrznych pożyczkobiorcy lub gwaranta, jeżeli jest dostępny. W przypadku gdy rating wewnętrzny nie jest dostępny, do analizy wykorzystano rating zewnętrzny.

Tabela przedstawia zarówno ekspozycje podpisane (wyłacone i niewyłacone) oraz ekspozycje wazone ryzykiem na podstawie wewnętrznej metodyki stosowanej w ramach instrumentu do zarządzania limitami.

	2018					Ogółem
	12-miesięczne oczekiwane straty kredytowe	Oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia niedotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	Oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	POCI	FVTPL	
Pożyczki i zaliczki wyceniane po koszcie zamortyzowanym						
Rating wewnętrzny 1 – minimalne ryzyko kredytowe	—	90 875	—	—	—	90 875
Rating wewnętrzny 2 – bardzo niskie ryzyko kredytowe	74 650	—	—	—	—	74 650
Rating wewnętrzny 3 – niskie ryzyko kredytowe	17 804	—	—	—	—	17 804
Rating wewnętrzny 4 – umiarkowane ryzyko kredytowe	39 295	18 783	—	—	—	58 078
Rating wewnętrzny 5 – kontrahent o słabej sytuacji finansowej	165 551	—	—	—	—	165 551
Rating wewnętrzny 6 – wysokie ryzyko kredytowe	834 194	94 749	—	—	—	928 943
Rating wewnętrzny 7 – bardzo wysokie ryzyko kredytowe	75 057	134 701	—	—	1 806	211 564
Rating wewnętrzny 8 – kontrahent nie wywiązuje się z zobowiązania	—	—	185 273	3 588	—	188 861
Odpis na oczekiwane straty kredytowe	-22 023	-27 342	-143 092	-1 794	-1 084	-195 335
Wartość bilansowa	1 184 528	311 766	42 181	1 794	722	1 540 991
Zobowiązania do udzielenia pożyczki						
Rating wewnętrzny 1 – minimalne ryzyko kredytowe	—	—	—	—	—	—
Rating wewnętrzny 2 – bardzo niskie ryzyko kredytowe	102 092	—	—	—	—	102 092
Rating wewnętrzny 3 – niskie ryzyko kredytowe	12 000	—	—	—	—	12 000
Rating wewnętrzny 4 – umiarkowane ryzyko kredytowe	12 463	—	—	—	—	12 463
Rating wewnętrzny 5 – kontrahent o słabej sytuacji finansowej	230 455	—	—	—	—	230 455
Rating wewnętrzny 6 – wysokie ryzyko kredytowe	567 573	22 467	—	—	—	590 040
Rating wewnętrzny 7 – bardzo wysokie ryzyko kredytowe	100 055	96 074	—	—	—	196 129
Rating wewnętrzny 8 – kontrahent nie wywiązuje się z zobowiązania	—	—	16 932	—	—	16 932
Brak ratingu wewnętrznego (*)	123 821	—	—	—	—	123 821
Odpis na oczekiwane straty kredytowe	-7 225	-16 597	—	—	—	-23 822
Wartość bilansowa	1 141 234	101 944	16 932	—	—	1 260 110

(*) Umowy agencyjne, w przypadku których na dzień sprawozdawczy nie ma odnośnych kontrahentów.

W ramach instrumentu nadal monitoruje się wydarzenia mające wpływ na pożyczkobiorców i gwarantów, zwłaszcza na banki. W szczególności w ramach instrumentu dokonuje się indywidualnej oceny praw wynikających z umowy w przypadku pogorszenia ratingu i dąży się do zastosowania środków łagodzących. Uważnie śledzi się również odnawianie gwarancji bankowych otrzymanych w związku z pożyczkami, aby, w stosownych przypadkach, zapewnić zastępowanie tych gwarancji lub podjęcie innych działań w odpowiednim czasie.

3.2.3.6. Zaległości w spłacie pożyczek oraz utrata wartości

Kwoty zaległości są określane, monitorowane i zgłaszane zgodnie z procedurami określonymi w obowiązujących w całym banku wytycznych i procedurach w zakresie monitorowania finansowego („Finance Monitoring Guidelines and Procedures”). Procedury te są zgodne z najlepszymi praktykami bankowymi i przyjęte w stosunku do wszystkich pożyczek zarządzanych przez EBI.

Proces monitorowania jest tak skonstruowany, aby gwarantował, że (i) potencjalne zaległości są należycie wykrywane i jak najszybciej zgłaszane odpowiedzialnym służbom; (ii) przypadki krytyczne są szybko przekazywane na odpowiedni szczebel operacyjny i decyzyjny; (iii) kierownictwo EBI i państwa członkowskie otrzymują regularne sprawozdania na temat ogólnego statusu zaległości oraz podjętych lub planowanych działań w celu odzyskania środków.

Zaległości i utratę wartości w odniesieniu do pożyczek można przeanalizować następująco:

tys. EUR

	Pożyczki i zaliczki 31.12.2018	Pożyczki i należności 31.12.2017
Wartość bilansowa	1 540 991	1 666 725
Oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe		
Kwota brutto	188 861	136 827
Odpis z tytułu utraty wartości	-144 886	-106 203
Wartość bilansowa oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	43 975	30 624
Przeterminowane, ale które nie utraciły wartości ze względu na ryzyko kredytowe		
Przeterminowane		
0–30 dni	804	1 227
30–60 dni	—	77
60–90 dni	—	31
90–180 dni	—	18
więcej niż 180 dni	1	1
Wartość bilansowa pożyczek zaległych bez utraty wartości ze względu na ryzyko kredytowe	805	1 354
Wartość bilansowa składników innych niż pożyczki zaległe i objęte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	1 496 211	1 634 747
Wartość bilansowa pożyczek i zaliczek ogółem	1 540 991	1 666 725

3.2.3.7. Renegocjacja pożyczek i zwłoka/wstrzymanie

W ramach instrumentu uznaje pożyczki podlegają zwłoce/wstrzymaniu, jeżeli w reakcji na niekorzystne zmiany sytuacji finansowej pożyczkobiorcy w ramach instrumentu renegocjuje się pierwotne warunki umowy z pożyczkobiorcą mające bezpośredni wpływ na przyszłe przepływy pieniężne związane z instrumentem finansowym, co może przynieść instrumentowi stratę. Wpływ finansowy działań restrukturyzacyjnych ogranicza się jednak zazwyczaj do ewentualnych odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości, ponieważ w ramach instrumentu zapewnia się neutralność finansową, która ma odzwierciedlenie w renegocjowanych warunkach dotyczących ustalania cen operacji podlegających restrukturyzacji.

W normalnych warunkach działalności klasyfikacja takich pożyczek zostałaby zmieniona na niższą, a przed renegocjacją pożyczka zostałaby umieszczona na liście pożyczek obserwowanych. Po renegocjacji pożyczki te będą ściśle monitorowane w ramach instrumentu. Jeżeli renegocjowane warunki płatności nie umożliwią odzyskania pierwotnej wartości bilansowej składnika aktywów, uznanie zostanie, że utracił on wartość. Wysokość odpowiednich odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości zostanie obliczona na podstawie prognozowanych przepływów pieniężnych zdyskontowanych według początkowej efektywnej stopy procentowej. Wszystkie pożyczki, których jakość obniżyła się w klasyfikacji do poziomu E-, monitoruje się regularnie pod kątem konieczności dokonania odpisu aktualizującego; wszystkie pożyczki zaklasyfikowane do kategorii F wymagają dokonania odpisu. Kiedy klasyfikacja pożyczki wyraźnie się poprawi, pożyczka zostanie usunięta z listy pożyczek obserwowanych zgodnie z procedurami w ramach instrumentu.

Działania i praktyki związane z udzieleniem zwłoki podejmowane przez zespół restrukturyzacyjny banku obsługujący instrument w okresie sprawozdawczym obejmują przedłużenie terminu wymagalności, odroczenie spłat wyłącznie w odniesieniu do kapitału, odroczenie spłat odsetek i kapitału oraz kapitalizację zaległych wpłat. Takie działania związane z udzieleniem zwłoki nie prowadzą do usunięcia z bilansu operacji bazowej, chyba że wpływ zmian umownych na bieżącą wartość netto pożyczki w dniu restrukturyzacji uznaje się za istotny. Jeżeli taki nowo ujęty składnik aktywów finansowych utraciłby wartość ze względu na ryzyko kredytowe, byłby on zgodny z definicją POCL.

Ekspozycji podlegających zmianom warunków umownych, które nie mają wpływu na przyszłe przepływy pieniężne, takie jak zabezpieczenie lub zrzeczenie się praw określonych umowie, nie uznaje się za wstrzymane i dlatego zdarzenia te same w sobie nie są uznawane za wystarczającą podstawę do stwierdzenia utraty wartości.

Operacje podlegające działaniom związanym z udzieleniem zwłoki wykazano jako takie w tabeli poniżej:

	tys. EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
Liczba operacji podlegających działaniom związanym z udzieleniem zwłoki	33	27
Wartości bilansowe W tym:	280 720	136 973
o utraconej wartości	9 506	112 423
Z ujętym odpisem aktualizującym z tytułu utraty wartości	86 334	107 256
Przychody z tytułu odsetek w odniesieniu do operacji podlegających zwłóce/wstrzymaniu	13 465	8 418
Ekspozycje trwale odpisane (po zakończeniu/sprzedży operacji)	—	9 395

	Działania związane z udzieleniem zwłoki						tys. EUR
	31.12.2017	Przedłużenie terminu wymagalności	Odroczenie spłat wyłącznie w odniesieniu do kapitału	Odroczenie spłat odsetek i kapitału	Inne	Spłata umowna i wygaśnięcie umów ⁽¹⁾	31.12.2018
Banki	30 347	—	290	5 654	765	-9 464	27 592
Przedsiębiorstwa	106 626	3 463	—	15 271	143 261	-15 493	253 128
Ogółem	136 973	3 463	290	20 925	144 026	-24 957	280 720

⁽¹⁾ Zmniejszenia wynikają ze spłat kapitału, które miały miejsce w ciągu roku w odniesieniu do operacji już uznanych za podlegające zwłóce/wstrzymaniu na dzień 31 grudnia 2018 r., oraz z wygaśnięcia środków podlegających zwłóce/wstrzymaniu w ciągu roku.

3.2.4. Ryzyko kredytowe z tytułu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów

Dostępne środki są inwestowane zgodnie z ustalonym w ramach instrumentu harmonogramem zobowiązań umownych w zakresie wypłat. Na dzień 31 grudnia 2018 r. i dzień 31 grudnia 2017 r. inwestycje miały postać depozytów bankowych, certyfikatów depozytowych i komercyjnych papierów dłużnych.

Zatwierdzone jednostki posiadają rating podobny do krótko- i długoterminowych ratingów wymaganych w przypadku własnych depozytów skarbowych EBI. W przypadku różnic w ratingach przyznanych przez różne agencje ratingowe, decydujące znaczenie ma rating najniższy. Maksymalny dopuszczony limit zaangażowania w przypadku pojedynczego zatwierdzonego banku wynosi obecnie 50 000 000 EUR (pięćdziesiąt milionów euro). Wyjątek od tej zasady stanowi Societe Generale, który prowadzi operacyjne rachunki pieniężne instrumentu. Limit krótkoterminowego zaangażowania kredytowego dla Societe Generale na dzień 31 grudnia 2018 r. i 31 grudnia 2017 r. wynosi 110 000 000 EUR (sto dziesięć milionów euro). Ten zwiększony limit dotyczy kwot środków pieniężnych na operacyjnych rachunkach pieniężnych oraz instrumentów wystawionych przez kontrahentów i utrzymywanych w ramach portfela skarbowego.

Wszystkie inwestycje powierzono zatwierdzonym jednostkom z okresem zapadalności nie dłuższym niż trzy miesiące, licząc od daty waluty. Wszystkie naruszenia limitów ekspozycji kredytowej zgłoszono odpowiednim mocodawcom. Na dzień 31 grudnia 2018 r. wszystkie depozyty terminowe, komercyjne papiery dłużne i środki pieniężne w kasie utrzymywane w ramach portfela skarbowego instrumentu miały rating nie niższy niż P-2 (ekwiwalent według agencji Moody's) na dzień rozliczenia. Na dzień 31 grudnia 2017 r. wszystkie depozyty terminowe, komercyjne papiery dłużne i środki pieniężne w kasie utrzymywane w ramach portfela skarbowego instrumentu miały rating nie niższy niż P-1 (ekwiwalent według agencji Moody's) na dzień rozliczenia.

Poniższa tabela przedstawia stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów z naliczonymi odsetkami:

tys. EUR

Minimalny rating krótkoterminowy (termin agencji Moody's)	Minimalny rating długoterminowy (termin agencji Moody's)	31.12.2018		31.12.2017	
P-1	Aaa	71 914	13 %	49 616	9 %
P-1	Aa3	49 972	9 %	89 971	16 %
P-1	A1	199 938	34 %	143 080	26 %
P-1	A2	201 899	35 %	266 434	49 %
P-2	A3	49 985	9 %	—	0 %
Ogółem		573 708	100 %	549 101	100 %

3.2.5. Ryzyko kredytowe z tytułu instrumentów pochodnych

3.2.5.1. Polityka dotycząca ryzyka kredytowego z tytułu instrumentów pochodnych

Ryzyko kredytowe związane z instrumentami pochodnymi to strata, którą jedna ze stron ponosi, gdy druga strona nie jest w stanie wywiązać się z ciężących na niej zobowiązań umownych. Ryzyko kredytowe związane z instrumentami pochodnymi zależy od szeregu czynników (takich jak stopy procentowe i kursy wymiany walut) i z reguły odpowiada tylko niewielkiej części ich wartości nominalnej.

W normalnych warunkach działalności w ramach instrumentu mogą być zawierane umowy swapowe w celu zabezpieczenia określonych operacji udzielania pożyczek lub kontrakty terminowej wymiany walut w celu zabezpieczenia pozycji walutowej, denominowane w walutach innych niż euro będących przedmiotem aktywnego obrotu. Wszystkie umowy swapowe są zawierane przez Europejski Bank Inwestycyjny z zewnętrznymi kontrahentami. Operacje swapowe podlegają tym samym umowom ramowym (Master Swap Agreement) i umowom CSA zawartym przez Europejski Bank Inwestycyjny z jego partnerami zewnętrznymi.

3.2.5.2. Wycena ryzyka kredytowego z tytułu instrumentów pochodnych

Wszystkie operacje swapowe wykonane przez Europejski Bank Inwestycyjny i związane z instrumentem są traktowane zgodnie z tymi samymi warunkami umownymi i zgodnie z tą samą metodyką, które są stosowane do instrumentów pochodnych wynegocjowanych przez Bank do własnych celów. Między innymi kwalifikowalność kontrahentów operacji swapowych jest ustalana przez Bank według tych samych warunków kwalifikowalności, jakie są stosowane do celów innych operacji swapowych.

Europejski Bank Inwestycyjny dokonuje pomiaru ekspozycji na ryzyko kredytowe z tytułu operacji swapowych i operacji na instrumentach pochodnych, stosując w kwestii sprawozdawczości i monitorowania limitów strategię Net Market Exposure (ekspozycja rynkowa netto) oraz Potential Future Exposure (potencjalna przyszła ekspozycja). Obie te strategię w pełni uwzględniają instrumenty pochodne związane z Instrumentem Inwestycyjnym.

— Poniższa tabela przedstawia terminy zapadalności swapów walutowo-procentowych z podziałem według ich wartości nominalnej i wartości godziwej:

tys. EUR

Umowy swapowe na 31.12.2018	Na okres krótszy niż	1 rok	5 lat	Na ponad	Ogółem za 2018 r.
	1 rok	do 5 lat	do 10 lat	do 10 lat	
Wartość nominalna	—	5 245	—	—	5 245
Wartość godziwa (tj. zdyskontowana wartość netto)	—	-325	—	—	-325

tys. EUR

Umowy swapowe na 31.12.2017	Na okres krótszy niż	1 rok	5 lat	Na ponad	Ogółem za 2017 r.
	1 rok	do 5 lat	do 10 lat	do 10 lat	
Wartość nominalna	—	8 098	—	—	8 098
Wartość godziwa (tj. zdyskontowana wartość netto)	—	-955	—	—	-955

- W ramach instrumentu zawiera się krótkoterminowe umowy swapowe („krótkoterminowe swapy walutowe”) służące zabezpieczeniu ryzyka walutowego w związku z wypłacanymi pożyczkami w walutach innych niż EUR. Krótkoterminowe swapy walutowe mają termin zapadalności nie dłuższy niż trzy miesiące i są regularnie rolowane. Wartość nominalna krótkoterminowych swapów walutowych wynosiła 1 460,6 mln EUR w dniu 31 grudnia 2018 r. i 1 500,0 mln EUR w dniu 31 grudnia 2017 r. Wartość godziwa krótkoterminowych swapów walutowych wynosiła 1,1 mln EUR w dniu 31 grudnia 2018 r. i 12,0 mln EUR w dniu 31 grudnia 2017 r.
- W ramach instrumentu zawiera się umowy swapowe na stopy procentowe w celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej na udzielonych pożyczkach. Na dzień 31 grudnia 2018 r. pozostają dwa nierozliczone swapy stóp procentowych o wartości nominalnej wynoszącej 28,5 mln EUR (w 2017 r.: 31,7 mln EUR) i wartości godziwej wynoszącej 0,7 mln EUR (w 2017 r.: 0,3 mln EUR).

3.2.6. Ryzyko kredytowe z aktywów finansowych

Poniższa tabela przedstawia stan portfela aktywów finansowych w całości składającego się z komercyjnych papierów dłużnych, których termin zapadalności przypada w okresie do trzech miesięcy, wydanych lub gwarantowanych przez jednostki państwowe niższego szczebla, banki i instytucje niebędące bankami. Kwalifikowanymi emitentami są państwa członkowskie UE, ich agencje, banki oraz podmioty pozabankowe. Maksymalny dopuszczony limit zaangażowania w przypadku pojedynczego zatwierdzonego emitenta wynosi obecnie 50 000 000 EUR (pięćdziesiąt milionów euro). Inwestycje w średnio- i długoterminowe obligacje również mogą być brane pod uwagę zgodnie z wytycznymi inwestycyjnymi, zależnie od wymogów dotyczących płynności.

Minimalny rating krótkoterminowy (termin agencji Moody's)	Minimalny rating długoterminowy (termin agencji Moody's)	31.12.2018		31.12.2017	
P-1	Aa2	80 041	24 %	—	0 %
P-1	Aa3	95 055	29 %	—	0 %
P-1	A1	15 005	4 %	—	0 %
P-1	A2	45 008	13 %	—	0 %
P-2	A2	50 015	15 %	—	0 %
P-2	A3	50 016	15 %	—	0 %
P-2	Baa2	—	0 %	94 353	65 %
NP	Ba1	—	0 %	50 029	35 %
Ogółem		335 140	100 %	144 382	100 %

3.3. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności odnosi się do zdolności jednostki do finansowania wzrostu wartości aktywów oraz wywiązywania się ze zobowiązań w terminie ich wymagalności bez ponoszenia niemożliwych do zaakceptowania strat. Ryzyko płynności można podzielić na ryzyko płynności finansowania i ryzyko płynności rynkowej. Ryzyko płynności finansowania jest to ryzyko, że jednostka nie będzie w stanie skutecznie sprostać zarówno oczekiwany, jak i nieoczekiwany obecnym i przyszłym potrzebom w zakresie przepływów pieniężnych bez pogorszenia swojej bieżącej działalności lub kondycji finansowej. Ryzyko płynności rynkowej jest to ryzyko, że jednostka nie będzie mogła łatwo kompensować lub zlikwidować pozycji po cenie rynkowej ze względu na niewystarczającą głębokość rynku lub zakłócenia jego funkcjonowania.

3.3.1. Zarządzanie ryzykiem płynności

Instrument jest finansowany głównie z rocznych wkładów państw członkowskich oraz ze środków powracających z operacji instrumentu. W ramach instrumentu ryzykiem płynności finansowania zarządza się przede wszystkim poprzez planowanie potrzeb związanych z płynnością netto i wymaganych rocznych wkładów państw członkowskich.

W celu obliczenia rocznych wkładów państw członkowskich przez cały rok analizuje się i monitoruje harmonogram wypłat bieżących i przygotowywanych. Wydarzenia wyjątkowe, takie jak wcześniejsze spłaty, sprzedaż udziałów lub niewywiązanie się dłużnika z zobowiązań, są uwzględniane w celu skorygowania rocznych wymogów w zakresie płynności.

W celu dalszego zminimalizowania ryzyka płynności instrument utrzymuje rezerwy płynności wystarczające, aby w dowolnym momencie pokryć prognozowane wypłaty gotówkowe, o których okresowo informuje odpowiedzialny za pożyczki departament EBI. Fundusze inwestuje się na rynku pieniężnym i rynku obligacji w formie depozytów międzybankowych i innych krótkoterminowych instrumentów finansowych, uwzględniając zobowiązania instrumentu dotyczące wypłat. Aktywami płynnymi instrumentu zarządza Departament Skarbu Banku w celu utrzymania odpowiedniej płynności, tak aby możliwe było wywiązywanie się ze zobowiązań w ramach instrumentu.

Zgodnie z zasadą podziału obowiązków między jednostkami operacyjnymi i jednostkami rozliczeniowymi operacje rozliczeniowe związane z inwestowaniem tych aktywów wchodzi w zakres obowiązków Departamentu Planowania i Rozliczania Operacji EBI. Ponadto zatwierdzanie kontrahentów oraz określanie limitów dla inwestycji finansowych, a także monitorowanie tych limitów jest obowiązkiem Dyrekcji ds. Zarządzania Ryzykiem Banku.

3.3.2. Wycena ryzyka płynności

W tabelach zawartych w niniejszej sekcji przeanalizowano zobowiązania finansowe instrumentu według daty wymagalności na podstawie okresu od dnia bilansowego do terminu wymagalności określonego w umowie (według niezdykontowanych przepływów pieniężnych).

Jeżeli chodzi o zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania pochodne, instrument utrzymuje zobowiązania w postaci niewypłaconych części kredytów na podstawie podpisanych umów udzielenia pożyczki, niewypłaconych części środków na mocy podpisanych umów subskrypcji kapitału/umów inwestycyjnych, udzielonych gwarancji pożyczkowych lub przyznanych dotacji na spłatę odsetek i pomoc techniczną.

Pożyczki udzielane w ramach instrumentu inwestycyjnego mają termin wypłaty. Wypłat dokonuje się jednak w momentach i w kwotach odpowiadających postępom odnośnych projektów inwestycyjnych. Ponadto pożyczki instrumentu inwestycyjnego są transakcjami realizowanymi w warunkach operacyjnych, dla których typowe są dość duże wahania, gdyż ich harmonogram wypłat jest obciążony znacznym stopniem niepewności.

Inwestycje kapitałowe stają się wymagalne w momencie wydania przez osoby zarządzające środkami własnymi ważnego wezwania do opłacenia kapitału, stosownie do postępów w działalności inwestycyjnej. Całkowity okres wypłaty pożyczki wynosi zwykle 3 lata, przy czym jest on często przedłużany o rok lub dwa. Niektóre zobowiązania z tytułu wypłaty zwykle wykraczają poza okres wypłaty pożyczki do czasu pełnego zbycia odnośnych inwestycji funduszu, ponieważ jego płynność może być niekiedy niedostateczna do pokrycia niektórych opłat lub innych wydatków.

Gwarancje nie są ujmowane jako osobne zobowiązania do wypłaty, do czasu uruchomienia gwarancji. Pozostała kwota gwarancji jest zmniejszana zgodnie z harmonogramem spłaty pożyczek objętych gwarancją.

Wpływy środków pieniężnych na przyznane dotacje na spłatę odsetek występują w przypadku pożyczek subsydiowanych finansowanych z zasobów własnych Banku. W związku z tym zgłaszane wpływy stanowią wyłącznie zobowiązania związane z tymi pożyczkami, a nie całkowitą kwotę przyznanych, niewypłaconych dotacji na spłatę odsetek. Podobnie jak w przypadku pożyczek, harmonogram ich wypłaty jest niepewny.

„Nominalne wpływy brutto” na przyznaną pomoc techniczną w tabeli „Profil wymagalności zobowiązań finansowych innych niż zobowiązania pochodne” dotyczą łącznej niewypłaconej kwoty podpisanych umów na pomoc techniczną. Schemat czasowy dokonywania wypłat charakteryzuje wysoki stopień niepewności. Wpływy środków pieniężnych w kolumnie „3 miesiące lub mniej” stanowią kwotę niezapłaconych faktur, które otrzymano do dnia sprawozdawczego.

Zobowiązania dotyczące zobowiązań finansowych innych niż zobowiązania pochodne, w przypadku których nie określono umownych terminów wymagalności, umieszczono w kolumnie „Nieokreślony termin wymagalności”. Zobowiązania, w przypadku których na dzień sprawozdawczy zarejestrowano wniosek o wypłatę, umieszczono w odpowiedniej kolumnie.

Jeżeli chodzi o pochodne zobowiązania finansowe, ich profil wymagalności odpowiada określonym w umowie niezdykontowanym przepływowi pieniężnym brutto z transakcji swapowych, w tym swapów walutowych, swapów walutowo-procentowych, krótkoterminowych swapów walutowych i swapów stóp procentowych.

Profil wymagalności zobowiązań finansowych innych niż zobowiązania pochodne W tys. EUR na 31.12.2018	3 miesiące lub mniej	Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Nieokreślony termin wymagalności	Nominalne wpływy brutto
Wpływy na pożyczki udzielone, ale niewypłacone	7 854	—	—	—	1 276 077	1 283 931
Wpływy na przyznane środki inwestycyjne i subskrypcję udziałów	2 023	—	—	—	345 144	347 167
Pozostałe (gwarancje podpisane niewystawione, gwarancje wystawione)	—	—	—	—	1 556 468	1 556 468
Wpływy na przyznane dotacje na spłatę odsetek	—	—	—	—	360 655	360 655
Wpływy na przyznaną pomoc techniczną	2 373	—	—	—	24 082	26 455
Ogółem	12 250	—	—	—	3 562 426	3 574 676

Profil wymagalności zobowiązań finansowych innych niż zobowiązania pochodne W tys. EUR na 31.12.2017	3 miesiące lub mniej	Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Nieokreślony termin wymagalności	Nominalne wpływy brutto
Wpływy na pożyczki udzielone, ale niewypłacone	5 543	—	—	—	864 440	869 983
Wpływy na przyznane środki inwestycyjne i subskrypcję udziałów	5 039	—	—	—	316 656	321 695
Pozostałe (gwarancje podpisane niewystawione, gwarancje wystawione)	—	—	—	—	82 251	82 251
Wpływy na przyznane dotacje na spłatę odsetek	1 245	—	—	—	286 066	287 311
Wpływy na przyznaną pomoc techniczną	1 931	—	—	—	24 720	26 651
Ogółem	13 758	—	—	—	1 574 133	1 587 891

Profil wymagalności pochodnych zobowiązań finansowych W tys. EUR na 31.12.2018	3 miesiące lub mniej	Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Nominalne wpływy/ wyływy brutto
Swapy walutowe i swapy walutowo-procentowe – Wpływy	5	3 281	1 816	—	5 102
Swapy walutowe i swapy walutowo-procentowe – Wyływy	—	-4 081	-1 770	—	-5 851
Krótkoterminowe swapy walutowe – Wpływy	1 460 608	—	—	—	1 460 608
Krótkoterminowe swapy walutowe – Wyływy	-1 465 498	—	—	—	-1 465 498
Swapy stóp procentowych – Wpływy	397	1 171	3 473	204	5 245
Swapy stóp procentowych – Wyływy	—	-1 340	-3 030	-175	-4 545
Ogółem	-4 488	-969	489	29	-4 939

Profil wymagalności pochodnych zobowiązań finansowych W tys. EUR na 31.12.2017	3 miesiące lub mniej	Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Nominalne wpływy/ wyływy brutto
Swapy walutowe i swapy walutowo-procentowe – Wpływy	7	3 144	5 122	—	8 273
Swapy walutowe i swapy walutowo-procentowe – Wyływy	—	-4 051	-5 959	—	-10 010
Krótkoterminowe swapy walutowe – Wpływy	1 500 000	—	—	—	1 500 000
Krótkoterminowe swapy walutowe – Wyływy	-1 493 987	—	—	—	-1 493 987
Swapy stóp procentowych – Wpływy	355	1 102	4 138	625	6 219
Swapy stóp procentowych – Wyływy	—	-1 502	-3 782	-556	-5 840
Ogółem	6 375	-1 307	-482	69	4 655

3.3.3. Długoterminowe aktywa i zobowiązania finansowe

W poniższej tabeli przedstawiono wartości bilansowe aktywów finansowych niebędących instrumentami pochodnymi oraz zobowiązań finansowych, których odzyskanie lub rozliczenie jest spodziewane po upływie 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego.

	tys. EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
Aktywa finansowe:		
Pożyczki i zaliczki	1 666 232	1 608 488
Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu	567 292	497 539
Pozostałe aktywa	171	318
Ogółem	2 233 695	2 106 345
Zobowiązania finansowe:		
Rezerwy na wystawione gwarancje	793	549
Zobowiązania wobec osób trzecich	93 641	109 004
Rezerwy z tytułu zobowiązań do udzielenia pożyczki	23 822	—
Ogółem	118 256	109 3

3.4. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe jest to ryzyko, że zmiany cen i stóp rynkowych, takich jak stopy procentowe, ceny akcji i kursy walutowe, wpłyną na przychody jednostki lub na wartość posiadanych przez nią instrumentów finansowych.

3.4.1. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej wynika ze zmienności wartości ekonomicznej pozycji związanych ze stopami procentowymi lub przychodów uzyskanych z tych pozycji ze względu na niekorzystne zmiany wysokości stóp procentowych.

Wahania wartości ekonomicznej instrumentu ani niedopasowanie wyceny między poszczególnymi aktywami, zobowiązaniami i instrumentami zabezpieczającymi nie mają bezpośredniego wpływu na instrument, ponieważ (i) nie wiążą się z nim żadne bezpośrednie koszty finansowania zewnętrznego ani oprocentowane zobowiązania; oraz (ii) w ramach instrumentu akceptuje się wpływ wahań stopy procentowej na przychody z inwestycji.

W ramach instrumentu wrażliwość portfela pożyczek i swapów zabezpieczających w skali mikro na wahania stopy procentowej wycenia się przez obliczenie wartości według punktu bazowego.

Wartość według punktu bazowego pozwala wycenić zysk lub stratę według wartości bieżącej netto odnośnego portfela w wyniku wzrostu stóp procentowych o 1 punkt bazowy (0,01 %) w określonym przedziale czasowym „rynek pieniężny – do jednego roku”, „bardzo krótki – od 2 do 3 lat”, „krótki – od 4 do 6 lat”, „średni – od 7 do 11 lat”, „długi – od 12 do 20 lat” lub „bardzo długi – powyżej 21 lat”.

Aby określić wartość bieżącą netto przepływów pieniężnych pożyczek denominowanych w EUR, w ramach instrumentu stosuje się podstawową krzywą finansowania w EUR. Europejskiego Banku Inwestycyjnego (krzywa swapu EUR skorygowana o globalny spread finansowania EBI). Krzywa finansowania w USD Europejskiego Banku Inwestycyjnego jest stosowana do obliczania wartości bieżącej netto przepływów pieniężnych pożyczek denominowanych w USD. Wartość bieżąca netto przepływów pieniężnych pożyczek denominowanych w walutach, dla których wiarygodne i wystarczająco kompletne krzywe dyskontowe nie są dostępne, określa się, zastępczo stosując podstawową krzywą finansowania w EUR. Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

Do obliczenia wartości bieżącej netto swapów zabezpieczających w skali mikro instrument wykorzystuje krzywą swapu w EUR dla przepływów pieniężnych denominowanych w EUR oraz krzywą swapu w USD dla przepływów pieniężnych denominowanych w USD.

Zgodnie z poniższą tabelą wartość bieżąca netto portfela pożyczek po uwzględnieniu odnośnych swapów zabezpieczających w skali mikro na dzień 31 grudnia 2018 r. zmniejszyłaby się o 483 tys. EUR (na dzień 31 grudnia 2017 r.: spadek o 488 tys. EUR), gdyby wszystkie istotne krzywe stóp procentowych wzrosły równocześnie i równoległe o 1 punkt bazowy.

	tys. EUR						
Wartość według punktu bazowego Na 31.12.2018	Rynek pieniężny 1 rok	Bardzo krótki od 2 do 3 lat	Krótki od 4 do 6 lat	Średni od 7 do 11 lat	Długi od 12 do 20 lat	Bardzo długi 21 lat	Ogółem
Wrażliwość pożyczek i swapów zabezpieczających w skali mikro ogółem	-38	-94	-168	-154	-29	—	-483

tys. EUR

Wartość według punktu bazowego Na dzień 31.12.2017	Rynek pieniężny 1 rok	Bardzo krótki od 2 do 3 lat	Krótki od 4 do 6 lat	Średni od 7 do 11 lat	Długi od 12 do 20 lat	Bardzo długi 21 lat	Ogółem
Wrażliwość pożyczek i swapów zabezpieczających w skali mikro ogółem	-49	-96	-159	-168	-16	—	-488

3.4.2. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe instrumentu to ryzyko utraty wpływów lub wartości ekonomicznej wynikające z niekorzystnych zmian w kursach wymiany walut.

Z uwagi na walutę księgową odniesienia (jaką dla instrumentu jest euro), ekspozycja na ryzyko walutowe w przypadku instrumentu istnieje zawsze, gdy występuje niedopasowanie aktywów i zobowiązań denominowanych w walucie księgowej innej niż waluta odniesienia. Ryzyko walutowe obejmuje także skutki zmian wartości przyszłych przepływów środków pieniężnych denominowanych w walucie księgowej innej niż waluta odniesienia, np. płatności z tytułu odsetek i dywidend, ze względu na wahania kursów wymiany.

3.4.2.1. Ryzyko walutowe a aktywa finansowe

Aktywa finansowe instrumentu denominowane są albo w EUR, albo w USD.

Ryzyko walutowe jest zabezpieczone transakcjami walutowymi typu spot lub forward, krótkoterminowymi swapami walutowymi lub swapami walutowymi. Departament Skarbu EBI może w razie konieczności i stosownie do sytuacji wykorzystać zgodnie z polityką Banku jakikolwiek inny instrument, który zapewni ochronę przed ryzykiem rynkowym związanym z działalnością finansową w ramach instrumentu.

3.4.2.2. Ryzyko walutowe a operacje finansowane lub gwarantowane przez instrument

Wkłady państw członkowskich na rzecz instrumentu przyjmowane są w euro. Operacje finansowane lub gwarantowane przez instrument, a także dopłaty do oprocentowania mogą być denominowane w EUR, USD lub innej zatwierdzonej walucie.

Ekspozycja na ryzyko walutowe (w stosunku do EUR jako waluty referencyjnej) występuje, gdy transakcje denominowane w walutach innych niż EUR są niezabezpieczone. Wytyczne dotyczące zabezpieczania ryzyka walutowego opisano poniżej.

3.4.2.2.1. Zabezpieczanie operacji denominowanych w USD

Ryzyko walutowe wynikające z operacji instrumentu denominowanych w USD jest zabezpieczone zbiorczo za pomocą krótkoterminowych swapów walutowych w EUR/USD, okresowo rolowanych i dostosowywanych kwotowo. Krótkoterminowe swapy walutowe pełnią dwie funkcje. Z jednej strony zapewnia się niezbędną płynność na potrzeby nowych wypłat (pożyczki i kapitał), a z drugiej strony utrzymuje się zabezpieczenie przed ryzykiem walutowym w skali makro.

Na początku każdego okresu przepływy pieniężne, które w kolejnym okresie mają być otrzymane lub wypłacone w USD, są oszacowywane na podstawie planowanych lub oczekiwanych środków powracających i wypłat. Następnie krótkoterminowe swapy walutowe osiągające termin zapadalności są rolowane, a ich kwota jest korygowana, tak aby pokrywała co najmniej płynność w USD potrzebną w kolejnym okresie.

- Co miesiąc pozycja walutowa w USD jest zabezpieczana transakcjami typu spot lub forward, jeżeli przekracza odpowiednie limity.
- W okresie odnawiania swapów nieoczekiwane niedobory środków w USD są pokrywane za pomocą doraźnych operacji krótkoterminowych swapów walutowych, natomiast nadwyżki środków są inwestowane w aktywa finansowe lub przeliczane na EUR, jeżeli wynikają ze zwiększenia pozycji walutowej.

3.4.2.2.2. Zabezpieczanie operacji denominowanych w walutach innych niż EUR i USD

- Operacje w ramach instrumentu denominowane w walutach innych niż EUR i USD są zabezpieczane za pomocą umów na swapy walutowe o tym samym profilu finansowym, co stanowiąca ich podstawę pożyczka, pod warunkiem że funkcjonuje rynek swapowy.
- W przypadku instrumentu występują operacje denominowane w walutach, dla których możliwości zabezpieczenia nie są łatwo dostępne lub ich koszt jest wysoki. Operacje te denominowane są w walutach lokalnych, ale rozliczane w EUR lub USD. Zasady ramowe Instrumentu Inwestycyjnego dotyczące ryzyka finansowego, zatwierdzone przez Komitet Instrumentu Inwestycyjnego w dniu 22 stycznia 2015 r., oferują możliwość zabezpieczenia ekspozycji na ryzyko walutowe w walutach lokalnych, które są w znaczącym stopniu dodatnio skorelowane z USD w sposób syntetyczny przez instrumenty pochodne denominowane w USD. Waluty lokalne zabezpieczone syntetycznie przy pomocy instrumentów pochodnych denominowanych w USD wykazano w sekcji 3.4.2.2.3 poniżej w pozycji „Waluty lokalne (objęte zabezpieczeniem syntetycznym)”, natomiast waluty lokalne niezabezpieczone syntetycznie USD wykazano w tej samej tabeli w pozycji „Waluty lokalne (nieobjęte zabezpieczeniem syntetycznym)”.

3.4.2.2.3. Pozycja walutowa (tys. EUR)

W tabelach w niniejszej informacji dodatkowej przedstawiono pozycję walutową instrumentu.

Pozycja walutowa w poniższych tabelach została przedstawiona zgodnie z polityką dotyczącą ryzyka w ramach instrumentu (opisaną w zasadach ramowych Instrumentu Inwestycyjnego dotyczących ryzyka finansowego). Zgodnie z tą polityką pozycja walutowa jest oparta na danych księgowych i określana jako różnica między wybranymi aktywami a zobowiązaniami. Aktywa i zobowiązania określone w pozycji walutowej zgodnie z polityką dotyczącą ryzyka są dobierane w taki sposób, aby zapewnić, że zyski będą przeliczane na walutę sprawozdawczą (EUR) dopiero po ich otrzymaniu.

Polityka stosowana przed dniem 1 stycznia 2018 r.

Niezrealizowane zyski/straty oraz utrata wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (MSR 39) są – zgodnie z polityką dotyczącą ryzyka – uwzględnione w pozycji walutowej, podobnie jak utrata wartości pożyczek i należności. Instrumenty pochodne uwzględnione w pozycji walutowej zgodnie z polityką dotyczącą ryzyka są wyceniane według wartości nominalnej, a nie wartości godziwej, aby dostosować je do zachowanej wartości aktywów, które są również wyceniane według wartości nominalnej skorygowanej o utratę wartości pożyczek.

Polityka stosowana od dnia 1 stycznia 2018 r.

Zmiany wartości godziwej akcji i innych papierów wartościowych o zmiennej stopie dochodu są – zgodnie z polityką dotyczącą ryzyka – uwzględnione w pozycji walutowej, podobnie jak utrata wartości pożyczek i zaliczek. Instrumenty pochodne uwzględnione w pozycji walutowej zgodnie z polityką dotyczącą ryzyka są wyceniane według wartości nominalnej, a nie wartości godziwej, aby dostosować je do zachowanej wartości aktywów, które są również wyceniane według wartości nominalnej skorygowanej o utratę wartości pożyczek.

W poniższych tabelach pozostała część aktywów i zobowiązań, która obejmuje głównie naliczone odsetki od pożyczek, instrumentów pochodnych i dotacji, jest przedstawiona jako „Pozycja walutowa nieobjęta polityką dotyczącą ryzyka”.

Na 31 grudnia 2018	Aktywa i zobowiązania			Zobowiązania do przyszłego finansowania i zobowiązania warunkowe
	Waluty	Pozycja walutowa zgodnie z polityką dotyczącą ryzyka	Pozycja walutowa nieobjęta polityką dotyczącą ryzyka	
USD	-157 177	-52 111	-209 288	600 271
<i>Waluty lokalne (objęte zabezpieczeniem syntetycznym)^(*)</i>				
KES	35 806	252	36 058	—
TZS	71 195	814	72 009	—
DOP	35 311	821	36 132	—
UGX	45 731	769	46 500	—
RWF	24 176	17	24 193	—
<i>Waluty lokalne (nieobjęte zabezpieczeniem syntetycznym)^(*)</i>				
HTG, MUR, MZN, XOF, ZMW, BWP, JMD, NGN, ZAR	74 265	-432	73 833	—
Ogółem waluty inne niż EUR	129 307	-49 870	79 437	600 271
EUR	—	2 834 560	2 834 560	3 044 623
EUR i waluty inne niż EUR ogółem	129 307	2 784 690	2 913 997	3 644 894

(*) Objaśnienia na temat zabezpieczenia syntetycznego znajdują się w sekcji 3.4.2.2.2.

Na 31 grudnia 2017	Aktywa i zobowiązania			Zobowiązania do przyszłego finansowania i zobowiązania warunkowe
	Waluty	Pozycja walutowa zgodnie z polityką dotyczącą ryzyka	Pozycja walutowa nieobjęta polityką dotyczącą ryzyka	
USD	-206 535	6 087	-200 448	377 994
<i>Waluty lokalne (objęte zabezpieczeniem syntetycznym) (¹)</i>				
KES	88 532	2 854	91 386	—
TZS	98 722	1 820	100 542	—
DOP	37 785	1 494	39 279	—
UGX	52 653	1 505	54 158	—
RWF	32 714	354	33 068	—
<i>Waluty lokalne (nieobjęte zabezpieczeniem syntetycznym) (¹)</i>				
HTG, MUR, MZN, XOF, ZMW, BWP	30 802	183	30 985	—
Ogółem waluty inne niż EUR	134 673	14 297	148 970	377 994
EUR	—	2 688 497	2 688 497	1 278 511
EUR i waluty inne niż EUR ogółem	134 673	2 702 794	2 837 467	1 656 505

3.4.2.3. Analiza wrażliwości na wahania kursów walutowych

Na dzień 31 grudnia 2018 r. 10-procentowy spadek wartości euro w stosunku do wszystkich innych walut spowodowałby zwiększenie zasobów stron wnoszących wkład o 8,8 mln EUR (na dzień 31 grudnia 2017 r.: 16,6 mln EUR). 10-procentowy wzrost wartości euro w stosunku do wszystkich innych walut spowodowałby spadek zasobów stron wnoszących wkład o 7,2 mln EUR (na dzień 31 grudnia 2017 r.: 13,6 mln EUR).

3.4.2.4. Kurs wymiany

Do sporządzenia bilansu na dzień 31 grudnia 2018 r. i 31 grudnia 2017 r. zastosowano następujące kursy wymiany:

	31 grudnia 2018 r.	31 grudnia 2017 r.
Waluty spoza UE		
Botswana – pula (BWP)	12,2038	11,7512
Dominikana – peso (DOP)	57,4037	57,1465
Fidzi – dolar (FJD)	2,4104	2,4186
Haiti – gourde (HTG)	86,92	75,69
Jamajka – dolar (JMD)	144,081	148,7032
Kenia – szyling (KES)	116,24	123,7
Mauretania – ugija (MRO)(¹)	—	422,36
Mauretania – ugija (MRU)(¹)	41,166	—
Mauritius – rupia (MUR)	39,05	40,07
Mozambik – metical (MZN)	70,14	70,09
Nigeria – naira (NGN)	351,05	367,44
Rwanda – frank (RWF)	1 020,1	1 003,37
Tanzania – szyling (TZS)	2 624,33	2 681,78

	31 grudnia 2018 r.	31 grudnia 2017 r.
Uganda – szyling (UGX)	4 239	4 357
Stany Zjednoczone – dolar amerykański (USD)	1,145	1,1993
Frank CFA (XAF/XOF)	655,957	655,957
Republika Południowej Afryki – rand (ZAR)	16,4594	14,8054
Zambia – kwacha (ZMW)	13,6077	11,965

(*) MRU wprowadzono dnia 1 stycznia 2018 r. i zastąpiło ono poprzednie MRO w stosunku 1 MRU = 10 MRO.

3.4.3. Ryzyko cen akcji

Ryzyko cen akcji odnosi się do ryzyka, że wartość godziwa inwestycji kapitałowych zmniejszy się w wyniku zmian w poziomie cen akcji lub w wartości inwestycji kapitałowych.

Instrument jest narażony na ryzyko cen akcji poprzez swoje bezpośrednie inwestycje kapitałowe i inwestycje w fundusze *venture capital*.

Wartość nienotowanych pozycji kapitałowych nie jest na bieżąco dostępna do celów stałego monitorowania i kontroli. Dla takich pozycji najlepsze dostępne wskaźniki obejmują ceny ustalone za pomocą dowolnej stosownej techniki wyceny.

Wpływ na stan zasobów stron wnoszących wkład na rzecz instrumentu (wskutek zmiany wartości godziwej portfela instrumentów kapitałowych) ze względu na zmianę wartości poszczególnych bezpośrednich inwestycji kapitałowych i inwestycji w fundusze *venture capital* o ok. 10 %, przy niezmienności wszystkich pozostałych zmiennych, wynosi odpowiednio 56,7 mln EUR / -56,7 mln EUR na dzień 31 grudnia 2018 r. (odpowiednio 49,8 mln EUR / -49,8 mln EUR na dzień 31 grudnia 2017 r.).

4. Wartości godziwe instrumentów finansowych

4.1. Klasyfikacja księgową i wartość godziwa

W tabeli poniżej przedstawiono wartości bilansowe i wartości godziwe poszczególnych składników aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, w tym ich poziom w hierarchii wartości godziwej. Nie obejmuje to informacji o wartości godziwej poszczególnych składników aktywów finansowych i zobowiązań finansowych niewykazanych według wartości godziwej, w przypadku gdy wartość bilansowa jest zbliżona do wartości godziwej.

Na 31 grudnia 2018	Wartość bilansowa						Wartość godziwa				tys. EUR	
	Przeznaczone do obrotu	Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu	Środki pieniężne, pożyczki i zaliczki	Aktywa finansowe ogółem	Inne zobowiązania finansowe	Ogółem	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Ogółem		
Aktywa finansowe obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL”)												
Pochodne instrumenty finansowe	9 873	—	—	—	—	9 873	—	9 873	—	9 873	—	9 873
Fundusz <i>venture capital</i>	—	467 152	—	—	—	467 152	—	—	467 152	467 152	—	467 152
Bezpośrednie inwestycje kapitałowe	—	100 140	—	—	—	100 140	16 675	—	83 465	100 140	—	100 140
Pożyczki i zaliczki	—	—	720	—	—	720	—	720	—	720	—	720
Ogółem	9 873	567 292	720	—	—	577 885	16 675	10 593	550 617	577 885	—	577 885
Aktywa finansowe wyceniane po koszcie zamortyzowanym												
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	—	—	573 708	—	—	573 708	—	—	—	—	—	—
Pożyczki i zaliczki	—	—	1 540 271	—	—	1 540 271	—	1 760 576	—	1 760 576	—	1 760 576
Należności od stron wnoszących wkład	—	—	100 000	—	—	100 000	—	—	—	—	—	—
Aktywa finansowe ogółem	—	—	—	335 140	—	335 140	191 475	145 061	—	336 536	—	336 536
Pozostałe aktywa	—	—	171	—	—	171	—	—	—	—	—	—
Ogółem	—	—	2 214 150	335 140	—	2 549 290	191 475	1 905 637	—	2 097 112	—	2 097 112
Aktywa finansowe ogółem	9 873	567 292	2 214 870	335 140	—	3 127 175						
Zobowiązania finansowe obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL”)												
Pochodne instrumenty finansowe	-8 493	—	—	—	—	-8 493	—	-8 493	—	-8 493	—	-8 493
Ogółem	-8 493	—	—	—	—	-8 493	—	-8 493	—	-8 493	—	-8 493

Na 31 grudnia 2018	Wartość bilansowa					Wartość godziwa			tys. EUR	
	Przeznaczone do obrotu	Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu	Środki pieniężne, pożyczki i zaliczki	Aktywa finansowe ogółem	Inne zobowiązania finansowe	Ogółem	Poziom 1	Poziom 2		Poziom 3
Zobowiązania finansowe wyceniane po koszcie zamortyzowanym:										
Rezerwy na wystawione gwarancje	—	—	—	—	-793					
Rezerwy z tytułu zobowiązań do udzielenia pożyczki	—	—	—	—	-23 822					
Zobowiązania wobec osób trzecich	—	—	—	—	-143 813					
Pozostałe zobowiązania	—	—	—	—	-2 493					
Ogółem	—	—	—	—	-170 921					
Zobowiązania finansowe ogółem	-8 493	—	—	—	-170 921					

Na 31 grudnia 2017 r.	Wartość bilansowa					Wartość godziwa			tys. EUR	
	Przeznaczone do obrotu	Dostępne do sprzedaży	Środki pieniężne, pożyczki i należności	Utrzymywane do upływu terminu zapadalności	Inne zobowiązania finansowe	Ogółem	Poziom 1	Poziom 2		Poziom 3
Pochodne instrumenty finansowe	12 521	—	—	—	—	12 521	—	12 521	—	12 521
Fundusze <i>venture capital</i>	—	420 104	—	—	—	420 104	—	—	420 104	420 104
Bezpośrednie inwestycje kapitałowe	—	77 435	—	—	—	77 435	24 458	—	52 977	77 435
Ogółem	12 521	497 539	—	—	—	510 060	24 458	12 521	473 081	510 060
Aktywa finansowe niewykazane według wartości godziwej:										
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	—	—	549 101	—	—	549 101	—	—	—	—
Pożyczki i należności	—	—	1 666 725	—	—	1 666 725	—	—	—	—
Należności od stron wnoszących wkład	—	—	150 000	—	—	150 000	—	1 852 507	—	1 852 507

bys. EUR

Na 31 grudnia 2017 r.	Wartość bilansowa					Wartość godziwa				
	Przeznaczone do obrotu	Dostępne do sprzedaży	Środki pieniężne, pożyczki i należności	Utrzymywane do upływu terminu zapadalności	Inne zobowiązania finansowe	Ogółem	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Ogółem
Obligacje	—	—	—	144 382	—	144 382	—	—	—	—
Pozostałe aktywa	—	—	4 385	—	—	4 385	144 382	—	—	144 382
Ogółem	—	—	2 370 211	144 382	—	2 514 593	144 382	1 852 507	—	1 996 889
Aktywa finansowe ogółem	12 521	497 539	2 370 211	144 382	—	3 024 653				
Zobowiązania finansowe wykazane według wartości godziwej:										
Pochodne instrumenty finansowe	-1 153	—	—	—	—	-1 153	—	-1 153	—	-1 153
Ogółem	-1 153	—	—	—	—	-1 153	—	-1 153	—	-1 153
Zobowiązania finansowe niewykazane według wartości godziwej:										
Rezerwy na wystawione gwarancje	—	—	—	—	-484	-484	—	—	—	—
Zobowiązania wobec osób trzecich	—	—	—	—	-157 285	-157 285	—	—	—	—
Pozostałe zobowiązania	—	—	—	—	-2 462	-2 462	—	—	—	—
Ogółem	—	—	—	—	-160 231	-160 231	—	—	—	-160 231
Zobowiązania finansowe ogółem	-1 153	—	—	—	-160 231	-161 384	—	—	—	—

4.2. Wycena według wartości godziwej

4.2.1. Techniki wyceny i istotne dane wejściowe, które nie dają się zaobserwować

W poniższej tabeli zawarto informacje dotyczące technik wyceny i istotnych danych wejściowych, które nie dają się zaobserwować, zastosowanych do wyceny instrumentów finansowych, zaliczanych do poziomu 2 i 3 w hierarchii wartości godziwej.

	Technika wyceny	Istotne dane wejściowe, które nie dają się zaobserwować	Związek danych wejściowych, które nie dają się zaobserwować, z wyceną wartości godziwej
Instrumenty finansowe wykazane według wartości godziwej:			
Pochodne instrumenty finansowe	Zdyskontowany przepływ środków pieniężnych: Przyszłe przepływy pieniężne szacuje się na podstawie kursów forward i stóp procentowych (z dających się zaobserwować kursów forward i krzywych rentowności na koniec okresu sprawozdawczego) oraz kontraktów terminowych typu forward i stóp procentowych, zdyskontowanych stopą odzwierciedlającą ryzyko kredytowe różnych kontrahentów.	Nie dotyczy.	Nie dotyczy.
Fundusz <i>venture capital</i>	Metoda skorygowanych aktywów netto: Wartość godziwą określa się albo przez zastosowanie wielkości procentowej odpowiadającej udziałowi własnościowemu instrumentu w podmiocie bazowym w stosunku do wartości aktywów netto z ostatniego sprawozdania skorygowanej o przepływy pieniężne, albo, w miarę możliwości, przez zastosowanie dokładnej wartości udziału na ten sam dzień, przedłożonej przez odpowiedni organ zarządzający funduszem. Aby wypełnić lukę pomiędzy ostatnią dostępną wartością aktywów netto i sprawozdawczością na koniec roku, przeprowadza się następnie procedurę przeglądu zdarzeń i w razie konieczności koryguje podawaną wartość aktywów netto.	Korekta dotycząca czasu upływającego pomiędzy ostatnim dniem sprawozdawczym funduszu <i>venture capital</i> i dniem wyceny, z uwzględnieniem: kosztów operacyjnych i opłat za zarządzanie, późniejszych zmian wartości godziwej aktywów bazowych funduszu <i>venture capital</i> , dodatkowych zaciągniętych zobowiązań, zmian rynkowych lub innych zmian warunków gospodarczych.	Im więcej czasu upływa pomiędzy dniem wyceny wartości godziwej a ostatnim dniem sprawozdawczym funduszu <i>venture capital</i> , tym wyższa jest korekta związana z upływem czasu.
Bezpośrednie inwestycje kapitałowe	Skorygowane aktywa netto.	Korekta dotycząca czasu upływającego pomiędzy ostatnim dniem sprawozdawczym jednostki, w której dokonano inwestycji, a dniem wyceny, z uwzględnieniem: kosztów operacyjnych, późniejszych zmian wartości godziwej aktywów bazowych jednostki, w której dokonano inwestycji, dodatkowych zaciągniętych zobowiązań, zmian rynkowych lub innych zmian warunków gospodarczych, podwyższenia kapitału, sprzedaży/zmiany kontroli. Potrącenie z tytułu braku zbywalności (płynności) określone poprzez odniesienie do poprzednich cen transakcyjnych dla podobnych inwestycji kapitałowych w kraju/regionie waha się w przedziale od 5 do 30 %.	Im więcej czasu upływa pomiędzy dniem wyceny wartości godziwej a ostatnim dniem sprawozdawczym jednostki, w której dokonano inwestycji, tym wyższa jest korekta związana z upływem czasu. Im wyższe potrącenie z tytułu braku zbywalności, tym niższa wartość godziwa.

	Technika wyceny	Istotne dane wejściowe, które nie dają się zaobserwować	Związek danych wejściowych, które nie dają się zaobserwować, z wyceną wartości godziwej
Instrumenty finansowe niewykazane według wartości godziwej			
Pożyczki i zaliczki	Zdyskontowany przepływ środków pieniężnych: W modelu wyceny stosuje się przepływy pieniężne wynikające z umowy, uwarunkowane brakiem niewykonania zobowiązania przez dłużnika, i nie uwzględnia się wartości zabezpieczeń ani możliwości wcześniejszej spłaty. Aby uzyskać wartość bieżącą netto pożyczek, w stosowanym modelu dyskontuje się przepływy pieniężne wynikające z umowy każdej pożyczki z wykorzystaniem skorygowanej krzywej dyskonta rynkowego. Wartość bieżąca netto poszczególnych pożyczek jest następnie korygowana z uwzględnieniem właściwej powiązanej oczekiwanej straty. Wyniki są następnie sumowane, aby otrzymać wartość godziwą pożyczek i zaliczek.	Nie dotyczy.	Nie dotyczy.
Aktywa finansowe ogółem	Zdyskontowany przepływ środków pieniężnych.	Nie dotyczy.	Nie dotyczy.

Przy zastosowaniu MSSF 13 korekty aktualizujące wartość wyceny ujmuje się w wartości godziwej instrumentów pochodnych na dzień 31 grudnia 2018 i 2017 r.; mowa tu o:

- korekcie wyceny kredytowej (CVA), odzwierciedlającej ryzyko kredytowe kontrahenta związane z transakcjami na instrumentach pochodnych, na kwotę -37,4 tys. EUR na dzień 31 grudnia 2018 r. i -38 tys. EUR na dzień 31 grudnia 2017 r.;
- korekcie wyceny debetowej (DVA), odzwierciedlającej własne ryzyko kredytowe związane z transakcjami na instrumentach pochodnych, na kwotę +15,1 tys. EUR na dzień 31 grudnia 2018 r. i +29,5 tys. EUR na dzień 31 grudnia 2017 r.

4.2.2. Przesunięcie pomiędzy poziomami 1 i 2

Zgodnie z polityką instrumentu przesunięcia pomiędzy poziomami uznaje się z dniem wystąpienia zdarzenia lub zmiany okoliczności, które wywołały przesunięcie.

W 2018 i 2017 r. w ramach instrumentu nie dokonano żadnych przesunięć z poziomu 1 do 2 ani z poziomu 2 do 1 w hierarchii wartości godziwej.

4.2.3. Poziom 3 – wartości godziwe

Poziom 3 – wartości godziwe: uzgodnienie

W poniższych tabelach przedstawiono zmiany w zakresie instrumentów poziomu 3 za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 r. i 31 grudnia 2017 r.

tys. EUR	
Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu	
Stan na dzień 1 stycznia 2018 r.	473 081
Zyski lub straty uwzględnione w zyskach lub stratach:	
— zrealizowane zyski netto z tytułu akcji i innych papierów wartościowych o zmiennej stopie dochodu	-10 622
— zmiana wartości godziwej netto z tytułu akcji i innych papierów wartościowych o zmiennej stopie dochodu	-13 411
Ogółem	-24 033
Wypłaty	95 434
Kwoty spłacone	-11 165
Odpisy	17 300
Stan na dzień 31 grudnia 2018 r.	550 617

tys. EUR

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	
Stan na dzień 1 stycznia 2017 r.	494 004
Zyski lub straty uwzględnione w zyskach lub stratach:	
zrealizowane zyski netto z tytułu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	2 711
utrata wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-22 024
Ogółem	-19 313
Zyski lub straty uwzględnione w innych całkowitych dochodach:	
zmiana netto wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-17 592
Ogółem	-17 592
Wypłaty	62 660
Kwoty spłacone	-44 568
Odpisy	-2 110
Stan na dzień 31 grudnia 2017 r.	473 081

W 2018 i 2017 r. w ramach instrumentu nie dokonano żadnych przesunięć z poziomu 3 ani do poziomu 3 w strukturze wartości godziwej.

5. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Podział środków pieniężnych i ich ekwiwalentów:

tys. EUR

	31.12.2018	31.12.2017
Środki pieniężne w kasie	51 936	166 445
Lokaty terminowe	521 882	367 653
Komercyjne papiery dłużne	—	15 003
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	573 818	549 101
Naliczone odsetki	-110	68
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty w rachunku przepływów pieniężnych	573 708	549 169

6. Pochodne instrumenty finansowe

Główne składniki pochodnych instrumentów finansowych, zaklasyfikowanych jako utrzymywane do sprzedaży, są następujące:

tys. EUR

Na 31 grudnia 2018 r.	Wartość godziwa		Wartość nominalna
	Aktywa	Zobowiązania	
Swapy walutowo-procentowe	340	-665	5 245
Swapy stóp procentowych	654	—	28 470
Krótkoterminowe swapy walutowe	8 879	-7 828	1 460 608
Pochodne instrumenty finansowe ogółem	9 873	-8 493	1 494 323

tys. EUR

Na 31 grudnia 2017 r.	Wartość godziwa		Wartość nominalna
	Aktywa	Zobowiązania	
Swapy walutowo-procentowe	149	-1 105	8 098
Swapy stóp procentowych	393	-48	31 711
Krótkoterminowe swapy walutowe	11 979	—	1 500 000
Pochodne instrumenty finansowe ogółem	12 521	-1 153	1 539 809

7. Pożyczki i zaliczki

7.1. Pożyczki i zaliczki

Poniższa tabela przedstawia uzgodnienie salda otwarcia i zamknięcia pożyczek i zaliczek z nowym modelem utraty wartości oczekiwanych strat kredytowych MSSF 9. Kwoty porównawcze utraty wartości za 2017 r. stanowią konto odpisów z tytułu utraty wartości strat kredytowych i odzwierciedlają wyceny dokonane zgodnie z MSR 39.

tys. EUR

	Pożyczki globalne (')	Pożyczki nadrzędne	Pożyczki podporządkowane	POCI	Ogółem
Wartość nominalna pożyczek wycenianych po koszcie zamortyzowanym na dzień 1 stycznia 2018 r.	1 003 294	687 499	62 546	—	1 753 339
Wypłaty	203 352	52 274	—	3 588	259 214
Odpisy	—	—	—	—	—
Kwoty spłacone	-192 355	-157 952	-4 548	—	-354 855
Odsetki skapitalizowane	—	—	—	—	—
Różnice kursowe	37 026	11 503	2 719	—	51 248
Wartość nominalna pożyczek wycenianych po koszcie zamortyzowanym na dzień 31 grudnia 2018 r.	1 051 317	593 324	60 717	3 588	1 708 946
Odpis z tytułu utraty wartości na dzień 1 stycznia 2018 r.	-35 082	-57 911	-62 546	—	-155 539
Zmiany netto 12-miesięcznych oczekiwanych strat kredytowych	-1 853	288	—	—	-1 565
Zmiany netto oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia niedotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	4 696	870	-2 146	—	3 420
Oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	-71 204	—	—	-1 794	-72 998
Odwrócenie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	2 214	8 480	37 678	—	48 372
Odpisy	—	—	—	—	—
Różnice kursowe	-2 639	-1 336	-2 346	—	-6 321
Odpis z tytułu utraty wartości na dzień 31 grudnia 2018 r.	-103 868	-49 609	-29 360	-1 794	-184 631
Pożyczki i zaliczki wyceniane po koszcie zamortyzowanym na dzień 31 grudnia 2018 r.	947 449	543 715	31 357	1 794	1 524 315
Wartość nominalna pożyczek wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL”) na dzień 1 stycznia 2018 r.	1 800	—	—	—	1 800
Wypłaty	—	—	—	—	—
Kwoty spłacone	—	—	—	—	—
Odpisy	—	—	—	—	—
Różnice kursowe	—	—	—	—	—
Wartość nominalna pożyczek wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL”) na dzień 31 grudnia 2018 r.	1 800	—	—	—	1 800

tys. EUR

	Pożyczki globalne (€)	Pożyczki nadrzędne	Pożyczki podporządkowane	POCI	Ogółem
Korekty wartości godziwej na dzień 1 stycznia 2018 r.	-378	—	—	—	-378
Zmiana wartości godziwej netto	-702	—	—	—	-702
Różnice kursowe	—	—	—	—	—
Korekty wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2018 r.	-1 080	—	—	—	-1 080
Pożyczki i zaliczki wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL”) na dzień 31 grudnia 2018 r.	720	—	—	—	720
Zamortyzowany koszt	-3 550	-3 109	11	—	-6 648
Odsetki	12 330	9 243	1 031	—	22 604
Pożyczki i zaliczki na dzień 31 grudnia 2018 r.	956 949	549 849	32 399	1 794	1 540 991

tys. EUR

	Pożyczki globalne (€)	Pożyczki nadrzędne	Pożyczki podporządkowane	Ogółem
Wartość nominalna na dzień 1 stycznia 2017 r.	994 527	764 339	71 563	1 830 429
Wypłaty	305 059	63 603	—	368 662
Odpisy	-3 257	-6 138	—	-9 395
Kwoty spłacone	-162 361	-91 125	—	-253 486
Różnice kursowe	-128 874	-43 180	-9 017	-181 071
Wartość nominalna na dzień 31 grudnia 2017 r.	1 005 094	687 499	62 546	1 755 139
Utrata wartości na dzień 1 stycznia 2017 r.	-18 185	-28 294	-71 161	-117 640
Utrata wartości ujęta w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów	-5 105	-11 572	—	-16 677
Odpisy	3 257	6 138	—	9 395
Odwrocenie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	2 204	3 752	—	5 956
Różnice kursowe	914	3 234	8 615	12 763
Utrata wartości na dzień 31 grudnia 2017 r.	-16 915	-26 742	-62 546	-106 203
Zamortyzowany koszt	-3 802	-3 408	—	-7 210
Odsetki	15 122	9 877	—	24 999
Pożyczki i należności na dzień 31 grudnia 2017 r.	999 499	667 226	—	1 666 725

(*) W tym umowy agencyjne.

7.2. Utrata wartości pożyczek i zaliczek – Odpisy na oczekiwane straty kredytowe

tys. EUR

	2018				Ogółem
	12-miesięczne oczekiwane straty kredytowe	Oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia niedotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	Oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	POCI	
Pożyczki i zaliczki wyceniane po koszcie zamortyzowanym					
Stan na dzień 1 stycznia 2018 r.	19 738	29 975	105 826	—	155 539
Przesunięcie do 12-miesięcznych oczekiwanych strat kredytowych	2 285	—	—	—	2 285
Przesunięcie do oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia niedotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	—	-2 633	—	—	-2 633
Przesunięcie do oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	—	—	27 646	1 794	29 440
Aktywa finansowe, które usunięto z bilansu	—	—	—	—	—
Odpisy	—	—	—	—	—
Stan na dzień 31 grudnia 2018 r.	22 023	27 342	133 472	1 794	184 631

8. Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu

Poniższa tabela przedstawia uzgodnienie salda otwarcia i zamknięcia inwestycji kapitałowych z nową polityką wyceny zgodnie z MSSF 9. Kwoty porównawcze za 2017 r. stanowią wycenę dokonaną zgodnie z MSR 39, jeżeli instrumenty kapitałowe sklasyfikowano jako portfel dostępny do sprzedaży.

tys. EUR

	Fundusze <i>venture capital</i>	Bezpośrednie inwestycje kapitałowe	Ogółem
Koszty na dzień 1 stycznia 2018 r.	356 086	70 310	426 396
Wypłaty	73 250	22 184	95 434
Kwoty spłacone/sprzedaż	-21 681	-635	-22 316
Różnice kursowe przy kwotach spłaconych/przy sprzedaży	13 938	1 355	15 293
Koszty na dzień 31 grudnia 2018 r.	421 593	93 214	514 807
Niezrealizowane zyski i straty na dzień 1 stycznia 2018 r.	64 018	7 125	71 143
Zmiana netto niezrealizowanych zysków i strat	-20 493	-172	-20 665
Różnice kursowe przy niezrealizowanych zyskach i stratach	2 034	-27	2 007
Niezrealizowane zyski i straty na dzień 31 grudnia 2018 r.	45 559	6 926	52 485
Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu na dzień 31 grudnia 2018 r.	467 152	100 140	567 292

tys. EUR

	Fundusze <i>venture capital</i>	Bezpośrednie inwestycje kapitałowe	Ogółem
Koszty na dzień 1 stycznia 2017 r.	331 253	72 636	403 889
Wypłaty	62 660	—	62 660
Kwoty spłacone/sprzedaż	-38 990	-708	-39 698
Odpisy	-437	-1 673	-2 110
Różnice kursowe przy kwotach spłaconych/przy sprzedaży	1 600	55	1 655
Koszty na dzień 31 grudnia 2017 r.	356 086	70 310	426 396

tys. EUR

	Fundusze <i>venture capital</i>	Bezpośrednie inwestycje kapitałowe	Ogółem
Niezrealizowane zyski i straty na dzień 1 stycznia 2017 r.	129 427	13 457	142 884
Zmiana netto niezrealizowanych zysków i strat	-20 930	-1 008	-21 938
Niezrealizowane zyski i straty na dzień 31 grudnia 2017 r.	108 497	12 449	120 946
Utrata wartości na dzień 1 stycznia 2017 r.	-22 892	-6 997	-29 889
Utrata wartości ujęta w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w ciągu roku	-22 024	—	-22 024
Odpisy	437	1 673	2 110
Utrata wartości na dzień 31 grudnia 2017 r.	-44 479	-5 324	-49 803
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2017 r.	420 104	77 435	497 539

9. Należności od stron wnoszących wkład

Należności od stron wnoszących wkład w kwocie 100 000 EUR obejmują wyłącznie wkłady państw członkowskich niewniesione pomimo wezwania.

10. Aktywa finansowe ogółem

Portfel skarbowy złożony jest z notowanych obligacji, których rezydualny termin zapadalności przypada w okresie krótszym niż trzy miesiące od dnia sprawozdawczego. Poniższa tabela przedstawia zmiany w portfelu skarbowym:

tys. EUR

Stan na dzień 1 stycznia 2018 r.	144 382
Nabycie	2 219 062
Zapadalności	-2 026 659
Zmiana amortyzacji premii/dyskonta	149
Zmiana stanu naliczonych odsetek	-1 794
Stan na dzień 31 grudnia 2018 r.	335 140

tys. EUR

Stan na dzień 1 stycznia 2017 r.	169 398
Nabycie	1 084 149
Zapadalności	-1 109 563
Zmiana amortyzacji premii/dyskonta	-59
Zmiana stanu naliczonych odsetek	457
Stan na dzień 31 grudnia 2017 r.	144 382

11. Pozostałe aktywa

Główne składniki pozostałych aktywów są następujące:

tys. EUR

	31.12.2018	31.12.2017
Należności od EBI	—	4 117
Gwarancje finansowe	171	268
Pozostałe aktywa ogółem	171	4 385

12. Przychody przyszłych okresów

Główne składniki przychodów przyszłych okresów są następujące:

	tys. EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
Dotacje na spłatę odsetek przyszłych okresów	32 658	24 895
Prowizje z tytułu pożyczek i zaliczki przyszłych okresów	1 106	907
Przychody przyszłych okresów ogółem	33 764	25 802

13. Rezerwy na wystawione gwarancje

Poniższe tabele przedstawiają uzgodnienie salda otwarcia i zamknięcia rezerwy na gwarancje finansowe z nowym modelem utraty wartości oczekiwanych strat kredytowych MSSF 9. Kwoty porównawcze za 2017 r. stanowią rezerwę na wydane gwarancje, w przypadku których zgodnie z MSR 39 uznano, że istnieją obiektywne dowody na to, że w ramach instrumentu w odniesieniu do udzielonych gwarancji nie poniesie się strat.

	2018				
	12-miesięczne oczekiwane straty kredytowe	Oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia niedotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	Oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	Ogółem	
Wystawione gwarancje					
Saldo na 1 stycznia	—	484	—	484	
Przesunięcie do 12-miesięcznych oczekiwanych strat kredytowych	94	—	—	94	
Przesunięcie do oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia niedotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	—	391	—	391	
Przesunięcie do oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	—	—	—	—	
Gwarancje, które usunięto z bilansu	—	—	—	—	
Uruchomienie gwarancji	—	—	—	—	
Amortyzacja opłat płatnych z góry	—	-128	—	-128	
Różnice kursowe	—	-48	—	-48	
Saldo na 31 grudnia	94	699	—	793	
					2017
Saldo na 1 stycznia				625	
Zwiększenia wartości ujęte w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów				65	
Wykorzystane				-206	
Przesunięcie z pozycji „Pozostałe zobowiązania”, gwarancje finansowe				—	
Saldo na 31 grudnia				484	

14. Rezerwy z tytułu zobowiązań do udzielenia pożyczki

Poniższa tabela przedstawia uzgodnienie salda otwarcia i zamknięcia odpisu na oczekiwane straty kredytowe związane z niewypłaconymi pożyczkami (zobowiązania do udzielenia pożyczki) z nowym modelem utraty wartości oczekiwanych strat kredytowych MSSF 9. Kwoty porównawcze za 2017 r. stanowią konto odpisów z tytułu utraty wartości start kredytowych i odzwierciedlają wyceny dokonane zgodnie z MSR 39.

tys. EUR

	2018			Ogółem
	12-miesięczne oczekiwane straty kredytowe	Oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia niedotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	Oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	
Zobowiązania do udzielenia pożyczek				
Saldo na 1 stycznia	1 993	2 163	—	4 156
Przesunięcie do 12-miesięcznych oczekiwanych strat kredytowych	5 192	—	—	5 192
Przesunięcie do oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia niedotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	—	14 420	—	14 420
Przesunięcie do oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe	—	—	—	—
Różnice kursowe	40	14	—	54
Saldo na 31 grudnia	7 225	16 597	—	23 822

15. Zobowiązania wobec osób trzecich

Główne składniki zobowiązań wobec osób trzecich są następujące:

tys. EUR

	31.12.2018	31.12.2017
Ogólne koszty administracyjne netto należne EBI	47 799	45 105
Inne zobowiązania wobec EBI	54	580
Niewypłacone dotacje na spłatę odsetek i pomoc techniczną należne państwom członkowskim	95 960	111 600
Zobowiązania wobec osób trzecich ogółem	143 813	157 285

16. Pozostałe zobowiązania

Główne składniki pozostałych zobowiązań są następujące:

tys. EUR

	31.12.2018	31.12.2017
Spłaty pożyczek otrzymane wcześniej	2 124	1 986
Przychody przyszłych okresów z dotacji na spłatę odsetek	369	436
Gwarancje finansowe	—	40
Pozostałe zobowiązania ogółem	2 493	2 462

17. Wkład państw członkowskich, do którego opłacenia wezwano

tys. EUR

Państwa członkowskie	Wkład na Instrument Inwestycyjny	Wkład na dotacje na spłatę odsetek i pomoc techniczną	Ogółem wniesiony	Wkład niewniesiony (pomimo wezwania)
Austria	69 935	8 869	78 804	2 410
Belgia	103 226	13 046	116 272	3 530
Bułgaria	896	294	1 190	140
Cypr	576	189	765	90
Czechy	3 264	1 071	4 335	510

Państwa członkowskie	tys. EUR			
	Wkład na Instrument Inwestycyjny	Wkład na dotacje na spłatę odsetek i pomoc techniczną	Ogółem wniesiony	Wkład niewniesiony (pomimo wezwania)
Dania	56 820	7 275	64 095	2 000
Estonia	320	105	425	50
Finlandia	39 852	5 214	45 066	1 470
Francja	624 971	75 972	700 943	19 550
Niemcy	611 715	76 616	688 331	20 500
Grecja	35 121	4 883	40 004	1 470
Węgry	3 520	1 155	4 675	550
Irlandia	18 577	2 802	21 379	910
Włochy	340 252	45 025	385 277	12 860
Łotwa	448	147	595	70
Litwa	768	252	1 020	120
Luksemburg	7 693	984	8 677	270
Malta	192	63	255	30
Niderlandy	138 415	17 685	156 100	4 850
Polska	8 320	2 730	11 050	1 300
Portugalia	27 313	3 809	31 122	1 150
Rumunia	2 368	777	3 145	370
Słowacja	1 344	441	1 785	210
Słowenia	1 152	378	1 530	180
Hiszpania	170 369	24 876	195 245	7 850
Szwecja	73 692	9 677	83 369	2 740
Zjednoczone Królestwo	355 881	49 356	405 237	14 820
Ogółem według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r.	2 697 000	353 691	3 050 691	100 000
Ogółem według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r.	2 517 000	333 691	2 850 691	150 000

W dniu 12 listopada 2018 r. Rada ustaliła wysokość wkładu finansowego, jaki ma wnieść każde państwo członkowskie do dnia 21 stycznia 2019 r. Na dzień 31 grudnia 2018 r. niewpłacone pozostało 100 000 EUR.

18. Zobowiązania warunkowe i zobowiązania do przyszłego finansowania

	tys. EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania		
Niewypłacone pożyczki	1 283 931	869 983
Niewypłacone zobowiązania dotyczące akcji i innych papierów wartościowych o zmiennej stopie dochodu	347 167	321 695
Gwarancje wystawione	2 800	7 682
Dotacje na spłatę odsetek i pomoc techniczną	457 328	382 576
Zobowiązania warunkowe		
Gwarancje podpisane, niewystawione	1 553 668	74 569
Zobowiązania warunkowe i zobowiązania do przyszłego finansowania ogółem	3 644 894	1 656 505

19. Przychody z tytułu odsetek, koszty odsetek oraz podobne przychody i koszty

Główne składniki przychodów z tytułu odsetek i podobnych przychodów są następujące:

	tys. EUR	
	Od 1.1.2018 do 31.12.2018	Od 1.1.2017 do 31.12.2017
Pożyczki i zaliczki	92 506	97 440
Dotacje na spłatę odsetek	4 224	3 966
Przychody z tytułu odsetek i podobne przychody ogółem	96 730	101 406

Główne składniki kosztów z tytułu odsetek i podobnych kosztów są następujące:

	tys. EUR	
	Od 1.1.2018 do 31.12.2018	Od 1.1.2017 do 31.12.2017
Pochodne instrumenty finansowe	-563	-980
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-654	-1 037
Aktywa finansowe ogółem	-1 322	-654
Odsetki i podobne koszty ogółem	-2 539	-2 671

20. Przychody i koszty z tytułu opłat i prowizji

Główne składniki przychodów z tytułu opłat i prowizji są następujące:

	tys. EUR	
	Od 1.1.2018 do 31.12.2018	Od 1.1.2017 do 31.12.2017
Opłaty i prowizje od pożyczek i zaliczek	107	—
Opłaty i prowizje od gwarancji finansowych	170	209
Inne	7	1
Przychody z tytułu opłat i prowizji ogółem	284	210

Główne składniki kosztów opłat i prowizji są następujące:

	tys. EUR	
	Od 1.1.2018 do 31.12.2018	Od 1.1.2017 do 31.12.2017
Prowizje wypłacone przez Komisję osobom trzecim w odniesieniu do akcji i innych papierów wartościowych o zmiennej stopie dochodu	-106	-60
Koszty opłat i prowizji ogółem	-106	-60

21. Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu – wynik netto

Główne składniki zrealizowanych zysków netto z tytułu akcji i innych papierów wartościowych o zmiennej stopie dochodu są następujące:

	tys. EUR	
	Od 1.1.2018 do 31.12.2018	Od 1.1.2017 do 31.12.2017
Wpływy netto z akcji i innych papierów wartościowych o zmiennej stopie dochodu	3 166	1 030
Przychody z dywidend	7 320	1 681
Zmiana wartości godziwej netto	-20 665	—
Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu – wynik netto	-10 179	2 711

22. Ogólne koszty administracyjne

Ogólne koszty administracyjne stanowią rzeczywiste koszty poniesione przez EBI w związku z zarządzaniem instrumentem pomniejszone o przychody z tytułu standardowych opłat za oszacowanie wartości pobieranych bezpośrednio przez EBI od klientów korzystających z instrumentu.

	tys. EUR	
	Od 1.1.2018 do 31.12.2018	Od 1.1.2017 do 31.12.2017
Faktyczne koszty poniesione przez EBI	-50 021	-48 285
Przychody z opłat za oszacowanie wartości pobieranych bezpośrednio od klientów korzystających z instrumentu	2 222	3 180
Ogólne koszty administracyjne ogółem	-47 799	-45 105

23. Zaangażowanie w jednostkach strukturyzowanych niepodlegających konsolidacji

Definicja jednostki strukturyzowanej

Jednostka strukturyzowana to jednostka zorganizowana w taki sposób, że prawa głosu lub uprawnienia o podobnym charakterze nie są najważniejszym czynnikiem decydującym o sprawowaniu w niej kontroli. Zgodnie z MSSF 12 jednostka strukturyzowana często posiada niektóre lub wszystkie poniższe cechy:

- ograniczony zakres działalności,
- wąski i szczegółowo określony cel, np. efektywny podatkowo leasing, prowadzenie działalności w zakresie badań i rozwoju, zapewnianie źródeł kapitału lub finansowania jednostce lub zapewnianie możliwości inwestycyjnych inwestorom poprzez przenoszenie ryzyka i korzyści powiązanych z aktywami jednostki strukturyzowanej na inwestorów,
- kapitał własny niewystarczający, aby pozwolić jednostce strukturyzowanej na finansowanie własnej działalności bez podporządkowanego wsparcia finansowego,
- finansowanie w postaci wielu powiązanych umownie instrumentów na rzecz inwestorów, którzy tworzą koncentrację ryzyka kredytowego lub innych rodzajów ryzyka (transze).

Jednostki strukturyzowane niepodlegające konsolidacji

Termin „jednostki strukturyzowane niepodlegające konsolidacji” odnosi się do wszystkich jednostek strukturyzowanych, które nie są kontrolowane przez instrument, oraz obejmuje udziały w jednostkach strukturyzowanych niepodlegających konsolidacji.

Definicja udziałów w jednostkach strukturyzowanych:

W MSSF 12 „udziały” zdefiniowano ogólnie, tak aby obejmowały umowne i nieumowne zaangażowanie, które wiąże się z ekspozycją jednostki sprawozdawczej na zmienność zwrotu finansowego z wyników jednostki. Przykładem takich udziałów jest posiadanie udziałów kapitałowych oraz inne formy zaangażowania, takie jak zapewnianie finansowania, pomoc na utrzymanie płynności finansowej, środki wsparcia jakości kredytowej, zobowiązania i gwarancje wobec innej jednostki. Zgodnie z MSSF 12 jednostka sprawozdawcza nie musi koniecznie posiadać udziałów w innej jednostce tylko z powodu istnienia typowej relacji między klientem a dostawcą.

Poniższa tabela wyszczególnia rodzaje jednostek strukturyzowanych, które nie podlegają konsolidacji przez instrument, ale w których posiada on udziały.

Rodzaj jednostki strukturyzowanej	Charakter i cel	Udziały instrumentu
Finansowanie typu <i>project finance</i> – pożyczki dla spółek specjalnego przeznaczenia	Transakcje typu <i>project finance</i> to transakcje, w przypadku których instrument polega w zakresie obsługi swojego zadłużenia na pożyczkobiorcy, którego jedyne lub główne źródło przychodów jest generowane przez jeden składnik aktywów lub ich ograniczoną liczbę, które to aktywa są finansowane z tego zadłużenia, lub przez inne wcześniej istniejące aktywa powiązane z danym projektem na mocy umowy. Transakcje typu <i>project finance</i> często są finansowane za pośrednictwem spółek specjalnego przeznaczenia.	Kwoty wypłacone netto Przychody z tytułu odsetek
Operacje kapitału wysokiego ryzyka	Instrument finansuje fundusze <i>venture capital</i> i fundusze inwestycyjne. Fundusze <i>venture capital</i> i fundusze inwestycyjne gromadzą środki (i zarządzają nimi) od inwestorów zainteresowanych inwestycjami na niepublicznym rynku kapitałowym w małych i średnich przedsiębiorstwach o dużym potencjale wzrostu oraz finansującymi projekty infrastrukturalne.	Inwestycje w jednostki uczestnictwa lub udziały wyemitowane przez jednostkę <i>venture capital</i> Dywidendy otrzymane jako przychody z dywidend

W tabeli poniżej przedstawiono wartości bilansowe jednostek strukturyzowanych niepodlegających konsolidacji, w których na dzień sprawozdawczy instrument ma udziały, jak również maksymalną ekspozycję instrumentu na stratę w stosunku do tych jednostek. Maksymalna ekspozycja na stratę obejmuje wartości bilansowe oraz związane z nimi niewypłacone zobowiązania.

tys. EUR

Rodzaj jednostki strukturyzowanej	Nazwa	Wartość bilansowa na 31.12.2018	Wartość bilansowa na 31.12.2017	Maksymalna ekspozycja na stratę na 31.12.2018	Maksymalna ekspozycja na stratę na 31.12.2017
Fundusze <i>venture capital</i>	Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu	467 152	420 104	797 775	737 661
Ogółem		467 152	420 104	797 775	737 661

24. Zestaw finansowania efektywnego

W czerwcu 2013 r. Rada Ministrów AKP-UE zatwierdziła nowy protokół finansowy do 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju (EFR), obejmujący okres 2014–2020.

Uzgodniono, że na Instrument Inwestycyjny przydzielone zostaną nowe środki w wysokości 500 mln EUR. Jest to tzw. zestaw finansowania efektywnego, który umożliwi wsparcie w ramach instrumentu projektów, które mają szczególnie duży potencjał w zakresie skutków rozwojowych, a jednocześnie obciążone są większym ryzykiem inwestycyjnym. Zestaw ten zapewni nowe możliwości zwiększenia w ramach instrumentu akcji kredytowej na rzecz sektora prywatnego przez inwestycje w następujące instrumenty:

Fundusze kapitałowe realizujące cele społeczne – propagowane przez nową grupę zarządców funduszy *private equity*, dla których rozwiązywanie kwestii społecznych lub środowiskowych jest centralnym elementem strategii inwestycyjnych funduszy, którymi zarządzają, i którzy jednocześnie dążą do długookresowej stabilności finansowej zarówno na poziomie funduszu, jak i podmiotów, w które dokonano inwestycji.

Pożyczki dla pośredników finansowych – (np. instytucje mikrofinansowe, banki lokalne i unie kredytowe) działające w państwach AKP, w których EBI nie może rozważać finansowania – szczególnie w walucie krajowej – przy obowiązujących wytycznych dotyczących ryzyka kredytowego, np. ze względu na wysokie ryzyko kraju, wahania waluty lub brak wartości referencyjnych wyceny. Głównym celem takich pożyczek będzie finansowanie projektów o dużym potencjale w zakresie skutków rozwojowych, zwłaszcza w dziedzinie wsparcia mikroprzedsiębiorstw oraz małych przedsiębiorstw i rolnictwa, które zwykle nie kwalifikują się do finansowania z instrumentu finansowego.

Instrumenty ułatwiające podział ryzyka, które przyjmą formę gwarancji pierwszej straty („części obejmujące pierwsze straty”) ułatwiających operacje oparte na podziale ryzyka przeprowadzane przez EBI z lokalnymi pośrednikami finansowymi (głównie bankami komercyjnymi) na użytek MŚP, którzy nie mogą uzyskać wystarczających pożyczek, oraz małych projektów, które spełniają kryteria finansowania efektywnego w sytuacjach, gdy stwierdzono lukę rynkową w zakresie dostępu MŚP do finansowania/dostępu do finansowania małych projektów. Części obejmujące pierwsze straty miałyby strukturę kontrgwarancji na korzyść uprzywilejowanych transzy gwarancji finansowanych przez EBI – w ramach instrumentu inwestycyjnego – oraz przez inne międzynarodowe instytucje finansowe/instytucje finansowania rozwoju, co generowałoby znaczący efekt dźwigni.

Finansowanie bezpośrednie – za pomocą instrumentów dłużnych lub kapitałowych w projekty, które mają solidnych promotorów z odpowiednim doświadczeniem i duży potencjał w zakresie skutków rozwojowych, ale z którymi wiąże się wyższe prawdopodobieństwo strat i trudności z odzyskaniem inwestycji (ryzyko kapitałowe z wyższym niż zwykle prawdopodobieństwem strat). EBI zastosuje rygorystyczne kryteria wyboru i kwalifikowalności dla tego instrumentu, gdyż projekty te, bez względu na ich duży potencjał w zakresie skutków rozwojowych, nie byłyby w stanie spełnić możliwych do przyjęcia kryteriów finansowania (tj. istnieje niskie prawdopodobieństwo odzyskania inwestycji lub skompensowania strat odsetkami/zwrotami z kapitału).

Zestaw finansowania efektywnego umożliwi także dywersyfikację i uwzględnienie nowych sektorów, takich jak zdrowie i edukacja, rolnictwo i bezpieczeństwo żywnościowe, a także rozwój nowych i innowacyjnych instrumentów oparty na podziale ryzyka.

Z finansowego i księgowego punktu widzenia zestaw finansowania efektywnego stanowi część portfela Instrumentu Inwestycyjnego i jest rozliczany w ramach rocznego sprawozdania finansowego Instrumentu Inwestycyjnego.

W poniższej tabeli przedstawiono wartości bilansowe oraz zaangażowane, lecz niewypłacone kwoty według rodzajów aktywów:

tys. EUR					
Rodzaj inwestycji w ramach zestawu finansowania efektywnego	Nazwa	Wartość bilansowa na 31.12.2018	Wartość bilansowa na 31.12.2017	Kwota niewypłacona na 31.12.2018	Kwota niewypłacona na 31.12.2017
Fundusze kapitałowe, które realizują cele społeczne	Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu	19 134	7 839	53 672	51 720
Pożyczki dla pośredników finansowych	Pożyczki i zaliczki	36 277	30 804	139 329	44 017
Instrumenty ułatwiające podział ryzyka	Gwarancje wystawione	-786	-296	43 668	64 569
Finansowanie bezpośrednie – udziały kapitałowe	Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu	53 183	42 981	1 014	4 014
Ogółem		107 808	81 328	237 683	164 320

25. Późniejsze zdarzenia

Po sporządzeniu bilansu nie wystąpiły żadne znaczące zdarzenia, które wymagałyby ujawnienia lub dokonania korekty w sprawozdaniu finansowym według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r.

Wydawane przez Trybunał poświadczenie wiarygodności dotyczące ósmego, dziewiątego, dziesiątego i jedenastego EFR przedstawiane Parlamentowi Europejskiemu i Radzie – Sprawozdanie niezależnego kontrolera

(2019/C 326/02)

Opinia

I. Trybunał zbadał:

- a) roczne sprawozdanie finansowe dotyczące ósmego, dziewiątego, dziesiątego i jedenastego EFR, obejmujące bilans, sprawozdanie z finansowych wyników działalności, rachunek przepływów pieniężnych, zestawienie zmian w aktywach netto oraz sprawozdanie z realizacji finansowej za rok budżetowy zakończony w dniu 31 grudnia 2018 r., zatwierdzone przez Komisję w dniu 26 czerwca 2019 r.;
- b) *legalność i prawidłowość transakcji* leżących u podstaw tego sprawozdania, za zarządzanie którymi odpowiada Komisja ⁽¹⁾.

Wiarygodność rozliczeń

Opinia na temat wiarygodności rozliczeń

II. W opinii Trybunału roczne sprawozdanie finansowe dotyczące ósmego, dziewiątego, dziesiątego i jedenastego EFR za rok zakończony w dniu 31 grudnia 2018 r. przedstawia rzetelnie we wszystkich istotnych aspektach sytuację finansową EFR na dzień 31 grudnia 2018 r. oraz wyniki transakcji, przepływy pieniężne i zmiany w aktywach netto za zakończony w tym dniu rok budżetowy, zgodnie z przepisami rozporządzenia finansowego EFR i z zasadami rachunkowości opartymi na powszechnie przyjętych międzynarodowych standardach rachunkowości sektora publicznego.

Legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw rozliczeń

Dochody

Opinia na temat legalności i prawidłowości dochodów

III. W opinii Trybunału dochody leżące u podstaw rozliczeń za rok zakończony w dniu 31 grudnia 2018 r. są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach.

Wydatki

Opinia negatywna na temat legalności i prawidłowości wydatków

IV. W opinii Trybunału, ze względu na wagę kwestii opisanych w uzasadnieniu wydania negatywnej opinii na temat legalności i prawidłowości wydatków, w wydatkach zatwierdzonych w zestawieniach wydatków za rok zakończony w dniu 31 grudnia 2018 r. występuje istotny poziom błędów.

Podstawa wydania opinii

V. Trybunał przeprowadził kontrolę zgodnie z wydanymi przez IFAC Międzynarodowymi Standardami Rewizji Finansowej (ISA) i kodeksami etyki oraz Międzynarodowymi Standardami Najwyższych Organów Kontroli (ISSAI) wydanymi przez INTOSAI. Obowiązki Trybunału wynikające z tych standardów i kodeksów opisano bardziej szczegółowo w części sprawozdania dotyczącej zadań kontrolera. Trybunał spełnił wymogi dotyczące niezależności i wywiązał się z innych obowiązków etycznych określonych w Kodeksie etyki zawodowych księgowych wydanym przez Radę Międzynarodowych Standardów Etycznych dla Księgowych. Trybunał uważa, że uzyskane przezeń dowody kontroli stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wydania niniejszej opinii.

⁽¹⁾ Na mocy art. 43, art. 48–50 oraz art. 58 rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do jedenastego EFR niniejsze poświadczenie wiarygodności nie obejmuje środków EFR, którymi zarządza EBI.

Uzasadnienie wydania opinii negatywnej na temat legalności i prawidłowości wydatków

VI. W wydatkach zaksięgowanych w 2018 r. w ramach ósmego, dziewiątego, dziesiątego i jedenastego EFR występuje istotny poziom błędu. Według obliczeń Trybunału szacowany poziom błędu w wydatkach zatwierdzonych w zestawieniach wynosi 5,2 %.

Kluczowe obszary badania

VII. Kluczowe obszary badania to kwestie, które zgodnie z profesjonalnym osądem Trybunału były najistotniejsze dla kontroli sprawozdania finansowego za bieżący okres. Kwestie te poruszono w kontekście kontroli sprawozdania finansowego jako całości i przy formułowaniu opinii na jego temat, jednak Trybunał nie sporządza osobnej opinii dotyczącej tych kwestii.

Rozliczenia międzyokresowe bierne

VIII. Trybunał przeanalizował rozliczenia międzyokresowe bierne przedstawione w sprawozdaniu finansowym (zob. informacja dodatkowa 2.8), które w dużym stopniu podlegają oszacowaniu. Na koniec 2018 r. Komisja oszacowała, że wydatki kwalifikowalne poniesione, ale jeszcze nie zgłoszone przez beneficjentów, wyniosły 5 133 mln euro (na koniec 2017 r. było to 4 653 mln euro).

IX. Trybunał zbadał sposób obliczenia tych szacunkowych wartości oraz dokonał przeglądu próby 30 umów, tak aby wyeliminować ryzyko nieprawidłowego ujęcia rozliczeń międzyokresowych. Wyniki wykonanych prac pozwoliły stwierdzić, że rozliczenia międzyokresowe bierne wykazane w ostatecznym sprawozdaniu finansowym były prawidłowe.

Potencjalny wpływ wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej na sprawozdanie finansowe EFR za 2018 r.

X. W dniu 29 marca 2017 r. Zjednoczone Królestwo oficjalnie poinformowało Radę Europejską o zamiarze wystąpienia z UE. W dniu 19 marca 2018 r. Komisja opublikowała projekt umowy o wystąpieniu, w którym przedstawiła postępy poczynione w negocjacjach ze Zjednoczonym Królestwem. W projekcie tym stwierdzono, że Zjednoczone Królestwo pozostanie stroną EFR aż do momentu zamknięcia jedenastego EFR i wszystkich EFR, które nie zostały wcześniej zamknięte, oraz że weźmie na siebie takie same obowiązki jak państwa członkowskie zgodnie z umową wewnętrzną, na mocy której utworzono jedenasty EFR, jak również obowiązki związane z poprzednimi EFR aż do momentu ich zamknięcia.

XI. Projekt umowy o wystąpieniu stanowi również, że w przypadku gdy na kwoty pochodzące z projektów realizowanych w ramach dziesiątego EFR lub poprzednich EFR nie zaciągnięto zobowiązań lub kwoty te zostały umorzone według stanu na dzień wejścia w życie tej umowy, udział Zjednoczonego Królestwa w tych kwotach nie zostanie ponownie wykorzystany. To samo ma zastosowanie do udziału Zjednoczonego Królestwa w środkach, na które nie zaciągnięto zobowiązań, lub środkach umorzonych w ramach jedenastego EFR po dniu 31 grudnia 2020 r. W związku z tym, że negocjacje dotyczące wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej są nadal w toku, ostateczny tekst umowy nie został jeszcze potwierdzony.

XII. W tej sytuacji Trybunał jest zdania, że nie ma finansowego wpływu, który należałoby odnotować w ramach sprawozdania finansowego EFR za 2018 r. Trybunał stwierdza, że w sprawozdaniu finansowym EFR na dzień 31 grudnia 2018 r. prawidłowo odzwierciedlono stan procesu występowania Zjednoczonego Królestwa z UE na ten dzień.

Zadania kierownictwa

XIII. Na mocy art. 310–325 TFUE oraz rozporządzenia finansowego dotyczącego jedenastego EFR kierownictwo odpowiada za sporządzenie i prezentację rocznego sprawozdania finansowego EFR zgodnie z powszechnie przyjętymi międzynarodowymi standardami rachunkowości sektora publicznego oraz za legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania. Do zadań kierownictwa należy także zaprojektowanie, wdrożenie i utrzymywanie systemu kontroli wewnętrznej umożliwiającego sporządzenie i prezentację sprawozdania finansowego, które nie zawiera istotnych zniekształceń spowodowanych nadużyciem lub błędem. Komisja ponosi ostateczną odpowiedzialność za legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw sprawozdania finansowego EFR.

XIV. Przy sporządzaniu sprawozdania finansowego EFR Komisja odpowiada za ocenę zdolności EFR do kontynuacji działalności, za ujawnienie, w stosownych przypadkach, problematycznych kwestii związanych z kontynuacją działalności oraz za prowadzenie rachunkowości przy założeniu kontynuacji działalności, chyba że zamierza zlikwidować jednostkę lub zaprzestać działalności albo nie ma żadnej realnej alternatywy dla likwidacji lub zaprzestania działalności.

XV. Nadzór nad sprawozdawczością finansową EFR należy do zadań Komisji.

Zadania Trybunału dotyczące kontroli sprawozdania finansowego EFR i transakcji leżących u jego podstaw

XVI. Celem Trybunału jest uzyskanie wystarczającej pewności, że sprawozdanie finansowe EFR nie zawiera istotnych zniekształceń, a leżące u jego podstaw transakcje są legalne i prawidłowe, a także przedstawienie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, na podstawie przeprowadzonej przez siebie kontroli, *poświadczenia wiarygodności* dotyczącego wiarygodności rozliczeń oraz legalności i prawidłowości leżących u ich podstaw transakcji. Wystarczająca pewność oznacza wysoki poziom pewności, lecz nie stanowi gwarancji, że kontrola wykaże wszystkie przypadki istotnych zniekształceń lub niezgodności, które mogą zaistnieć. Mogą one być spowodowane nadużyciem lub błędem i są uważane za istotne, jeżeli można zasadnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie wpłyną one na decyzje gospodarcze podejmowane na podstawie sprawozdania finansowego EFR.

XVII. W ramach kontroli przeprowadzanej zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rewizji Finansowej (ISA) i Międzynarodowymi Standardami Najwyższych Organów Kontroli (ISSAI) Trybunał stosuje profesjonalny osąd i zachowuje zawodowy sceptycyzm przez cały okres trwania kontroli. Ponadto Trybunał:

- Określa i ocenia ryzyko wystąpienia – w wyniku nadużyć lub błędów – istotnych nieprawidłowości w sprawozdaniu finansowym EFR lub istotnej niezgodności transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania z wymogami ram prawnych EFR. Trybunał opracowuje i przeprowadza procedury kontroli w odpowiedzi na to ryzyko oraz uzyskuje dowody kontroli, które stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wydania opinii. Przypadki istotnego zniekształcenia lub niezgodności są trudniejsze do wykrycia, jeśli takie zniekształcenie lub niezgodność wynika z nadużycia, a nie z błędu, ponieważ nadużycie może wiązać się ze zмовą, fałszerstwem, umyślnymi zaniechaniami, podaniem fałszywych informacji lub obejściem kontroli wewnętrznej. W rezultacie ryzyko, że przypadki te nie zostaną wykryte, jest wyższe.
- Dąży do zrozumienia systemu kontroli wewnętrznej istotnego w kontekście odnośnej kontroli, tak by wypracować stosowne procedury kontroli, nie zaś w celu wydania opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznej.
- Ocenia stosowność przyjętych przez kierownictwo zasad (polityki) rachunkowości oraz racjonalność szacunków księgowych sporządzonych przez kierownictwo i odnośnych informacji.
- Wyraża opinię, czy kierownictwo właściwie prowadziło rachunkowość przy założeniu kontynuacji działalności, oraz na podstawie uzyskanych dowodów kontroli ocenia, czy występuje istotny poziom niepewności w odniesieniu do zdarzeń lub uwarunkowań, które mogą podać w istotną wątpliwość zdolność EFR do kontynuowania działalności. Jeśli Trybunał stwierdzi, że taki poziom niepewności istnieje, ma obowiązek zwrócić uwagę w swoim sprawozdaniu na odnośne informacje w sprawozdaniu finansowym EFR bądź – jeśli takie informacje są nieodpowiednie – zmodyfikować swoją opinię. Wnioski Trybunału opierają się na dowodach kontroli uzyskanych do momentu sporządzenia sprawozdania. Przyszłe zdarzenia lub okoliczności mogą jednak spowodować, że jednostka zaprzestanie kontynuowania działalności.
- Ocenia ogólną prezentację, strukturę i treść sprawozdania rocznego, w tym wszystkie przedstawione w nim informacje, a także orzeka, czy sprawozdanie to rzetelnie odzwierciedla transakcje i zdarzenia leżące u jego podstaw.

XVIII. Trybunał informuje kierownictwo m.in. o planowanym zakresie i terminach przeprowadzenia kontroli, jak również o istotnych ustaleniach, w tym o wszelkich poważnych uchybieniach w systemie kontroli wewnętrznej.

XIX. Jeśli chodzi o dochody, Trybunał bada wszystkie wkłady państw członkowskich i próbę innych rodzajów transakcji związanych z dochodami.

XX. Jeżeli chodzi o wydatki, Trybunał bada transakcje płatnicze po tym, jak wydatki zostaną poniesione, zaksięgowane i zatwierdzone. Badanie to obejmuje wszystkie kategorie płatności (z wyjątkiem zaliczek) w chwili ich wypłaty. Zaliczki bada się po przedstawieniu przez odbiorcę środków dowodów ich właściwego wykorzystania oraz przyjęciu tych dowodów przez daną instytucję lub organ poprzez rozliczenie danej zaliczki, co może mieć miejsce dopiero w kolejnym roku.

XXI. Spośród kwestii omówionych z Komisją Trybunał wskazuje te, które miały największe znaczenie w kontroli sprawozdania finansowego EFR i które w związku z tym określane są mianem kluczowych obszarów badania w bieżącym okresie. Trybunał opisuje te kwestie w swoim sprawozdaniu, chyba że przepisy prawa zakazują podania ich do wiadomości publicznej bądź jeśli, w niezmiernie rzadkich przypadkach, Trybunał stwierdzi, że dana kwestia nie powinna zostać poruszona w sprawozdaniu, ponieważ można racjonalnie założyć, że negatywne konsekwencje takiego kroku przewyższą korzyści dla interesu publicznego.

11 lipca 2019 r.

Klaus-Heiner LEHNE

Prezes

Europejski Trybunał Obrachunkowy
12, rue Alcide De Gasperi, Luksemburg, LUKSEMBURG

ISSN 1977-0766 (wydanie elektroniczne)
ISSN 1725-5139 (wydanie papierowe)

Urząd Publikacji Unii Europejskiej
2985 Luksemburg
LUKSEMBURG

PL